Vlaanderen
is open ruimte

ONDERZOEK NAAR DE OPPORTUNITEIT EN HAALBAARHEID LANDINRICHTING MAASVALLEI FASE 1

December 2015

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

MAASVALLEI RIVIERPARK

www.vlm.be

COLOFON

Uitvoerder

Vlaamse Landmaatschappij Regio Oost
Vestiging Hasselt
Koningin Astridlaan 50
3500 Hasselt
Tel. 011 29 87 00
Fax 011 29 87 99
www.vlm.be

Opdrachtgever

Afdeling Land en Bodembescherming,
Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen
Koningin Astridlaan 50 bus 6
3500 Hasselt
Tel. 011 74 27 30
Fax 011 74 27 49
www.lne.be

Redactie
Het rapport m.b.t. het onderzoek naar de opportuniteit en de haalbaarheid van het landinrichtingsproject Maasvallei fase 1 is opgemaakt door medewerkers van de VLM in samenwerking met het Regionaal Landschap Kempen en Maasland.

Coverfoto
© Kobe Van Looveren, Erwin Christis, Anneleen Mengels, Ebema

Datum rapport
december 2015

status / revisie
Versie 1.1,
aangepast na advies van de programmacommissie

Landinrichtingsproject Maasvallei – Fase 1

Onderzoek naar de opportuniteit en de haalbaarheid

Inhoud

1 INLEIDING 5

1.1 SITUERING EN JURIDISCHE BASIS LANDINRICHTING 5
1.2 SITUERING PROJECTGEBIED "MAASVALLEI" 7
1.2.1 Planzone 1: Kessenich 9
1.2.2 Planzone 2: Leut 10
1.3 HISTORIEK VAN HET PROJECT "RIVIERPARK MAASVALLEI" 11
1.4 VOORTRAJECT VAN HET LANDINRICHTINGSPROJECT BINNEN HET "RIVIERPARK MAASVALLEI" 13

2 BELEIDSCONTEXT PROJECTGEBIED "MAASVALLEI" 15

2.1 RUIMTELIJKE ORDENING 15
2.1.1 Planzone Kessenich (gemeente Kinrooi) 17
2.1.2 Planzone Leut (gemeente Maasmechelen) 18
2.2 NATUUR 18
2.2.1 Planzone Kessenich (gemeente Kinrooi) 18
2.2.2 Planzone Leut (gemeente Maasmechelen): 20
2.3 ERFGOED 20
2.3.1 Planzone Kessenich (gemeente Kinrooi) 21
2.3.2 Planzone Leut (gemeente Maasmechelen) 21
2.4 GRINDDECREET 21
2.4.1 Planzone Kessenich (gemeente Kinrooi): 22
2.4.2 Planzone Leut (gemeente Maasmechelen): 23
2.5 RIVIER- EN WATERBEHEER 23
2.5.1 Planzone Kessenich (gemeente Kinrooi): 24
2.5.2 Planzone Leut (gemeente Maasmechelen): 24
2.6 LANDBOUW 26
2.6.1 Planzone Kessenich 27
2.6.2 Planzone Leut 28

3 LOPENDE, GEPROGRAMMEERDE OF WENSELIJKE PROJECTEN/PROCESSEN OP VLAK VAN INRICHTING EN BEHEER VAN DE OPEN RUIMTE 29

3.1 LOPENDE, GEPROGRAMMEERDE OF WENSELIJKE PROJECTEN/PROCESSEN OP VLAK VAN INRICHTING EN BEHEER VAN DE OPEN RUIMTE IN HET VOLLEDIGE PROJECTGEBIED VAN HET RIVIERPARK MAASVALLEI 29
3.1.1 Geïnitieerd in het kader van het RivierPark Maasvallei (=uitvoering Plan Van Aanpak Maasvallei) 29
3.1.2 In het kader van activiteiten van derden die betrokken zijn bij het RivierPark Maasvallei 36
3.2 LOPENDE, GEPROGRAMMEERDE OF WENSELIJKE PROJECTEN/PROCESSEN OP VLAK VAN INRICHTING EN BEHEER VAN DE OPEN RUIMTE SPECIFIEK VOOR DE PLANZONE KESSENICH BINNEN HET RIVIERPARK MAASVALLEI 37
3.3 LOPENDE, GEPROGRAMMEERDE OF WENSELIJKE PROJECTEN/PROCESSEN OP VLAK VAN INRICHTING EN BEHEER VAN DE OPEN RUIMTE SPECIFIEK VOOR DE PLANZONE LEUT BINNEN HET RIVIERPARK MAASVALLEI 40

4 VOORSTEL LANDINRICHTINGSPROJECT "MAASVALLEI – FASE 1" 44

4.1 DOELSTELLINGEN 44
4.2 GEBIEDSAFBAKENING LANDINRICHTING MAASVALLEI – FASE 1 45
4.2.1 Situering binnen het ruimer kader van de Maasvallei 45
4.2.2 Gebiedsafbakening Landinrichtingsproject Maasvallei – Fase 1 46

4.3 NIET-LIMITATIEF OVERZICHT VAN DE BETROKKEN PARTNERS 46
4.4 VOORSTEL VAN PLANBEGELEIDINGSGROEP 48
4.5 FINANCIERING EN FASERING 51
4.5.1 Raming van de kosten van het landinrichtingsproject "Maasvallei – Fase 1" en indicatie van de wijze van financiering 51
4.5.2 Indicatieve fasering van het landinrichtingsproject "Maasvallei – Fase 1" 53

5 MOTIVERING VAN DE MEERWAARDE VAN DE INSTELLING VAN EEN LANDINRICHTINGSPROJECT IN HET PROJECTGEBIED "MAASVALLEI – FASE 1" 54

6 MOTIVERING WAARUIT BLIJKT DAT HET LANDINRICHTINGSPROJECT VOLDOET AAN HET DOEL VAN LANDINRICHTING EN DAT HET BIJDRAAGT AAN HET VIGERENDE (VLAAMSE) BELEID 56

6.1 HET LANDINRICHTINGSPROJECT "MAASVALLEI - FASE 1" VOLDOET AAN HET DOEL VAN LANDINRICHTING 56
6.2 BIJDRAGE VAN HET LANDINRICHTINGSPROJECT "MAASVALLEI" AAN DE REALISATIE VAN DE DOELSTELLINGEN VAN HET (VLAAMSE) BELEID 57
6.2.1 Regeerakkoord 2014-2019 "Vertrouwen, verbinden, vooruitgaan" 58
6.2.2 Beleidsnota Omgeving 59
6.2.3 Beleidsnota Toerisme 62
6.2.4 Beleidsnota Jeugd 62
6.2.5 Beleidsnota Landbouw en Visserij 63
6.3 CONCLUSIE 63

7 BIJLAGEN 64

7.1 KAARTENATLAS 64

Overzicht van figuren en tabellen

Figuur 1: Schematische weergave van de Maasvallei in relatie tot de omgeving 8
Figuur 2: Situering planzone Kessenich binnen het RivierPark Maasvallei 9
Figuur 3: Situering planzone Leut binnen het RivierPark Maasvallei 10
Figuur 4: Schematische weergave van de ruimtelijke visie in Vlaanderen (RSV).....16
Figuur 5: Ruimtelijk concept voor het Maasland (Ruimtelijk Structuurplan Limburg, actualisatie 2011) 17
Figuur 6: Herinrichting grindgebieden Kessenich.....23
Figuur 7: Toepassing van de huisstijl van het “RivierPark Maasvallei” bij de realisatie van rustpunten 31
Figuur 8: Herinrichting dorpsplein Leut Fase 1 met op de achtergrond het heringerichte historische kerkhof. 43

Overzicht van Kaarten (zie Bijlage Kaartenatlas)

Kaart 1: situering RivierPark Maasvallei.....
Kaart 2: projectperimeter Landinrichting Maasvallei – Fase 1 .....
Kaart 2a: projectperimeter Landinrichting Maasvallei – Fase 1; Planzone Kessenich .....
Kaart 2b: projectperimeter Landinrichting Maasvallei – Fase 1; Planzone Leut.....
Kaart 3: gewestplan .....
Kaart 4: gewestplan – Planzone Kessenich .....
Kaart 5: gewestelijk RUP “Herstructurering Vissenakker en omgeving” .....
Kaart 6: gewestplan – Planzone Leut.....
Kaart 7: juridisch kader natuur .....
Kaart 8a: juridisch kader onroerend erfgoed – Planzone Kessenich .....
Kaart 8b: juridisch kader onroerend erfgoed – Planzone Leut.....
Kaart 9a: juridisch kader waterbeheer – Planzone Kessenich.....
Kaart 9b: juridisch kader waterbeheer – Planzone Leut .....

1 Inleiding

1.1 Situering en juridische basis landinrichting

De minister bevoegd voor landinrichting gaf op 23 april 2015 aan de Vlaamse Landmaatschappij de opdracht om een onderzoek naar de opportuniteit en de haalbaarheid van het landinrichtingsproject Maasvallei uit te voeren en dit voor 2 valleisegmenten, met name Kessenich – Ophoven “Drie Eigen” en Leut-Meeswijk “Levend Leut”.

Dit document vormt de weerslag van het onderzoek naar de opportuniteit en de haalbaarheid van het landinrichtingsproject “Maasvallei – Fase 1”.

Dit onderzoek gebeurde in uitvoering van de regelgeving over de landinrichting, namelijk:
- het decreet van 28 maart 2014 betreffende de landinrichting;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 betreffende de landinrichting.

Het doel van landinrichting wordt in art. 1.1.3 van het decreet van 28 maart 2014 omschreven als:

> *“Dit decreet heeft tot doel de afstemming en de toepassing op geïntegreerde wijze van instrumenten en de uitvoering van maatregelen die gericht zijn op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de ruimte.”*

Een landinrichtingsproject kan volgens artikel 3.1.1. van het decreet van 28 maart 2014 ingesteld worden onder volgende voorwaarden:

> *“De Vlaamse Regering kan een landinrichtingsproject instellen als het landinrichtingsproject bijdraagt tot de realisatie van het beleid dat:*
> *1° ofwel de Vlaamse Regering voert op het vlak van het behoud, de bescherming en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de open ruimte;*
> *2° ofwel een provincie of een gemeente voert op het vlak van het behoud, de bescherming en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de open ruimte, als dat beleid past binnen de prioriteiten van de Vlaamse Regering;*
> *3° ofwel een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke rechtspersoon die in het Vlaamse Gewest is belast met taken van openbaar nut uitvoert op het vlak van het behoud, de bescherming en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de open ruimte, als de uitvoering van dat beleid past binnen de prioriteiten van de Vlaamse Regering.*
>
> *Een landinrichtingsproject wordt voorbereid en uitgevoerd met het oog op een participatieve, geïntegreerde en gebiedsgerichte aanpak. Dit houdt in dat de verschillende functies, kenmerken en kwaliteiten die in het gebied voorkomen mee in overweging worden genomen bij het bepalen en het uitwerken van doelstellingen, maatregelen en de daarvoor in te zetten instrumenten, als die functies, kenmerken en kwaliteiten kunnen worden beïnvloed door de gevraagde inrichting of het gevraagde beheer van de open ruimte.*

In het eerste en het tweede lid wordt verstaan onder open ruimte: een gebied waarin de onbebouwde ruimte overweegt maar waarin elementen van bebouwing en infrastructuur die samenhangen met de onbebouwde ruimte kunnen voorkomen en plaatselijk kunnen overwegen."

Het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juni 2014 legt nadere regels vast met betrekking tot landinrichting en het onderzoek naar de opportuniteit en de haalbaarheid van een landinrichtingsproject.

"Art. 3.1.1.1. Een landinrichtingsproject kan ingesteld worden om een antwoord te bieden op een vraag naar inrichting of beheer van de open ruimte.

Art. 3.1.1.2. De minister geeft het agentschap de opdracht om een onderzoek naar de opportuniteit en de haalbaarheid van een landinrichtingsproject uit te voeren.

Een onderzoek naar de opportuniteit en de haalbaarheid van een landinrichtingsproject omvat ten minste:

- *1° een motivatie van de meerwaarde van de instelling van een landinrichtingsproject in een welbepaald gebied;*
- *2° een motivatie waaruit blijkt dat het landinrichtingsproject voldoet aan het doel van landinrichting, vermeld in artikel 1.1.3 van het decreet van 28 maart 2014, en dat het voldoet aan het beleid, vermeld in artikel 3.1.1, eerste lid, van het voormelde decreet;*
- *3° een voorstel van landinrichtingsproject waarin het volgende is opgenomen:*
  - *a) de doelstellingen van het landinrichtingsproject;*
  - *b) de gebiedsafbakening van het landinrichtingsproject;*
  - *c) een niet-limitatief overzicht van de partners die betrokken zijn bij de uitvoering van het landinrichtingsproject;*
  - *d) een raming van de kosten van het landinrichtingsproject en een indicatie van de wijze van financiering van het landinrichtingsproject, alsook een raming van de subsidies voor landinrichting die vermoedelijk uitgekeerd zullen worden voor het landinrichtingsproject en voor uitvoeringsinitiatieven als vermeld in artikel 3.4.2 van het voormelde decreet.*

Art. 3.1.1.3. Het onderzoek naar de opportuniteit en de haalbaarheid van het landinrichtingsproject wordt door het agentschap bezorgd aan de programmacommissie.

De programmacommissie verleent advies aan het agentschap over het voorstel van landinrichtingsproject. Het agentschap kan op basis van dat advies het voorstel van landinrichtingsproject aanpassen.

Art. 3.1.1.4. De dienst bezorgt de volgende stukken aan de minister, aan het college van burgemeester en schepenen van elke gemeente waarop het voorstel van landinrichtingsproject betrekking heeft, en aan de deputatie van elke provincie waarop het voorstel van landinrichtingsproject betrekking heeft:

1° het onderzoek naar de opportuniteit en de haalbaarheid van een landinrichtingsproject, waarbij in voorkomend geval het voorstel van landinrichtingsproject is aangepast aan het advies van de programmacommissie;
2° het advies van de programmacommissie;
3° in voorkomend geval, de wijze waarop het agentschap rekening heeft gehouden met het advies van de programmacommissie.

Art. 3.1.1.5. De Vlaamse Regering keurt het voorstel van landinrichtingsproject goed en stelt het landinrichtingsproject in.

Art. 3.1.1.6. De beslissing van de Vlaamse Regering, vermeld in artikel 3.1.1.5, wordt door het agentschap bezorgd aan de volgende instanties:
1° het college van burgemeester en schepenen van elke gemeente waarop het ingestelde landinrichtingsproject betrekking heeft;
2° de deputatie van elke provincie waarop het ingestelde landinrichtingsproject betrekking heeft;
3° de programmacommissie."

1.2 Situering projectgebied "Maasvallei"

Het projectgebied 'Maasvallei' situeert zich in de omgeving van de zogenaamde Grensmaas. Over een lengte van 45 km vormt de Maas hier de grens tussen Vlaanderen en Nederland. Deze grensmaas ligt bijna centraal in de Euregio Maas-Rijn, tussen de steden Hasselt, Maastricht, Heerlen, Aken en Luik. Het projectgebied Maasvallei situeert zich langsheen de Maas tussen Lanaken en Kinrooi en het gebied valt samen met de 'Grote Landschappelijke Eenheid Maasvallei', een beleidscategorie in het provinciale Natuurbeleid (Kaart 1).

De noordelijke grens wordt gevormd door het stadje Thorn en de Nederlandse grens. In het oosten wordt het projectgebied begrensd door de Maas zelf. Maastricht en het dorp Smeermaas (Vl) zorgen voor de zuidelijke begrenzing van het gebied. Westelijk is de N78 een logische en fysieke begrenzing. Tussen Eisden en Lanklaar is niet de N78 maar de Zuid-Willemsvaart over een beperkte lengte als grens weerhouden.

De Maas is een regenrivier. Ze heeft in dit riviersegment het karakter van een laaglandrivier. Ze stroomt over haar grindbed. Ze verbindt watergebonden ecosystemen vanuit Wallonië en Frankrijk met de Rijndelta in Nederland. Ze is hier in een betrekkelijk brede bedding bedwongen. Niettemin is er nog enige ruimte voor meandering. De natuurlijke oeverwal werd in het verleden opgehoogd tot een zomerdijk. Nieuwe rivierkundige inzichten hebben er in de voorbije jaren toe geleid dat deze zomerdijken op tal van plaatsen worden verlaagd of verwijderd, zodat de rivier op steeds meer plaatsen haar brede meer natuurlijke, brede en grindrijke oevers terugkrijgt. Op 50 m tot 2 kilometer afstand van de stroomgeul werden meer recent ook winterdijken gebouwd. Tussen de zomeroever en de winterdijk liggen de uiterwaarden die periodiek overstromen (Figuur 1).

De (grens)maasvallei is een vlak en smal landschap rond de meanderende rivier. Buiten de uiterwaarden - en beschermd door recent afgewerkte winterdijken - situeert zich een snoer

van historische Maasdorpen. Deze dorpen vormen afzonderlijke entiteiten in het landschap. Hun historische ontstaansvorm in T-vorm is her en der nog herkenbaar. Niettemin is hun eigenheid enigszins aangetast door lintbebouwing.

Verder wordt het landschap vooral gekenmerkt door een sterke openheid met weilanden en akkers. Oude maar steeds schaarser wordende landschapsstructuren zoals hagen, bomenrijen, oude stroomgeulen, maaswielen en dijken zorgen voor een verrijking van het open agrarisch gebied. De winterdijk vormt een langgerekte entiteit doorheen de Maasvlakte en is landschapsbepalend. In de Maasvallei hebben zand- en grindgroeven het landschap op een aantal plaatsen ingrijpend gewijzigd. Een aantal van deze grote groeven bevinden zich zeer dicht bij de Maas en worden grotendeels getransformeerd tot natuurontwikkelings-gebieden die onderhevig zijn aan rivierdynamiek en zodoende goed scoren inzake biodiversiteit.

Het is een bijzonder stukje Europa met een hoge bevolkingsdruk en veel menselijke activiteit. Mens, dier en plant zijn hier van oudsher sterk verbonden met de rivier. Het ‘Drielandenpark’ is hier als internationaal samenwerkingsverband actief. Tal van grensoverschrijdende Europese projecten die kaderen in de Europese structuurfondsen werden en worden hier gerealiseerd.

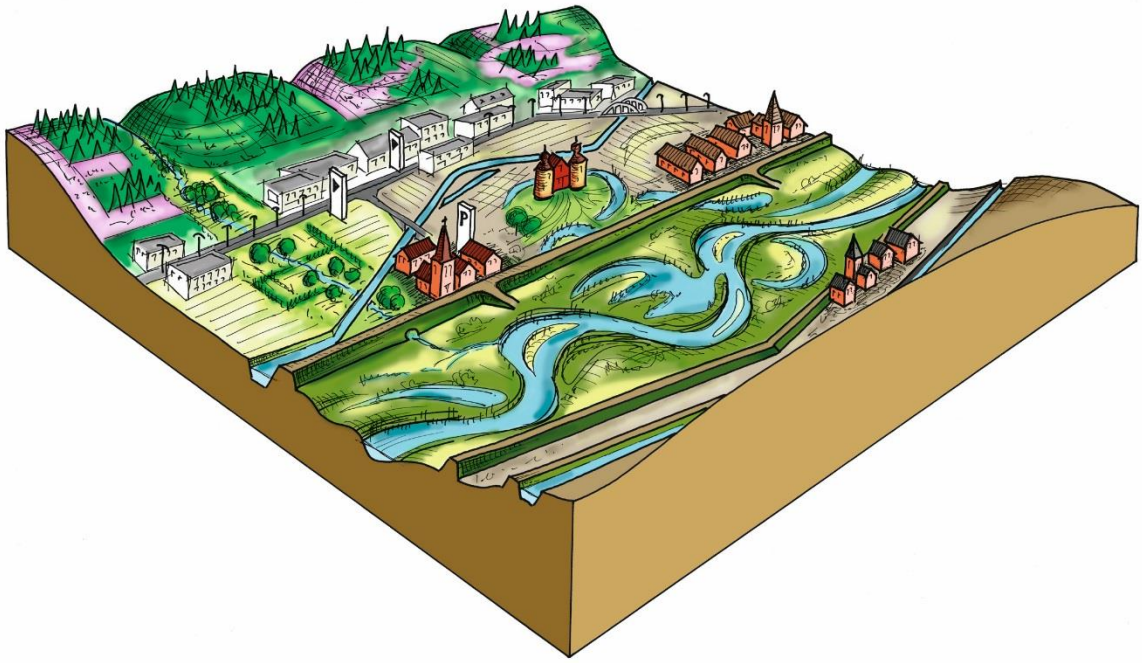

Figuur 1: Schematische weergave van de Maasvallei in relatie tot de omgeving

1.2.1 Planzone 1: Kessenich

Kessenich is het meest noordoostelijke dorpje van België. Dit typische Maasdorp ontstond op een natuurlijke hoogte aan de oever van de Maas.

De eigenheid en het karakter van de planzone Kessenich wordt ruimtelijk in sterke mate bepaald door (Figuur 2):

- de betekenis als ‘grensdorp’, met het douanekantoor letterlijk en figuurlijk als poort tot het gebied;
- de ligging op de rand van de maasbedding, op het kruispunt van verschillende landschapsvormen (zoals het Vijverbroek, de steilrand, de Maas, grindplassen, …);
- de boeiende geschiedenis van de dorpskern en met het historische ministaatje “drie Eygen” als verbindende structuur met als ankerpunten de Motte en het kasteel van Borgitter.

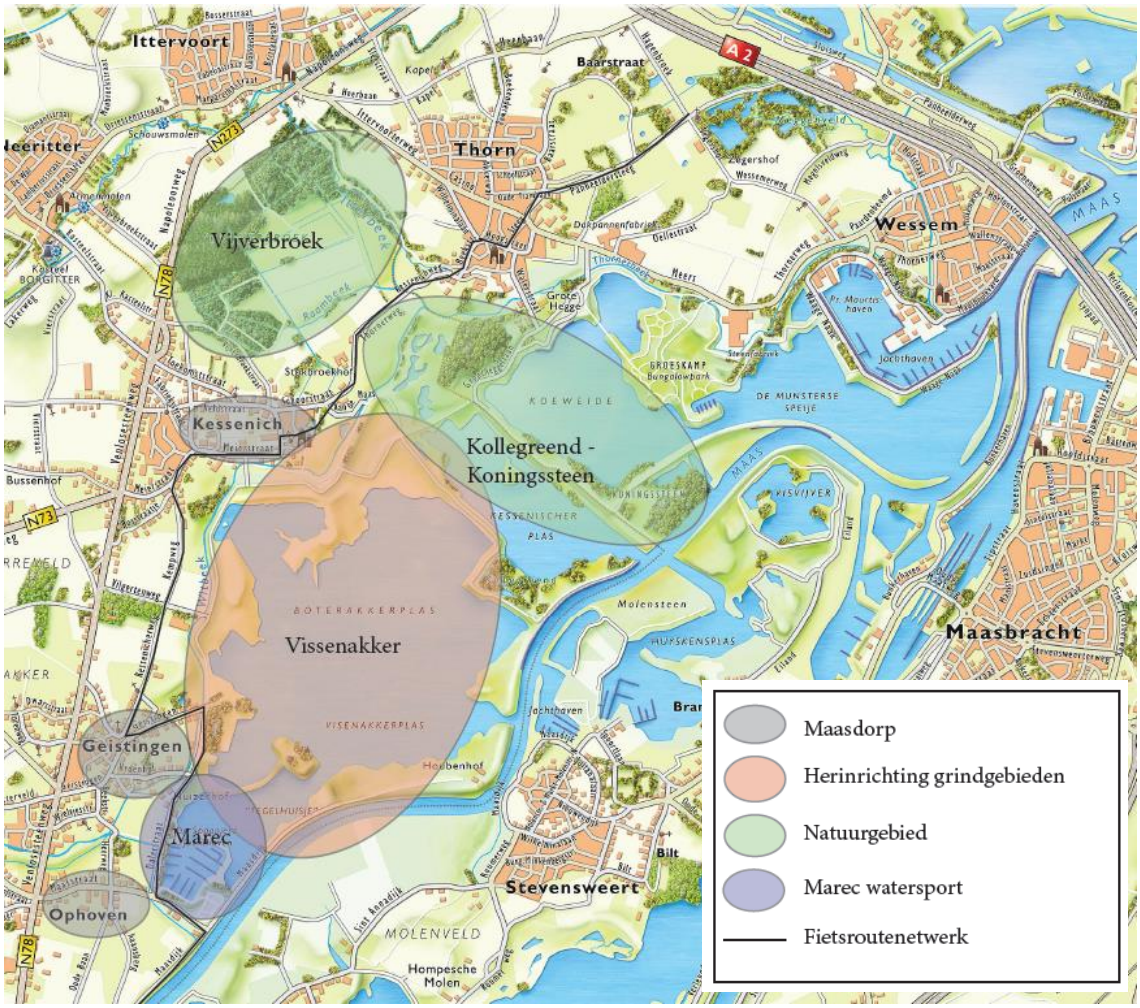

Figuur 2: Situering planzone Kessenich binnen het RivierPark Maasvallei

Deze drie kwaliteiten dienen de vertrekpunten te zijn in het versterken van de identiteit waarmee Kessenich zich kan onderscheiden van de andere Maasdorpen. Kessenich profileert zich op deze manier als toegangsdorp en -regio binnen de Maasvallei.

1.2.2 Planzone 2: Leut

De eigenheid en het karakter van de planzone Leut wordt ruimtelijk in sterke mate bepaald door (Figuur 3):

- het Maasdorp Leut met zijn erfgoedcluster dat zich concentreert rond het kasteeldomein Vilain XIIII en het beschermd dorpsgezicht van Leut centrum;
- de maasdorpjes (Meeswijk, Leut, Vucht en Eisden) in het hart van het RivierPark Maasvallei;
- natuurgebieden in de Maasuiterwaarden en een verscheidenheid aan landschapselementen die typisch zijn voor het Maasland en beeldbepalend voor de omgeving van deze maasdorpen;
- klein historisch erfgoed dat in sommige gevallen typisch is voor het Maasland.

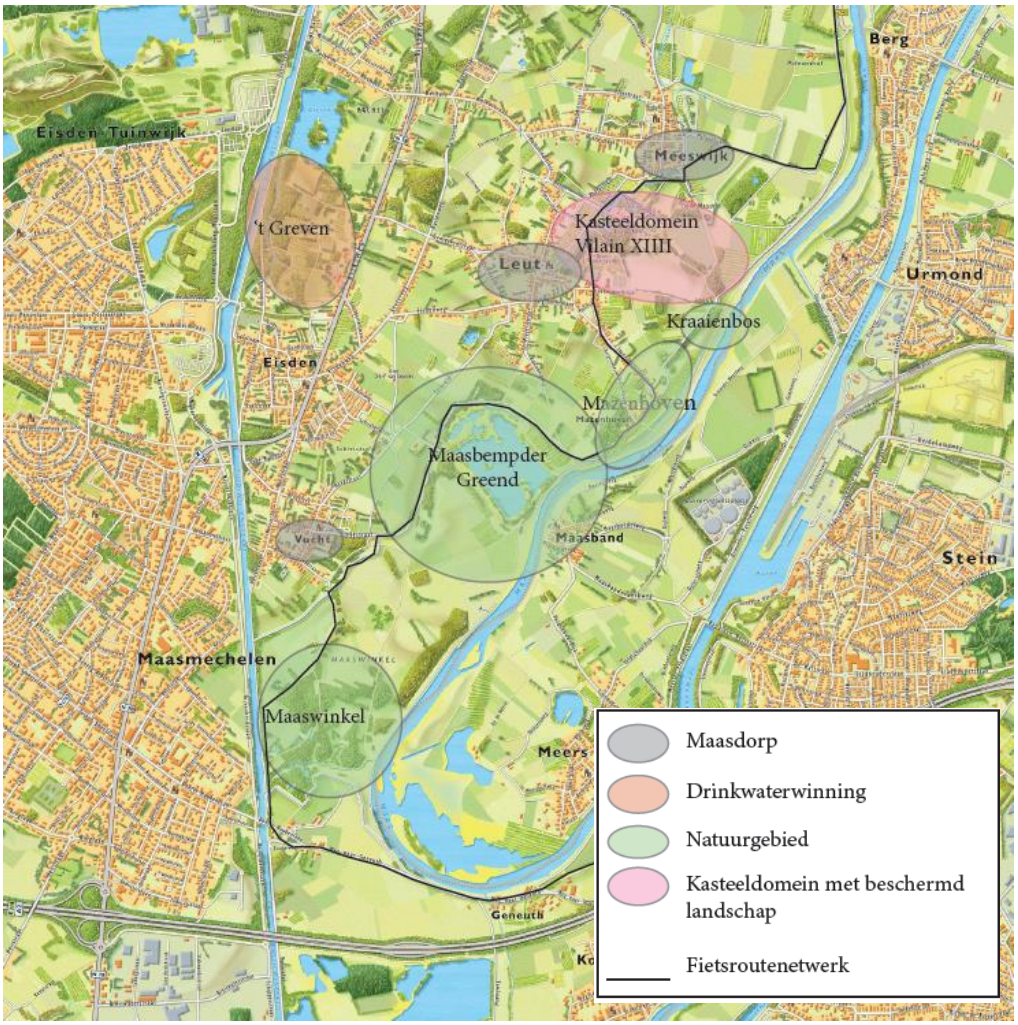

Figuur 3: Situering planzone Leut binnen het RivierPark Maasvallei

1.3 Historiek van het project "Rivierpark Maasvallei"

Het landinrichtingsproject waarvan dit onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid (verder OOH) het resultaat is, kadert in het overkoepelende Plan van Aanpak Maasvallei **dat tot doel heeft het RivierPark Maasvallei in al zijn facetten te realiseren**.

In 2005 gaven de gedeputeerde bevoegd voor Ruimtelijke Ordening en Toerisme enerzijds en de gedeputeerde voor Milieu en Natuur anderzijds aan het Regionaal Landschap Kempen en Maasland de opdracht om een gebiedsgerichte werking op te zetten voor de Maasvallei. Binnen de eerst 6 maanden van de opdracht moest er een Plan van Aanpak worden ontwikkeld. Er werd onder leiding van de twee gedeputeerden een Stuurgroep samengesteld en geactiveerd. Deze Stuurgroep bestaat uit de bevoegde gedeputeerden, schepenen van de Maaslandse gemeenten, Toerisme Limburg en de opdrachthouder zijnde het Regionaal Landschap en is tot op heden operationeel. Daarnaast is er een projectgroep (stakeholders en ambtenaren van betrokken gemeenten en Vlaamse administraties) van start gegaan. Deze projectmatige aanpak was mede geïnspireerd op andere succesvolle projectwerkingen van het Regionaal Landschap zoals: de ontwikkeling van het Fietsroutenetwerk in de jaren negentig, het grensoverschrijdend project Kempen~Broek en het Nationaal Park Hoge Kempen dat in 2006 boven de doopvont werd gehouden.

In de lente van 2006 lag het **Plan van Aanpak 'Maasvallei, grensverleggend'** op de tafel van de Stuurgroep Maasvallei waar het werd aangenomen.

Het Plan van Aanpak Maasvallei is geënt op de 5 voornaamste ruimtelijke structuren van het landschap in de Maasvallei. De uitvoering van dit plan moet resulteren in een grensoverschrijdend landschapspark, het zogenaamde 'RivierPark Maasvallei'. Dat grensoverschrijdende RivierPark beslaat in totaal een oppervlakte van circa 15.000 ha, waarvan zich ca. 8.600 ha aan Vlaamse zijde van de Maas bevindt.

De eerste en belangrijkste ruimtelijke drager van het RivierPark Maasvallei is de **rivier en vooral het hele rivierbed** van de Maas. Het uitbouwen en ontwikkelen van 2.500 ha rivier-dynamische natuur in dat eigenlijke rivierbed (zomer en winterbed) van de Vlaams-Nederlandse grensmaas is een belangrijk strategisch doel. Zo wordt het 45 km lange rivierbed van de Grensmaas ontwikkeld tot een ecologische hoofdweg en een toeristische topper. Daarvoor moeten minstens de groene bestemmingen van de ruimtelijke ordening - stapje voor stapje en in samenspraak met betrokken actoren - worden gerealiseerd. De rivier met de flankerende riviernatuur moet de ecologische en toeristische ruggengraat vormen van een ruimer landschap waar mensen werken, ontspannen, rust vinden, genieten en wildernis kunnen ervaren. Het rivierbed vormt nu al de onderscheidende kwaliteit van het ruimere RivierPark Maasvallei. Echter, het werk is nog lang niet af.

De tweede drager is het **snoer van Maasdorpen**. We willen in dit project overheden en andere partners faciliteren en stimuleren om te investeren in de ruimtelijk en landschappelijke kwaliteit en vooral het erfgoed van die dorpen.

Daarnaast zijn er in het Plan van Aanpak een reeks acties gericht op:

- het realiseren van (onderdelen van) **natuurverbindingen** tussen de Maas en het nabij gelegen Kempens Plateau;
- de zorg voor de acht **kasteeldomeinen** in het projectgebied;
- en het versterken van de **markante punt - en lijnvormige landschapsstructuren** als overige ruimtelijke dragers.

De opdrachthouder van dit project moet doorheen een complex krachtenveld van partners zoals de gemeentebesturen, de provincie, andere overheidsinstanties, middenveld-organisaties, ondernemers en andere belangengroepen, een weg zoeken naar synergie.

Als direct uitvloeisel van het Plan van Aanpak hebben de vijf gemeentebesturen van de Maasvallei en de bestendige deputatie van de provincie Limburg, op 15 december 2008 gezamenlijk een **Charter voor een Grensverleggende Maasvallei** ondertekend. In dat Charter engageren de partners zich om gezamenlijk te ijveren voor een Landinrichtingsproject Maasvallei.

Met het vernieuwde instrument Landinrichting kan men beschikken over een set aan instrumenten die de realisatie van deelprojecten uit het Plan van Aanpak Maasvallei kan faciliteren en mogelijk maken.

Het **landinrichtingsproject Maasvallei - Fase 1** omvat niet het volledige Vlaamse deel van het RivierPark Maasvallei (5 Maaslandse gemeenten), maar heeft betrekking op 2 van de 6 Maasvallei segmenten, met name het segment “Kessenich-Ophoven” te Kinrooi en het segment “Leut-Meeswijk” te Maasmechelen. Deze segmenten worden verder beschouwd als respectievelijk “planzone Kessenich” en “planzone Leut”.

Mijlpalen en belangrijkste realisaties van het project “RivierPark Maasvallei”

2005	Initiële opdracht van de provincie Limburg
2006	Plan van Aanpak “Maasvallei,…Grensverleggend!”
2008	Ondertekenen van het Charter voor en Grensverleggende Maasvallei door de provincie en de Maasgemeenten
2009	Erkenning als Strategisch Open Ruimte Project door de Vlaamse Overheid
2009	Ontwerpen van een Corporate Identity voor het snoer van Maasdorpen en RivierPark Maasvallei door Technum in opdracht van Toerisme Limburg en Regionaal Landschap Kempen en Maasland
2009	Onderhandelingen met grindsector worden vastgelegd in grondige wijziging van het grinddecreet. Enkel nog projectmatige grindwinning in rivierbed mogelijk en dat in functie van natuurontwikkeling en/of hoogwaterveiligheid
2010	Ontwikkelen van een grafische huisstijl voor het RivierPark Maasvallei in opdracht van Toerisme Limburg en Regionaal Landschap Kempen en Maasland
2010	Studie betreffende Visserij in de Maasvallei (resultaat themagroep Vissen van Regionaal Landschap Kempen en Maasland)
2011	Inrichten van het toegangsdorp “Oud-Rekem” met de huisstijl van het RivierPark Maasvallei in opdracht van de gemeente Lanaken met ‘Limburg Sterk Merk’ middelen dankzij de titel “mooiste dorp van Vlaanderen”

2011 Inrichten van 30 locaties in het RivierPark met de nieuwe huisstijlelementen verdeeld over 5 Maasgemeenten in opdracht van RLKM, met financiële steun van LSM, Leader, Provincie Limburg, Vlaamse Overheid en Interreg

2011- 2012 Bemiddeling die leidt tot overdracht van gronden met natuurbestemming aan terreinbeherende organisaties (circa 400 ha)

2012 Inrichten van de toegangsdorpen/pleinen Leut en Stokkem in de huisstijl van het RivierPark Maasvallei, in opdracht van de gemeenten en RLKM, met steun van LSM en Leader

2012 Opening van het RivierPark Maasvallei grensoverschrijdend op de oevers van de Maas in Meeswijk tijdens de Euro Parc Conference (480 deelnemers uit 36 landen)

2012 “Groen leven en beleven” bestuurlijk akkoord in Nederland om het RivierPark Maasvallei grensoverschrijdend te ontwikkelen, dus ook in de Nederlandse Maasgemeenten

2013 Openen van het RivierPark Maasvallei Grensoverschrijdend voor het grote publiek in Bichterweerd (Dilsen-Stokkem)

2013 Aankoop en inrichten van het douanekantoor in Kessenich als infokantoor van het RivierPark Maasvallei gekoppeld aan Horeca uitbating, in opdracht van de gemeente Kinrooi en RLKM, met financiële steun van de Vlaamse Overheid in het kader van het Strategisch open ruimte Project RivierPark Maasvallei

2014 Winnaar Prijs Publieke Ruimte van Steunpunt Straten voor de huisstijlontwikkeling van het RivierPark Maasvallei. Andere genomineerden waren onder meer de steden Gent en Antwerpen

2009-2014 Creëren en ontwikkelen/uitbouwen/beheren van 5 wandelgebieden in het RivierPark Maasvallei d.m.v. bewegwijzerde wandelroutes, wandelkaarten, informatieborden, uitgeruste start- en rustpunten

2009-2014 Communicatie van het RivierPark lokaal, regionaal en internationaal: brochures, artikels, symposia, krantenbijlage, huis aan huisbedeelde landschapskranten, opleiden van de MaasVerkenners.

1.4 Voortraject van het Landinrichtingsproject binnen het “RivierPark Maasvallei”

15 december 2008: Ondertekenen van het Charter voor een Grensverleggende Maasvallei door de provincie Limburg en de 5 Maasgemeenten. Hierin is de ambitie opgenomen om zich gezamenlijk in te zetten om een Landinrichtingsproject tot stand te brengen voor de Maasvallei.

16 augustus 2010: Vraag van de Stuurgroep Maasvallei aan de minister bevoegd voor landinrichting om de mogelijkheden tot het inzetten van het instrumentarium landinrichting van de VLM te onderzoeken.

mei 2011: Agenderingsnota: Vraag tot inzet van het instrumentarium van de Vlaamse Landmaatschappij in de Maasvallei, positief geadviseerd door de Commissie voor Landinrichting op 21 juni 2011.

2 december 2011: Ministerieel mandaat tot opmaak planprogramma Maasvallei voor de valleisegmenten Kessenich – Ophoven “Drie Eigen” en Leut- Meeswijk “Levend Leut”.

24 maart 2014: Ondertekenen van de Samenwerkingsovereenkomst Landinrichting Maasvallei tussen Vlaamse Landmaatschappij en het Regionaal Landschap Kempen en Maasland vzw voor de opmaak van een Planprogramma.

23 april 2015: Ministeriële opdracht tot onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid van een landinrichtingsproject Maasvallei, valleisegmenten Kessenich-Ophoven “Drie Eigen” en Leut – Meeswijk “Levend Leut”.

Voorliggend Onderzoek naar de Opportuniteit en Haalbaarheid van het Landinrichtingsproject Maasvallei – Fase 1, is de volgende stap in dit traject.

In kaart 2a en 2b wordt het projectgebied weergegeven van het landinrichtingsproject Maasvallei – Fase 1. Er wordt voorgesteld om de projectperimeter te baseren op de bestaande indeling in segmenten binnen het project “RiverPark Maasvallei”. In uitvoering van het mandaat voor onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid van landinrichting voor twee valleisegmenten, wordt voorgesteld om voor het landinrichtingsproject “Maasvallei – Fase 1”, 2 segmenten te beschouwen als aparte planzones: de “planzone Kessenich”, gelegen op grondgebied van de gemeente Kinrooi (Kaart 2a) enerzijds en anderzijds de “planzone Leut”, gelegen op grondgebied van de gemeente Maasmechelen (Kaart 2b).

2 Beleidscontext projectgebied "Maasvallei"

2.1 Ruimtelijke ordening

De operationele doelstellingen van het Plan van Aanpak Maasvallei dat tot doel heeft een 'ecolonomisch landschap' te ontwikkelen onder de noemer 'RivierPark Maasvallei' zijn geënt op de ruimtelijk structurerende elementen van de Maasvallei.

Het Plan van Aanpak "Maasvallei, grensverleggend" dat de basis vormt voor een Landinrichting Maasvallei is conform de visie van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) waar men onder de titel 'Beleidsmatige benadering' op blz. 378 – 379 stelt: *"De bestaande ruimtelijke structuur en het fysisch systeem bieden het raamwerk waarbinnen de dynamische activiteiten en functies met steeds wijzigende omgevingsvereisten op flexibele manier moeten kunnen functioneren."* De operationele doelstelling uit het Plan van Aanpak om het rivierbed van de Maas te ontwikkelen tot een ecologische hoofdweg en een toeristische topper past in dit kader.

In de gewenste Ruimtelijke structuur (RSV blz. 390) is de Maasvallei opgenomen als **'een gebied voor gebiedsgericht beleid voor de gebieden van de natuurlijke structuur'**. Het RSV zegt hierover het volgende: *"In het kader van een grensoverschrijdende ruimtelijke ontwikkelingsvisie worden de ecologische waarden versterkt, worden inpasbare vormen van landbouw en recreatie ontwikkeld en ondersteund en een ruimtelijke inkadering van de vastgelegde afbouw van grindwinning voorzien. Tevens wordt het nodige waterbergend vermogen in de vallei gecreëerd."*

Het totale projectgebied van het RivierPark Maasvallei op Vlaams grondgebied beslaat circa 8.600 ha. Daarvan neemt het eigenlijke rivierbed van de Maas circa 2.150 ha voor zijn rekening. Daarvan heeft ongeveer 850 ha een groene bestemming (Kaart 3). Bij aanvang van het project waren daarvan slechts 140 ha daadwerkelijk beheerd en ingericht conform de bestemming 'natuur'. Onder impuls van het de projectwerking rond het RivierPark zijn er vandaag circa 600 ha daadwerkelijk in natuurbeheer. Vooral voormalige recent heringerichte grindgroeves zijn uiteindelijk in beheer gekomen bij terreinbeherende organisaties.

Ongeveer 200 ha van de gronden met groene bestemming zijn vandaag nog ingeschakeld in de intensieve landbouw. De restoppervlakte bestaat uit grindgebieden waar de grindwinning of de herstructurering nog niet is afgerond.

De ontwikkeling van geïntegreerde landschapsplannen en de verhoging van de toeristische belevingswaarde geeft mede invulling aan de *"ontwikkelingsperspectieven van de nederzettingsstructuur"* zoals geformuleerd onder *"behoud en verhogen van de kwaliteit van de kleine kernen"* (blz. 407 van het RSV). Hiermee wordt ook ingezet op de permanente zorg en aandacht voor meer ruimtelijke kwaliteit in de kernen en in de overgangsgebieden tussen kernen en open ruimte. Door middel van de landschapsplannen wordt ook mee gewerkt aan de recreatieve zonering. Afnemende recreatieve geleiding en infrastructuur zorgt voor drukregulering en buffering van de natuurfunctie en beantwoordt daarmee aan de vraag van inpasbare vormen van recreatie die door het RSV naar voor worden geschoven.

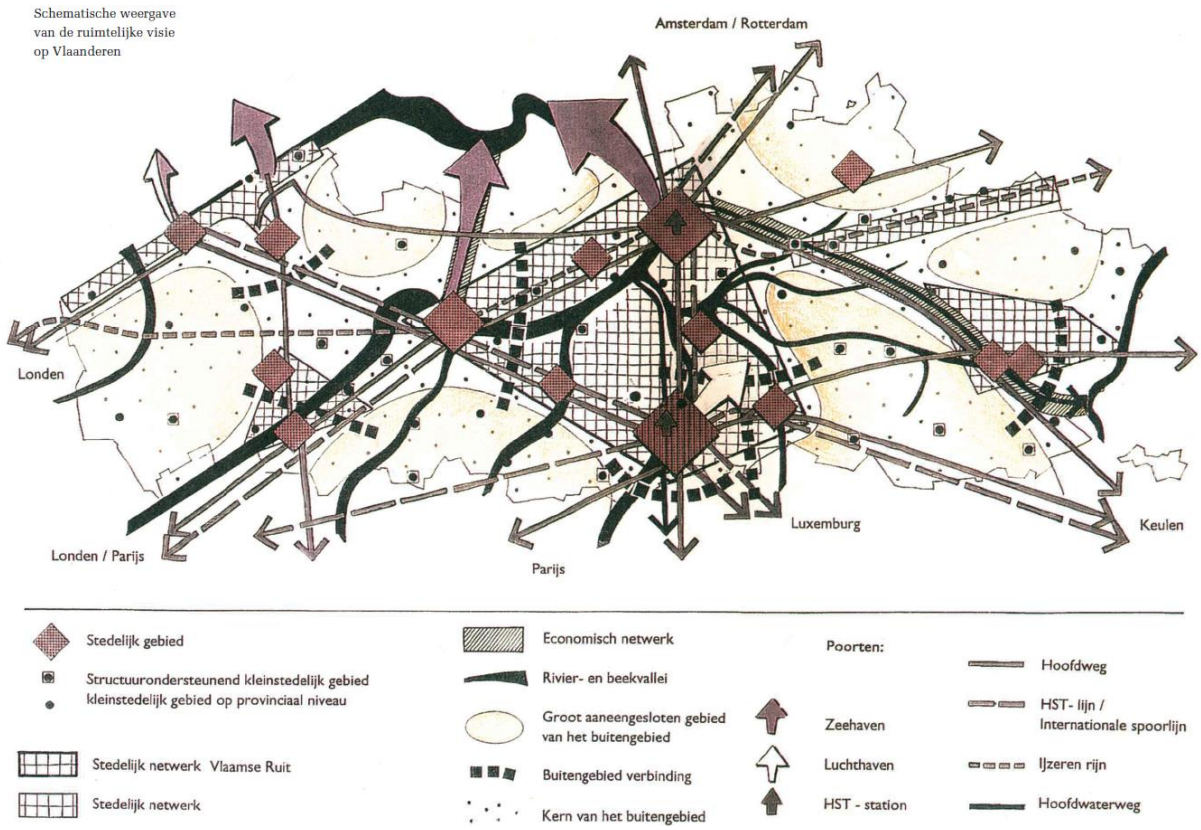

Figuur 4: Schematische weergave van de ruimtelijke visie in Vlaanderen (RSV)

Volgens het Ruimtelijk Structuurplan Limburg (RSL) behoort het gebied van het RivierPark Maasvallei tot het deelgebied Maasland (Figuur 4). In het RSL (blz. 291) worden de volgende ruimtelijke principes voor de Maasvallei naar voor geschoven:

- “een geheel van natuurverbindingen en open ruimte verbindingen doorheen het gebied ter ondersteuning van de open ruimte en van de herkenbaarheid van het landschap”;
- “een historische structuur van leefbare Maasdorpen met een recreatieve nevenfunctie”.

Tegelijk worden in het RSL nog 10 mogelijke natuurverbindingen tussen de Maasvallei en de Hoge Kempen of de Vlakte van Bocholt aangegeven. In het project ‘Maasvallei, … grensverleggend!’ werden 4 kansrijke gebieden geselecteerd met als doel deze te realiseren op het terrein.

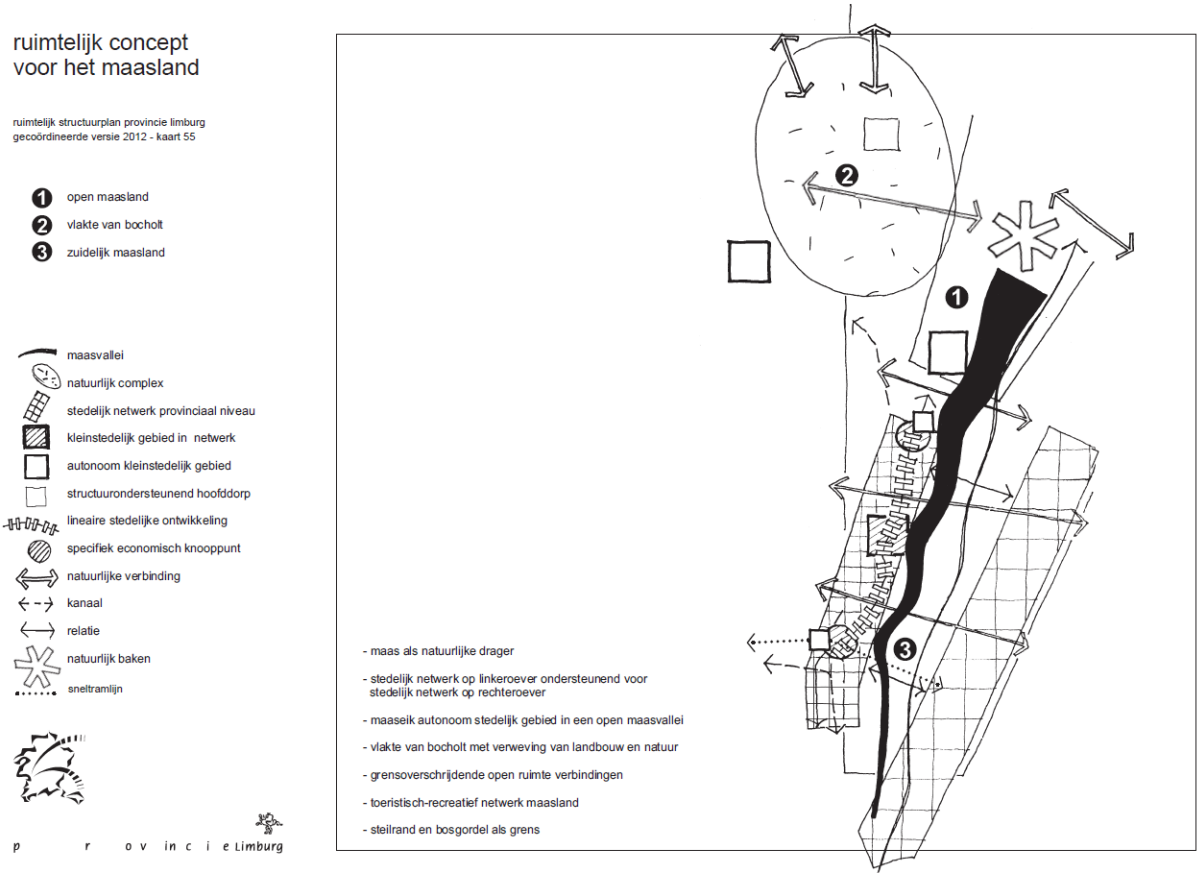

Figuur 5: Ruimtelijk concept voor het Maasland (Ruimtelijk Structuurplan Limburg, actualisatie 2011)

2.1.1 Planzone Kessenich (gemeente Kinrooi)

In de planzone Kessenich wordt, naast de aanwezigheid van de woonkernen van Kessenich, Geistingen en Ophoven, het gebied vooral gekenmerkt door de bestemming landbouwgebied waarvan grote delen met Landschappelijke waarde (Kaart 4).

Ten noorden van Kessenich is er dan nog het gebied Vijverbroek dat bestemd is als Natuurreservaat (R). Tussen dit reservaatgebied en het grote natuurgebied van het RUP Vissenakker bevindt zich nog een landbouwzone met ecologische waarde.

Het meest zuidoostelijke deel van deze planzone Kessenich is bestemd en gerealiseerd als grindwinning met nabestemming recreatie. Hier bevindt zich onder meer een grote jacht- en zeilhaven.

In het meest noordoostelijke deel van deze planzone is sinds 9 september 2011 het RUP Vissenakker van toepassing (Kaart 5). In het gebied worden in de loop van 2015-2016 nog veel werken in het kader van de grindherstructurering uitgevoerd.

2.1.2 Planzone Leut (gemeente Maasmechelen)

De planzone Leut bestaat, naast de bebouwde kernen in woongebied, al dan niet met landelijk karakter, voornamelijk uit landbouwgebied, waarvan een gedeelte op het gewestplan aangeduid is als landbouwgebied met landschappelijk of ecologisch belang. De groengebieden situeren zich voornamelijk in het winterbed van de Maas ter hoogte van Maasbempder Greend, Maaswinkel en het Kasteeldomein Vilain XIIII (Kaart 6).

Het Ruimtelijk Structuurplan van de gemeente Maasmechelen omvat meerdere bepalingen die bepalend zijn voor het ontwikkelingen in het projectgebied:

Richtinggevend deel; gewenste ruimtelijke structuur:

- *"Ook de uiterwaarden van de Maas worden grotendeels opgenomen als Habitatrichtlijngebied en maken deel uit van het VEN. Met het grensoverschrijdend natuurproject 'Levende Grensmaas' (Vlaams concept dat mee de basis vormt voor de ambitie van het RivierPark Maasvallei) wordt getracht om de uiterwaarden als overstromingsgebied gedeeltelijk terug in hun natuurlijke vorm en functie te herstellen waardoor de waterhuishouding beter kan worden beheerst. De gemeente ondersteunt de visie van het Vlaamse gewest" (blz 48)*
- *"De Maasdorpen Leut, Meeswijk, Vucht, Boorsem-Kotem en Uikhoven zijn landelijke woonkernen met een kenmerkende en cultuurhistorische waardevolle structuur in een open rivierlandschap die gegeerde rustplaatsen vormen voor recreanten tijdens fiets- en wandeltochten in de Maasvallei." (blz 51)*
- *De ontwikkeling van de toeristische-recreatieve sector is een sleutelfactor voor de Maasmechelse economie."*
- *"Om de natuurwaarden… en de leefbaarheid van de dorpen in de Maasvallei te beschermen worden poorten (lees toegangsdorpen) voorzien om de recreanten te bundelen op een aantal plaatsen."*
- *"In de Maasvallei wordt geopteerd om in alle Maasdorpen het cultuurhistorisch aspect en de uitbouw van de horecavoorzieningen en overnachtingsmogelijkheden op een laagdynamische manier uit te bouwen." (blz. 60)*
- *Hoog-dynamische activiteiten op vlak van wonen, werken en recreëren worden ingevuld in de centrale verstedelijkte band waardoor de ecologische waarden van het Kempisch Plateau en de Maasvallei zoveel mogelijk gevrijwaard worden.*
- *In de selectie van toeristische zichtlocaties is onder meer ook de 'veerpont overzet van Meeswijk' opgenomen (p. 30 en 89).*

2.2 Natuur

Naast de sectorale beleidskaders zoals het Decreet Natuurbehoud en de Europese Vogel- en Habitatrichtlijnen vormen het gewestplan Limburgs Maasland en het RUP-Vissenakker een belangrijke juridische basis voor het natuurbeleid in de projectzones Kessenich en Leut .

2.2.1 Planzone Kessenich (gemeente Kinrooi)

- Betekenisvolle delen van de planzone zijn opgenomen in het SBZ habitatgebied ‘Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek’, waarvoor specifieke instandhoudingsdoelstellingen zijn opgemaakt. In het noorden omvat de planzone een klein deel van het vogelrichtlijngebied “Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof”.
- Daarnaast zijn delen van dit gebied aangeduid als Important Bird Area (IBA) en eveneens als Grote Eenheid Natuur (GEN) en Grote Eenheid Natuurontwikkeling (GENO) als onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN Grensmaas Noord) (zie kaart 7).
- In het gebied dat in het kader van het RUP-Vissenakker als Natuur is bestemd zijn belangrijke deelgebieden reeds in eigendom van de terreinbeherende vereniging Limburgs Landschap; grote delen heeft men op basis van een overeenkomst met de gemeente in beheer.
- Vijverbroek is een belangrijk natuurgebied en zowel aangeduid als vogelrichtlijngebied, habitatrichtlijngebied en VEN-gebied. Het Vijverbroek is eigendom van zowel de gemeente als de grindbedrijven maar grotendeels via een huurovereenkomst in beheer bij Natuurpunt.
- In tegenstelling tot wat het gewestplan mogelijk maakt is er op het terrein nog steeds geen daadwerkelijke verbinding tussen het reservaatgebied van Vijverbroek en de nieuwe natuurzone (Kleizone) die onderdeel uitmaakt van het RUP-Vissenakker. In het noordoostelijke deel van het reservaatgebied zijn delen in eigendom bij de grindsector en in gebruik bij landbouwers.
- De Witbeek en zijn omgeving moet volgens het Ruimtelijk Structuurplan Limburg worden ontwikkeld tot een belangrijke natte natuurverbinding (nr. 49). Dit zal ten dele worden gerealiseerd in het kader van de afwerking van het grindwinningsgebied. Het betreft meer bepaald de 30 meter strook natuurbestemming langs de Witbeek die is opgenomen in het RUP-Vissenakker.
- Het project Randzones (grindwinning in het meest noordoostelijke compartiment van het RUP-Vissenakker) zal nog tot eind 2016 in uitvoering zijn. Hierbij wordt een deel van de speciale beschermingszone (Habitatrichtlijngebied) ontgraven voor grindwinning maar in oppervlakte en ontwikkelingskansen ruim gecompenseerd in de onmiddellijke omgeving. Een oude grindplas wordt hiervoor ten dele opnieuw opgevuld in functie van een spontane ontwikkeling tot moeras en ooibos.
- De Scheepvaart plant op de landtong Houbenhof te Geistingen meerdere ingrepen waaronder het herstel van de oorspronkelijke dijk, aanleg van nutsvriendelijke oevers en veranderingen aan de vooroever aan de plaszijde.

2.2.2 Planzone Leut (gemeente Maasmechelen):

- Delen van de planzone zijn aangeduid als Grote Eenheid Natuur (GEN) en Grote Eenheid Natuurontwikkeling (GENO) als onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN Grensmaas zuid) (zie kaart 7).
- In de projectzone ligt een belangrijk deel van het een SBZ habitatgebied "Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek", waarvoor specifieke instandhoudingsdoelstellingen zijn opgemaakt. Welhaast de volledige ruime Maasoever (met uitwaaiering in de uiterwaarden) in deze planzone is dus Europees beschermde natuur. Hierin zijn vervat :
    - de ruime Maasoevers ten zuiden van het Veerpont in Meeswijk;
    - het Kraaienbosje, als enige nog bestaande historisch hardhoutbosje in de Limburgse Maasvallei en momenteel in eigendom bij het Agentschap Natuur en Bos;
    - het natuurcomplex Mazenhoven-Maasbeempder Greend (eigendom van Limburgs Landschap en Natuurpunt);
    - het natuurgebied Maaswinkel als meest zuidelijke deel van dit onafgebroken habitatgebied in deze planzone.

2.3 Erfgoed

Een <u>ankerplaats</u> is een waardevol landschap met een geheel van erfgoedelementen (landschappelijk, bouwkundig, archeologisch). Een gebied dat behoort tot de meest waardevolle landschappelijke plaatsen, dat een complex van gevarieerde erfgoedelementen is die een geheel of ensemble vormen, dat ideaal-typische kenmerken vertoont vanwege de gaafheid of representativiteit, of ruimtelijk een plaats inneemt die belangrijk is voor de zorg of het herstel van de landschappelijke omgeving.

Het "Gebied Vijverbroek" in Kessenich en gebied "Maasvallei van Maasmechelen tot Stokkem met het Kasteelpark Vilain XIIII" zijn de twee ankerplaatsen van het projectgebied Maasvallei vastgelegd in de Landschapsatlas van Onroerend Erfgoed (Kaart 8a en 8b).

<u>Relictzones</u> zijn gebieden met een grote dichtheid aan punt- of lijnrelicten, zichten en ankerplaatsen en zones waarin de connectiviteit tussen de waardevolle landschapselementen belangrijk is voor de gehele landschappelijke waardering. Relictzones zijn gebieden met een sterk wisselende oppervlakte waarvan de landschappelijke waarde door de eeuwen heen goed bewaard is gebleven. De erfgoedwaarde is er hoog. De verschillende landschapselementen die er voorkomen hebben nog een duidelijke samenhang: ze zijn nog relatief weinig aangetast door grootschalige ingrepen die het gevolg waren van de Industriële Revolutie. Het landschap van voor de Industriële Revolutie is er nog herkenbaar.

Vastgelegde relictzones zijn: "Maaswinkel" en "Meanderterrein van Stokkem" (planzone Leut) en Vijverbroek (planzone Kessenich) (Kaart 8a en 8b).

Beide gebieden zijn rijk aan erfgoedwaarden, aangezien er volgens de inventaris van het bouwkundig erfgoed zich in totaal 92 sites bevinden in de planzone Kessenich en 186 sites in de planzone Leut.

Op Kaart 8a en 8b zijn eveneens de Beschermde Landschappen en Monumenten zoals die voorkomen in de planzones Kessenich en Leut weergegeven:

2.3.1 Planzone Kessenich (gemeente Kinrooi)

- Het Vijverbroek geniet het statuut van 'beschermd landschap'.
- Zowel de St. Martinuskerk en kerkhof als de Motte met grafkapel zijn beschermd als monument.
- Houbenhof en de onmiddellijke omgeving is een historische site met status van beschermd monument en dorpsgezicht.
- Kasteel Borgitter (en enkele aanpalende gebouwen) is een beschermd monument, de omgeving beschermd dorpsgezicht.
- Stenen windmolen De Korenbloem in Ophoven is beschermd als monument.
- Grafkapel in Pastorijstraat in Ophoven beschermd monument.
- In de Maasstraat van Ophoven is de ommuurde tuin van de verdwenen pastorie een beschermd dorpsgezicht met in de omgeving enkele oude huizen als beschermde monumenten.

2.3.2 Planzone Leut (gemeente Maasmechelen)

- Het centrum van Leut heeft statuut van 'Beschermd dorpsgezicht'. Met verschillende beschermde monumenten zoals de pastorie, de St. Pieterskerk, het Paenhuis, de dorpspomp met de drie Linden, de school en het oude gemeentehuis en het historische kerkhof met ondergrondse funderingen van de voormalige kerk, grafzerken, hekwerk en monumentale boom.
- Dreef 148: Kasteel Vilain XIIII (met dienstgebouwen en gesmeed ijzeren inkomhek) Het kasteel van Leut het zgn. Vilain XIIII met de onmiddellijke omgeving is beschermd als monument.
- Het park van het kasteel van Vilain XIIII (circa 80 ha) is ook een Beschermd Landschap. Hierin zijn ook de twee historische dreven en akkers en weilanden rondom het kasteel opgenomen.
- Molenstraat : houten windmolen Nieuw Leven is een beschermd monument.
- De Smidse van Meeswijk is beschermd monument.

2.4 Grinddecreet

De grindwinning is in de afgelopen 60 jaar zeer bepalend geweest voor de veranderingen in het landschap van de Maasvallei. Sedert 1993 wordt de grindwinning geregeld in het grinddecreet. Er werd onder meer een herstructureringscomité opgericht dat belast werd met de planning en uitvoering van de afwerking en de uitrusting van de grindgebieden eens het afgesproken volume grind in het gebied was gewonnen. Deze grindwinning zou in 2006 definitief worden beëindigd. Na langdurige besprekingen werd het decreet echter grondig

aangevuld. De eindigheid van de grindwinning bleef behouden maar er werd in het decreet een mogelijkheid voorzien om grindwinning mogelijk te maken voor 'Projecten van groot openbaar belang'. Deze projectbenadering draagt enkele belangrijke kenmerken: grindwinning kan enkel nog ter realisatie van een groot openbaar belang.

Voor het rivierbed van de Maas betekent dit heel concreet dat er enkel nog grind kan worden gewonnen in functie van hoogwaterveiligheid en natuurontwikkeling. Bovendien moet er tussen de voornaamste betrokken partijen en besturen een consensus zijn over het gehele project, dus met inbegrip van aspecten inzake nabestemming, afwerking, eigendom, uitrusting, beheer en recreatieve ontsluiting. Deze nieuwe aanpak wordt in het grinddecreet geregeld onder de noemer 'Projectgrindwinning'.

Artikel 14 van het grinddecreet biedt hiertoe de mogelijkheid:

> *"Art. 14.*
> *§ 1. In de provincie Limburg wordt een einde gemaakt aan elke activiteit van grindwinning zodra de totale grindwinning in de grindwinningsgebieden die krachtens dit decreet worden aangeduid, het toegewezen quotum van 41 400 000 ton berggrind en 59 500 000 ton valleigrind bereikt heeft. Op deze tonnages zijn enkel correcties mogelijk ingevolge eerder in het kader van het decreet genomen beslissingen omtrent overmacht situaties en in het kader van zuinig ruimtegebruik en de uitvoering van het principe van optimale ontginning voor de hoeveelheden grind in de vergunde grindwinningsgebieden.*
> *Als uitzondering op het verbod in § 1, eerste lid, wordt voor het bepalen van de vermelde quota geen rekening gehouden met :*
> *a. het grind, gewonnen als nevenproductie bij de winning van het onderliggende kwartszand;*
> *b. het grind, gewonnen bij infrastructuurwerken toegestaan volgens de bepalingen in artikel 14bis ;*
> *c. het grind, gewonnen bij de realisatie van projectgrindwinning, toegestaan volgens de bepalingen van hoofdstuk IIIbis."*

Ondertussen zijn de grindwinningsactiviteiten in de verschillende grindwinningsgebieden van vóór deze decretale wijziging grotendeels uitgedoofd. Wel moeten er op een aantal plaatsen nog ingrijpende afwerkings- en uitrustingswerken plaatsvinden op last van het Herstructureringscomité.

2.4.1 Planzone Kessenich (gemeente Kinrooi):

- In deze planzone is geen nieuwe of bijkomende grindwinning meer gepland.
- Momenteel wordt enerzijds het grindgebied Boterakker, Vissenakker afgewerkt in het kader van de herstructurering. Deze herstructurering omvat circa 125 ha voormalig grindwinningsgebied (Figuur 6).
- Conform het RUP-Vissenakker (Kaart 5) is er recent een exploitatievergunning afgeleverd om nog gedurende 20 jaar zand te winnen in een beperkt deel van de

grote centrale plas die bestemd is voor ‘de winning van oppervlaktedelfstoffen met nabestemming gebied voor watergebonden recreatie’.

- Daarnaast wordt nog een grindwinning uitgevoerd in het uiterste noordoosten van het gebied. Dit project ‘Randzones’ zal eindigen in 2016.

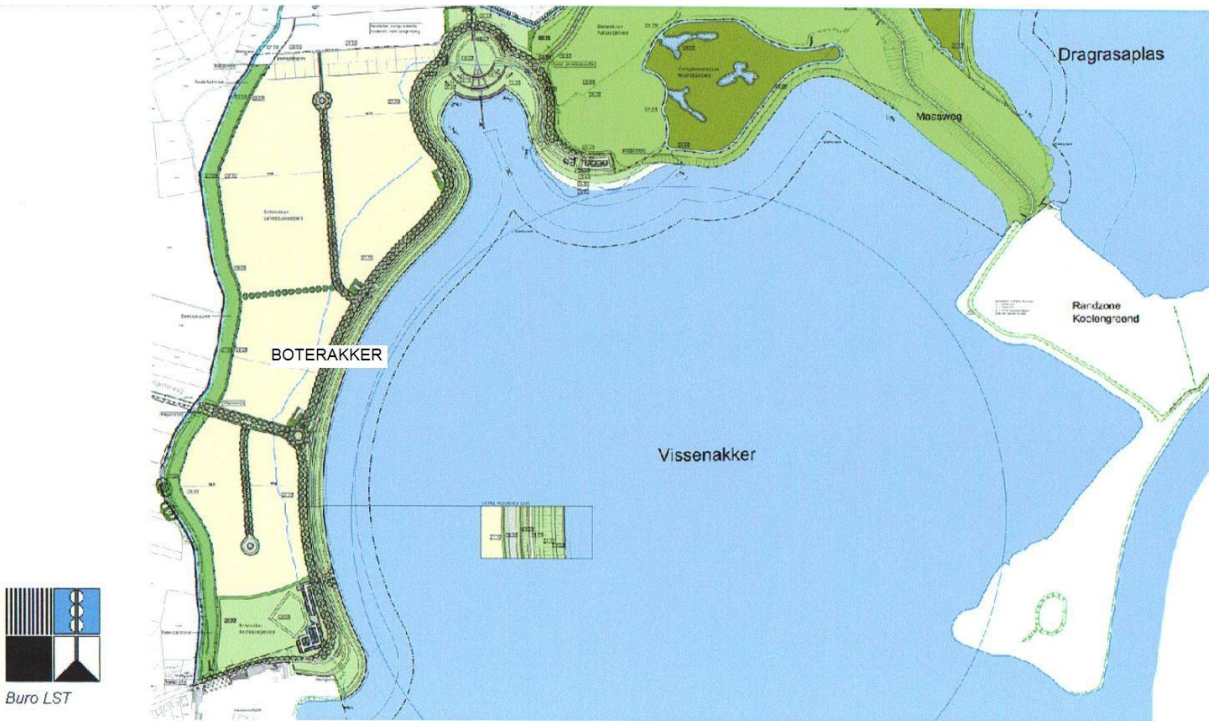

Figuur 6: Herinrichting grindgebieden Kessenich

2.4.2 Planzone Leut (gemeente Maasmechelen):

- De delfstoffenwinning heeft in dit landschap weliswaar een aantal sporen nagelaten maar speelt op dit moment amper een rol in het gebied. Wel bezitten de grindbedrijven binnen deze planzone nog een grote strategische voorraad gronden in de uiterwaarden van de Maas.
- In de komende jaren is het niet te verwachten dat er een projectgrindwinning in het kader van het gewijzigde grinddecreet zal worden voorbereid in deze zone.

2.5 Rivier- en waterbeheer

Beide planzones behoren tot het stroomgebied van de Maas. Het overgrote deel van het projectgebied wordt beschouwd als overstromingsgevoelig gebied (Kaart 9a en 9b), wat direct gerelateerd is aan het functioneren van de Maas als belangrijke regenrivier in haar bedding en in relatie met haar vallei en uiterwaarden (zie ook hoofdstuk 3).

2.5.1 Planzone Kessenich (gemeente Kinrooi):

- De voornaamste waterlopen in het gebied zijn, naast de bevaarbare Maas, de Abeek en Itterbeek (1e categorie) en Witbeek en Raambeek (beiden 2e categorie) (Kaart 9a).
- In het kader van de hoogwaterbescherming plant de rivierbeheerder een ingreep om de zomerdijk ten noorden van Geistingen (omgeving Houbenhof) terug te leggen op de oude ligging van 1849.

2.5.2 Planzone Leut (gemeente Maasmechelen):

- Belangrijkste waterlopen in deze planzone zijn de Maas en Zuid-Willemsvaart als bevaarbare waterlopen. Verder komen de Kikbeek en Langbroekbeek (2e categorie) en de Vrietselbeek (3e categorie) voor (kaart 9b).
- Cruciale internationale leidingen (Fluxys, Air Liquide en PALL) komen voor op korte afstand langsheen de zomerbedding van de Maas. De verplaatsing van deze leidingen (verder van de rivier) wordt onderhandeld en kan ten vroegste vanaf 2020. Dit biedt perspectieven voor bijkomende rivierdynamische natuur langsheen de Maas.
- Het overgrote deel van het gebied is mijnverzakkingsgebied en dus extra kwetsbaar voor overstromingen. Door deze verzakkingen is het eveneens een belangrijk waterwingebied geworden. De omgeving van Leut, Meeswijk en Eisden levert drinkwater voor 40% van de Limburgers en is dus een uiterst belangrijk gebied voor drinkwaterwinning.

In de tweede waterbeleidsnota (decreet Integraal Waterbeleid van 18 juli 2003 en het wijzigingsdecreet van 19 juli 2013) van de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid wordt een lans gebroken voor samenwerking communiceren en sensibiliseren om meer draagvlak te creëren voor een integrale aanpak van het beleid rond rivieren. Verder kiest men ervoor *'om verschillende doelgroepen bijkomend te stimuleren om doelgerichte maatregelen te nemen. Dit kan door doeltreffender te subsidiëren, gericht financieel te stimuleren van doelgroepen tot het nemen van multifunctionele maatregelen die water-natuur-, landbouw-, of landschapsbeheer combineren. Er zal onderzocht worden op welke manier de structuren van het integraal waterbeleid hierin een rol kunnen spelen'* (Krachtlijn 6, "Samen werken aan een sterk en afgestemd waterbeleid. blz 100).

De vijfde krachtlijn van diezelfde tweede Waterbeleidsnota luidt "het multifunctioneel gebruik van water verder stimuleren". Hierbij wordt bijzondere aandacht gevraagd voor de ecologische-, en de belevingswaarde van water. In dit hoofdstuk wordt onder meer de nadruk gelegd op de landschappelijke en cultuurhistorische waarde van waterlopen: *"In het verleden werd de landschappelijke en, de cultuurhistorische waarde van waterlopen door allerlei ingrepen, zoals rechttrekking, verharding, verbreding en verdieping gewijzigd. We werken initiatieven uit om te komen tot waterloopherstel."* En verder: *"natuurlijke waterlopen hebben een hoge aantrekkingskracht. De uitbouw van zachte recreatie-mogelijkheden (wandelen, fietsen,…) in natuurlijke valleigebieden houdt rekening met de draagkracht van die valleigebieden. Waar mogelijk wordt dit uitgevoerd in samenhang met rivier- en beekherstelmaatregelen, de aanleg van overstromingsgebieden en de realisatie van watergebonden natuurinrichtingsprojecten."*

In het kader van het integraal waterbeleid stelde de Vlaamse regering op 8 oktober 2010 de stroomgebiedbeheerplannen vast voor de Maas. Dit plan bevat ook een maatregelenprogramma en is zes jaar geldig. Voor de gemeenschappelijke Maas gaat de overheid voor een belangrijke kwaliteitsverbetering. Momenteel wordt het stroomgebiedbeheerplan voor de Maas voor de planperiode 2016-2021 voorbereid. In het ontwerpplan, dat onderworpen werd aan een openbaar onderzoek tussen juli 2014 en januari 2015, zijn als belangrijke aspecten voor beide planzones onder andere de volgende aandachtspunten en acties opgenomen:

Planzone Kessenich:

- aanduiding van het westelijke gedeelte als aandachtsgebied (Itterbeek II) en opname in de cluster “complex Abeek”;
- wegwerken van vismigratieknelpunten op de Itterbeek;
- beperken van overstortwerking en calamiteiten voor de ecologisch uiterst kwetsbare Itterbeek;
- herstel structuurkwaliteit, natuurlijke waterbergingscapaciteit en sanering vismigratieknelpunten op Abeek en Lossing afwaarts Zuid-Willemsvaart (actie 4B_E_280);
- gebiedsgericht project ter bevordering van waterconservering en om verdroging tegen te gaan in het afstroomgebied van de Abeek, waarbij de focus ligt buiten te valleien (actie 5B_B_016);
- uitvoeren waterbodemsanering op de Witbeek in aandachtsgebied (actie 8B_D_028)
- herstel structuurkwaliteit, natuurlijke waterbergingscapaciteit en sanering vismigratieknelpunten op de Itterbeek (Actie 4B_E_312);
- realisatie van aanpak structuurherstel en sanering vismigratie (in samenhang met bijkomende waterbergingscapaciteit in valleigebieden van de Bosbeek en Witbeek) (Actie 4B_E_295);
- onderzoek naar de oorzaak van de verontreiniging van de grindplas Kessenich (actie 7B_K_017);
- realisatie van een woningvrij winterbed van de gemeenschappelijke Maas (Actie 6_B_003).

Planzone Leut:

- aanduiding van de volledige planzone als aandachtsgebied (Maas I+II+III) en opname in de cluster “gemeenschappelijke Maas”;
- verbetering van waterkwaliteit van de Maas door ingrepen in de waterkwaliteit van de zijlopen (o.a. Kikbeek, Vrietselbeek, Zanderbeek);
- verder herstel van het dynamisch systeem van de Maas, inclusief natuurlijke stromings- en peildynamiek;
- laagwaterstrategie en hoogwaterbescherming i.f;v. het reduceren van overstromingsrisico;
- verhogen van de veiligheid langsheen de Gemeenschappelijke Maas voor uitvoering van rivierverruiming (Actie 6_F_128).

De Vlaamse regering zal de stroomgebiedbeheerplannen voor Schelde en Maas 2016-2021 ten laatste op 22 december 2015 vaststellen.

In het Ruimtelijk Structuurplan Limburg wordt in het onderdeel ontwikkelingsperspectieven het principe voorgesteld dat de Maas en aanliggende plassen als drager fungeren van waterbeheersing, natuurontwikkeling, watertoerisme- en recreatie. (blz. 291). In datzelfde document blz. 294 onder de noemer "Mogelijke beleidsthema's" lezen we: "*Behoud en herstel van de natuurlijke kwaliteiten van het watersysteem van de Maas zijn een belangrijk thema. Dat is een voorwaarde voor het functioneren van andere activiteiten, zoals het riviertoerisme. Natuurontwikkeling, waterbeheersing en veiligheid zijn daarbij aandachtspunten."*

Het rivierbeheer is de taak van nv De Scheepvaart en is prioritair gericht op hoogwaterveiligheid in combinatie met natuurontwikkeling. De uitvoering van het Rivierbeheer aan Vlaamse zijde van de Maas omvat ook de aanleg en het onderhoud van dijken. In het voorbije twintig jaar werd er ingezet op verruiming/verbreding van de rivier. Hierbij worden de hoge zomeroevers van de Maas op een aantal plaatsen weggehaald of drastisch verlaagd. Zo ontstaan er lage zacht oplopende oevers die veel meer het natuurlijk karakter van deze laaglandrivier benaderen. Deze aanpak geeft uitvoering aan het plan Levende Grensmaas.

Dit plan wordt in de praktijk vertaald door een gezamenlijk optreden van Nederlandse en Vlaamse partners en wordt gecoördineerd door de **Vlaams-Nederlandse bilaterale Maascommissie** (VNBM). Ingrepen aan de Vlaamse zijde van de Maas zijn altijd nauw afgestemd met de Nederlandse rivierbeheerder zijnde Rijkswaterstaat en andere Nederlandse partners.

Doelstellingen van de Vlaams Nederlandse Bilaterale Maascommissie

> *De VNBM wil een bilateraal en integraal overlegforum op hoog ambtelijk niveau zijn, ter verbetering van de structuur van de Vlaams-Nederlandse samenwerking m.b.t. de Maas. Hierdoor wordt mede uitvoering gegeven aan artikel 4 van het Maasafvoerverdrag. Dit verdrag tussen Nederland en het Vlaams Gewest inzake de afvoer van het water van de Maas is op 17 januari 1995 ondertekend en in werking getreden in juli 1996. De taken van de Vlaams Nederlandse Bilaterale Maascommissie omvatten alle Maasgerelateerde kwesties op het vlak van beleid en beheer. Hieronder wordt verstaan: planvorming van de inrichting, hoog- en laagwaterbeheer, waterkwaliteitsbeheer, natuurbescherming en –ontwikkeling, monitoring en onderzoek, scheepvaart en natte infrastructuur en juridische zaken.*

2.6 Landbouw

Limburg is de kleinste landbouwprovincie van Vlaanderen. Ongeveer 13% van het landbouwareaal en 13% van de landbouwbedrijven liggen in Limburg. Landbouw is niet overal in Limburg even structuurbepalend aanwezig, maar komt ruimtelijk gedifferentieerd voor. De landbouw in Limburg kent vaak een gemengd karakter. Het maasland wordt over het algemeen gekenmerkt door een intensievere grondgebonden landbouw.

Het agrarisch grondgebruik hangt hoofdzakelijk samen met de open ruimte structuur van de Maasvallei. Het alluviaal landschap van de Maas is bekend om de vruchtbare landbouwgronden. Het is dan ook van oudsher landbouwgebied.
De gronden in de uiterwaarden waren tot een paar decennia geleden biologisch waardevol tot zeer waardevol en werden algemeen gekenmerkt door een kleinschalig karakter waarin gras- en hooilanden, boomgaarden klei- en leemkuilen, ruigten, struwelen en populieraanplantingen voorkwamen. Ook vandaag nog worden meerdere percelen omzoomd met heggen en bomenrijen. Het meest soortenrijk zijn de onbemeste tot licht bemeste graasweiden. Het areaal van dergelijke graasweiden is sterk afgenomen. Het aandeel akkerland met intensieve maïscultuur is ook hier enorm toegenomen in de voorbije 25 jaar.

Door indijking, grindontginning en de veranderingen binnen de landbouwsector zijn heel wat natuurwaarden en elementen van de ecologische infrastructuur in het landbouwgebied aangetast of verdwenen.

Het gewestplan Limburgs Maasland is nog steeds een belangrijk basisdocument ter oriëntatie van het ruimtelijk beleid en de toekomst van de landbouw. Binnen de landbouwbestemming zijn er vrij grote oppervlakten aangeduid met overdruk landschappelijk waardevol, alsook agrarisch gebied met ecologisch belang (planzone Kessenich). Opvallend is dat bij het afbakeningsproces van het buitengebied de landbouwbestemmingen in het rivierbed van de Maas (dus buitendijks) niet zijn herbevestigd als agrarisch gebied (HAG).

2.6.1 Planzone Kessenich

In het Ruimtelijk Structuurplan van de gemeente Kinrooi zijn volgende passages opgenomen met betrekking tot landbouw:

- In het kader van de Afbakening van de Agrarische en Natuurlijke Structuur (in uitvoering RSV) zijn er twee gebieden binnen de projectzone herbevestigd als Agrarisch Gebied (HAG). Het betreft enerzijds een zone ten oosten van de N78 tussen Kessennich en Geistingen; anderzijds het overgrote deel van het landbouwgebied ten oosten van de N78 tussen Ophoven en Maaseik.
- De landbouwstructuur in de gemeente Kinrooi beslaat een zeer grote oppervlakte. In de driehoek tussen Kinrooi-centrum, Kessenich en Ophoven situeert zich het grootste landbouwgebied.
- In Kinrooi bevinden zich bijna 200 ha gronden gelegen in natuurgebied en door landbouw in gebruik.
- Langs de Maas liggen nog uitgestrekte landbouwgronden, soms in de uiterwaarden die regelmatig overstromen. In het open landbouwlandschap in het Maasland zorgen scheuren van graslanden en het intensifiëren van de landbouw in de Maasuiterwaarden voor een grotere milieudruk.
- Ten oosten van de N78 (planzone) is het landbouwgebied eerder beperkt, aangezien door de grindontginningen hier een groot deel van landbouwgebieden plaats heeft gemaakt voor de grindputten. Een deel van het ontgrindingsgebied (Boterakker) zal echter wel een herinrichting krijgen als landbouwgebied (Agropolis project).

- De resterende landbouwgebieden ten oosten van de N78 zijn echter van zo'n beperkte oppervlakte dat deze naar de toekomst waarschijnlijk niet meer rendabel zijn.
- Door de ontgrindingen is de laatste jaren het landschapsbeeld sterk veranderd van een overwegend landbouwgebied langs de Maas met haar uiterwaarden naar een gebied met grindplassen.
- Aan de noordzijde ligt het Vijverbroek. Het Vijverbroek is een oude verlande Maasmeander die voornamelijk bestaat uit een zeer waardevol elzenbroekbos. De drogere delen van het gebied zijn voormalige landbouwgronden.
- In het gebied is ook nog een landbouwgebied aanwezig. Deze is door ontgrinding sterk geslonken in oppervlakte. In dit landschap overwegen de weilanden rond de dorpen en enkele hoogstamboomgaarden.

2.6.2 Planzone Leut

In het Ruimtelijk Structuurplan Maasmechelen worden de volgende passages vermeld met relevantie voor landbouw in het plangebied:

- In de Maasvallei – het gebied tussen de Zuid-Willemsvaart en de winterdijk – blijft de landbouw een belangrijke speler in de resterende open ruimte. Aandacht voor de waterhuishouding en de toeristisch-recreatieve aantrekkingskracht die de Maasvallei uitoefent op fietsers, wandelaars en natuurliefhebbers maakt dat het agrarisch grondgebruik hand in hand moet gaan met de andere activiteiten die zich in de Maasvallei afspelen.
- De alluviale Maasvlakte is een uitgesproken landbouwgebied met een geconcentreerde en aaneengesloten landbouwstructuur. De landbouw is vooral buiten de winterdijken van belang. Binnen de uiterwaarden staat de landbouw onder sterke druk van natuurontwikkeling onder meer door het project 'Levende Grensmaas'.
- Het agrarisch landbouwgebruik bestaat uit een mozaïek van akkers afgewisseld met grasvlakten en fruitteelt. Het grootste deel van de agrarische bedrijven zijn varkensbedrijven. Akkers en laagstamboomgaarden zijn hoofdzakelijk te vinden in het open landschap. Hoogstamboomgaarden worden gesitueerd in de omgeving van dorpskernen.
- De landbouw staat in het noordelijke deel van de alluviale vlakte op het grondgebied van Maasmechelen (ter hoogte van de kernen Leut en Meeswijk) echter onder druk door de aanwezigheid van één van de voor Limburg belangrijkste drinkwaterlagen.
- Het landschap van de Maasvallei wordt vooral gekenmerkt door een sterke openheid met weilanden en akkers. Oude steeds schaarser wordende lijnvormige landschapselementen zoals doornheggen, houtkanten, bomenrijen en dijken zorgen voor een verrijking van het open agrarisch gebied.

Recent zijn er in het plangebied meerdere ontwikkelingen gaande op vlak van landbouw, waaronder onder andere de plannen voor het aanleggen van wijngaarden in Leut en Palmenhof.

3 Lopende, geprogrammeerde of wenselijke projecten/processen op vlak van inrichting en beheer van de open ruimte

In onderstaand overzicht van gerealiseerde, lopende en wenselijke projecten wordt eerst het volledige Vlaamse deel van het RivierPark Maasvallei besproken om vervolgens in te zoomen op de twee valleisegmenten of planzones waarop dit onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid zich richt. Dit hoofdstuk 3 is als volgt opgebouwd:

3.1. Lopende, geprogrammeerde of wenselijke projecten/processen op vlak van inrichting en beheer van de open ruimte in het volledige projectgebied van het RivierPark Maasvallei
   3.1.1. Geïnitieerd in het kader van het RivierPark Maasvallei
   3.1.2. Geïnitieerd door derden maar in afstemming met het project RivierPark Maasvallei

3.2. Lopende, geprogrammeerde of wenselijke projecten/processen op vlak van inrichting en beheer van de open ruimte specifiek voor de planzone Kessenich binnen het RivierPark Maasvallei

3.3. Lopende, geprogrammeerde of wenselijke projecten/processen op vlak van inrichting en beheer van de open ruimte specifiek voor de planzone Leut binnen het RivierPark Maasvallei

3.1 Lopende, geprogrammeerde of wenselijke projecten/processen op vlak van inrichting en beheer van de open ruimte in het volledige projectgebied van het Rivierpark Maasvallei

3.1.1 Geïnitieerd in het kader van het RivierPark Maasvallei (=uitvoering Plan Van Aanpak Maasvallei)

A. Uitvoering Charter voor een grensverleggende Maasvallei

Initiatiefnemer(s) en partners

Het Provinciebestuur van Limburg, de gemeentebesturen van Kinrooi, Maaseik, Dilsen-Stokkem, Maasmechelen en Lanaken, en de vzw Regionaal Landschap Kempen en Maasland.

Omschrijving/doel

Dit Charter moet invulling geven aan een aantal strategische acties die in het Plan van Aanpak zijn opgenomen.

*"De ondertekenaars van het Charter engageren zich gezamenlijk en in overleg te ijveren voor een **RIVIERPARK** als bovenregionale attractie en ruggengraat van een kwaliteitsvol Maaslands **BUITENGEBIED** met als doel het behoud en de ontwikkeling van natuur- en landschapswaarden voor een duurzame regionale economische ontwikkeling.*

Door:

1. *De mogelijkheden voor natuurbeheer te maximaliseren binnen een samenhangend natuurgebied voor het rivierbed.*
2. *Recreatieve (rand)infrastructuur in en om dit 'RivierPark' te ontwikkelen en te beheren.*
3. *Er voor te ijveren dat het instrumentarium van de Vlaamse Landmaatschappij optimaal wordt ingezet voor de kwaliteitszorg en detailinrichting. Dat engagement moet resulteren in een gemeenschappelijk verzoek aan de bevoegde Vlaamse minister(s) om de instrumentenmix die in handen is van de Vlaamse Landmaatschappij voor inrichting van het buitengebied, in te zetten om het Plan van Aanpak Maasvallei mee te realiseren, meer bepaald in te zetten voor de ontwikkeling en realisatie van landschapsplannen voor het snoer van Maasdorpen en de omliggende open ruimte."*

Stand van zaken

Het Charter werd door de verschillende partners ondertekend op 15 december 2008 en vormt nog steeds de basis voor een aantal ontwikkelingen in de Maasvallei. De basis van het Charter ligt in het Plan van Aanpak : 'Maasvallei, … Grensverleggend!'

1. Is grotendeels gerealiseerd. De kansen die er tot dusver lagen zijn voluit benut. Bovenop de reeds bestaande 150 ha natuurgebied, werd circa 400 ha natuurbestemming op het gewestplan bijkomend gerealiseerd op het terrein. In de toekomst wachten nieuwe uitdagingen op dit vlak.
2. Op dit terrein zijn er in de laatste jaren vele en in de streek opgemerkte resultaten geboekt. Zo is onder meer de architectonische huisstijl voor het RivierPark Maasvallei ontwikkeld en geïmplementeerd in het kader van een toeristische routing voor de Maasvallei. Een 30-tal locaties in het RivierPark Maasvallei werden voorzien van straatmeubilair zoals zitbanken, picknicktafels, informatie- en startborden, fietssteunen en enkele markerende bakens, bomen en maaskeien. Op enkele bijkomende locaties moet hierin nog worden geïnvesteerd. Bedoeling is om de wandelaar/bezoeker te informeren en wegwijs te maken naar de nodige belevingspunten (rust en zichtpunten in de Maasvallei). Concept en resultaat heeft de Prijs van de Publieke Ruimte 2014 hiervoor ontvangen.
   Vijf wandelnetwerken zijn uitgebouwd en bedekken bijna geheel de Maasvallei. Nog één wandelgebied moet worden uitgerust. Ook de ontwikkeling van een lange afstandswandeling (meerdaagse tochten) laat nog op zich wachten. Het Fietsroutenetwerk is ondertussen overgenomen door de Provinciale diensten en

blijft jaar na jaar een succes.
Ook in zake proces-en productcommunicatie en toeristische marketing is er veel gerealiseerd. Het zou te ver leiden om hier een overzicht te geven van alle deelprojecten en acties. Doel blijft om het project Massvallei toeristisch recreatief te ondersteunen en te faciliteren: de beeldkwaliteit van het project wordt hierdoor verbeterd, verrommeling van verschillende locaties wordt aangepakt.

3. Dit Onderzoek naar Opportuniteit en Haalbaarheid van de Landinrichting Maasvallei is een onderdeel van de uitvoering van dit derde luik van het Charter aangezien het derde belangrijke streven van het Charter betrekking heeft op de inzet van het VLM-instrumentarium, meer bepaald Landinrichting. Met een schrijven van 16 oktober 2010 heeft de Stuurgroep van het project Maasvallei aan de bevoegde Vlaamse minister dit engagement vorm gegeven. De VLM en het RLKM stelden samen een agenderingsnota op (mei 2011). Hierbij werd een mandaat gevraagd voor de opmaak van een planprogramma 'Maasvallei' waarin de verschillende segmenten verder gebiedsgericht worden uitgewerkt en dit vanuit een geïntegreerde benadering en ter verbetering van de omgevingskwaliteit binnen de Grote Landschappelijke Eenheid 'Maasvallei'. Eind 2011 werd door de bevoegde minister het mandaat tot opmaak planprogramma Maasvallei voor de valleisegmenten Kessenich en Leut verstrekt aan de Vlaamse Landmaatschappij.

Figuur 7: Toepassing van de huisstijl van het "RivierPark Maasvallei" bij de realisatie van rustpunten

B. Strategisch Open Ruimte Project (SORP) "Maasvallei"

Initiatiefnemer(s) en partners

RLKM, vijf Maaslandse gemeenten, NV de Scheepvaart, Toerisme Limburg, Provincie Limburg, Maascentrum De Wissen, MAREC (Maaslandse Recreatiecentra), Herstructureringscomité en Steengoed Projecten.

Omschrijving/doel

SORP 2008-2011

1. Operationele doelstelling 1 uit Plan van Aanpak: " Het Ruime rivierbed van de Maas ontwikkelen tot een ecologische hoofdweg en een toeristische topper". Deze operationele doelstelling vertaalt zich in de volgende ruimtelijke strategische actie: De realisatie van een RivierPark Maasvallei.
2. Operationele doelstelling 4: Natuur- en open ruimte verbindingen verankeren de Maas in haar oude achterland.
3. Operationele doelstelling 5: Punt- en lijnvormige landschapsstructuren versterken tot dragers van streekidentiteit.
4. Operationele doelstelling 6: Nationaal en internationaal promoten van de Maasvallei

SORP 2011-2014

Dit project was grotendeels een verder zetten van het eerste SORP, en had meer specifiek als doel om op een grensverleggende wijze werk te maken van meer ruimtelijke en landschappelijke kwaliteit in de Maasvallei. Zodoende moest dit project eveneens een bijdrage leveren aan duurzaam toerisme en dus de regionale ontwikkeling van de Maasvallei. Deze aanvraag was als volgt gemotiveerd:

- Vraag voor continuïteit
- Hoog ambitieniveau met een complex krachtenveld
- Aangehouden inspanning is broodnodig om de resultaten van vorig SORP verder uit te bouwen
- Nood aan evenredige capaciteit die de vooropgestelde doelstellingen kunnen uitvoeren
- Het strategische project heeft een duidelijke voorbeeld- en signaalfunctie met betrekking tot de realisatie van de doelstellingen en ontwikkelingsperspectieven die opgenomen zijn in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

SORP 2015-2018

Deze derde aanvraag werd opgebouwd rond de volgende vaststellingen en doelen:

- geïnspireerd door een aantal realisaties op de Vlaamse oever beslisten 8 Nederlandse partijen het Rivierpark concept uit te rollen langsheen de Nederlandse oever van de Grensmaas. Met het project 'RivierPark Maasvallei, nu internationaal' staan we voor een gezamenlijke uitdaging om deze beslissing waar te maken op het terrein.
- In de looptijd van dit project richten we ons op drie hoofdoelen voor het internationaal RivierPark:

  - De implementatie van de huisstijl in de Nederlandse delen van het RivierPark
  - de afstemming van en een grensoverschrijdende complementariteit van recreatieve routes
  - het onderhandelen en het uitvoeren van een gemeenschappelijk communicatieplan.
- Het Regionaal Landschap Kempen en Maasland zal dus naast de verdere uitbouw van het RivierPark op Vlaams grondgebied, nog meer investeren in een grensoverschrijdende participatieve aanpak.

Stand van zaken

Op 23 december 2010 werd het project “Maasvallei,… Grensverleggend!” voor de tweede keer erkend als een Ruimtelijk Strategisch Project door het departement RWO in uitvoering van het Ruimtelijk structuurplan Vlaanderen. De eerste projectperiode ging van start in 2008. In mei 2014 liep de tweede erkenningsperiode ten einde.
In de zomer van 2014 is een nieuwe aanvraag voorbereid en ingediend onder de naam: “RivierPark Maasvallei, nu internationaal 2015-2018 ”. Deze aanvraag werd gehonoreerd in december 2014. Ook deze aanvraag wordt ondersteund door de (kern)partners - waarbij ook de VLM - van het RivierPark Maasvallei.

C. Uitvoering opdrachtverklaring jaarrondbegrazing in natuurgebieden binnen het Rivierbed

Initiatiefnemer(s) en partners

RLKM en de Vlaamse en Nederlandse organisaties die de grote natuurkernen in het RivierPark Maasvallei beheren.

Omschrijving/doel

Tijdens een minisymposium “Natuurbeheer in een rivierdynamisch systeem” werd onderstaande tekst besproken en geamendeerd. Deze opdrachtverklaring kreeg de goedkeuring van alle Vlaamse beheerders (inclusief de rivierbeheerder) actief in de natuurgebieden binnen het RivierPark Maasvallei.

Opdrachtverklaring:

“IN HET GEMEENSCHAPPELIJK STREVEN NAAR EEN ROBUUST EN ZELFREDZAAM RIVIERECOSYSTEEM (1), VORMEN SPONTANE PROCESSEN (2) HET UITGANGSPUNT VOOR BEHEER EN INRICHTING. DEZE PROCESSEN WORDEN DOOR MENSELIJK INGRIJPEN (3) MINIMAAL BIJGESTUURD, DOCH NET ZO VAAK EN NET ZO LANG ALS NODIG (4) EN HAALBAAR (5) OM DE ONVOLMAAKTHEID VAN HET SYSTEEM (6) TE COMPENSEREN.

(1) *dit is het droombeeld, misschien een utopie, maar een zeer betrouwbare richtingaanwijzer*
(2) *zoals rivierdynamiek, begrazingsdynamiek,…*
(3) *zoals maaien, kappen, graven, kuddebeheer,…*
(4) *hierin schuilt een 'evolutief' aspect: naarmate het rivierpark groeit en beter gaat functioneren, hoe minder onvolmaakt het systeem zal zijn en hoe minder het menselijk ingrijpen zal zijn. Dus ingrijpen als het moet, loslaten als het kan. Ook dat is een goede 'richtingaanwijzer'. Perfect zal het allicht nooit worden, dus er zal altijd wel iets moeten gebeuren maar het kan wel jaar na jaar verminderen.*
(5) *dit verwijst ook naar budgettaire beperkingen en het medegebruik en/of publieke opinie;*
(6) *deze onvolmaaktheid vloeit voort uit de beperkte oppervlakte, te lage rivier- of graasdynamiek, afwezigheid van grote predatoren, versnippering, isolatie ten aanzien van hogere droger gebieden, waterkwaliteit,…*

Stand van zaken

De opdrachtverklaring inzake het beheer in het RivierPark Maasvallei vormt een leidende doelstelling voor alle inrichtings- en uitrustingswerken van voormalige grindwinningsgebieden binnen het rivierbed van de Maas.

Het gaat dus om de inrichting en het beheer van vrij omvangrijke oppervlakten open ruimte. De wijze waarop deze gebieden worden afgewerkt (grondschotel, aard van substraat,….) alsook de uitrusting (rasters, recreatieve randinfrastructuur voor wandelen, fietsen, kajak,….) is zeer bepalend voor het bereiken van het gewenste eindbeeld en de gewenste natuurdoelen in deze terreinen.

D. Landschapsplannen per Maasvalleisegment

Omschrijving/doel

In het Plan van Aanpak Maasvallei zijn er per segment van de Maasvallei een aantal zeer wenselijke projecten/ acties in het vooruitzicht gesteld. Zo is het de betrachting om in ieder segment een uitvoeringsgericht landschapsplan uit te werken en te realiseren. Het gaat hier om een mix van bottum-up en top-down benadering. Hierbij dienen de beleidskaders van de overheden als raamwerk waarbinnen men samen met het plaatselijke weefsel een analyse maakt van de beeld- en landschapskwaliteit in dit deel van de Maasvallei.

Stand van zaken

Deze landschapsplannen zijn opgenomen in het goedgekeurde Plan van Aanpak Maasvallei. De aanpak is zeer pragmatisch en actiegericht. Een knelpunt wordt gedefinieerd - weliswaar in een ruimere samenhang en vanuit de visie die is verwoord in het Plan van Aanpak Maasvallei – en vervolgens wordt een oplossing of minstens een oplossingsrichting

afgesproken. Op die manier werd er reeds heel wat werk verzet in het segment Leut en werd er een aanvang genomen in het segment Kessenich.

Niettemin ontbreekt het aan een ruim instrumentarium om een aantal meer ingrijpende acties te kunnen realiseren. Landinrichting kan hierin soelaas brengen. Het maken en het uitvoeren van de landschapsplannen op segmentniveau is een wezenlijk onderdeel om de beoogde omgevings- en beeldkwaliteit (niet in het minst ook toeristisch economisch van groot belang) in het RivierPark te benaderen. Slechts in twee van de zes segmenten heeft men hier vanuit de projectorganisatie RivierPark Maasvallei al (ten dele) werk van kunnen maken. Voor vier segmenten moet dit proces nog opgestart worden. Het instrument Landinrichting beschikt over de beste troeven om verdere uitvoering te kunnen geven aan deze geïntegreerde landschapsbenadering.

E. Samenwerking met Nederland: "groen Leven en beleven" als beleidsbasis voor uitbouw RivierPark Maasvallei in Nederlands deel van de Maasvallei

Initiatiefnemer(s) en partners

Zes Nederlandse Maasgemeenten o.l.v. Maastricht, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en de Nederlandse provincie Limburg

Doel

In 2007 werd door Rijkswaterstaat in een vraagspecificatie beheerplan Grensmaas al verwezen naar een samenwerking met Vlaanderen.

In 2009 is een Samenwerkingsovereenkomst ondertekend met als opgave om samen te werken aan een gemeenschappelijk ontwikkelingsperspectief voor het 'nieuwe' Grensmaasgebied, in het bijzonder voor de thema's zachte recreatie (fietsen, wandelen, vissen en kanoën) en vermaatschappelijking (promotie, communicatie).

In 2012 keurden de Nederlandse partners de beleidsnota 'Groen leven en beleven' goed. Hierin engageren ze zich om het RivierPark ook aan de Nederlandse zijde van de Maas te willen ontwikkelen. De naamgeving RivierPark Maasvallei als ook de grafische en architectonische huisstijl worden overgenomen.

Stand van zaken

De nota 'Groen leven en beleven' bevat gemeenschappelijke inrichtingsprincipes waarvoor budgetten en subsidies werden vastgelegd eind 2013. De uitvoering wordt gestart in 2014 en is vermoedelijk tegen 2018 klaar. In totaal is hier voor de eerste 3 uitvoeringsluiken een budget van 3,6miljoen euro mee gemoeid.

3.1.2 In het kader van activiteiten van derden die betrokken zijn bij het RivierPark Maasvallei

A. Herinrichting (uitrusting en afwerking) voormalige grindgebieden

Initiatiefnemer(s) en partners

Herstructureringscomité, Maaslandse gemeenten, grindsector, natuur- en milieuverenigingen, landbouwsector, Vlaamse overheid

Doel

Het herstructureringscomité heeft krachtens artikel 10, vijfde lid van het grinddecreet van 14 juli 1993, gewijzigd bij decreet van 6 juli 2001, volgende taakstelling:

- het opmaken, actualiseren en afstemmen op de vigerende regelgeving van de structuurvisie;
- het laten uitrusten van de afgewerkte grindwinningsgebieden in het kader van de structuurvisie, die blijkt uit het in artikel 9, 6° bedoelde beleidsplan, met inbegrip van het herstel en de ontwikkeling van de natuur en het natuurlijk milieu van de voormelde gebieden en de aanpalende omgeving;
- het adviseren van de nabestemmingsplannen in de vergunning voor de exploitatie van grind voor de nieuwe ontginningsgebieden aan de vergunningverlenende overheid;
- in voorkomend geval, het laten afwerken na ontgrinding;
- het toezicht houden op het afwerken en uitrusten van de grindwinningsgebieden

Stand van zaken

Van noord naar zuid:

- Voor de grindgebieden in Kessenich (Kinrooi): zie hoofdstuk 2.4.
- Het grindwinningsgebied Herenlaak in Aldeneik (Maaseik) is afgewerkt. Hier heeft het HC geen plichten meer.
- Het grindgebied Bichterweerd in Rotem (Dilsen-Stokkem) moeten enkel nog uitrustingswerken gebeuren. Het terrein is ondertussen grotendeels (100 ha) in natuurbeheer en eigendom van Natuurpunt.
- Het grindwinningsgebied Negenoord-Kerkeweerd is sedert 2013 volledig afgewerkt en uitgerust met uitzondering van de bouw van een uitkijktoren (een iconisch landschapsbaken) in het gebied. De bouw van deze toren is in voorbereiding en komt volledig ten laste van het herstructureringscomité. Het gebied is momenteel in natuurbeheer op basis van een beheerplan met een toegankelijkheidsregeling. Limburgs Landschap werd eigenaar van het overgrote deel van het gebied (circa 200 ha).
- Voor de grindgebieden in Vucht (Maasmechelen): zie hoofdstuk 2.4.
- In Lanaken zijn er binnen de Maasvallei geen grindwinningsgebieden die nog relevant zijn in het kader van dit onderzoek. Het betreft meestal kleinere en reeds uitgedoofde of geherstructureerde terreinen.

B. Rivierverruimingswerken door nv De Scheepvaart in kader van hoofwaterveiligheid en natuurontwikkeling

Initiatiefnemer(s) en partners

Nv De Scheepvaart/ Gemeenten, Nederlandse rivierbeheerder (RWS), Agentschap Natuur en Bos, bevoegde administraties inzake landbouw, erfgoed en ruimtelijke ordening

Omschrijving/doel

Doorheen de Maasvallei worden er sedert de dreigende overstromingen van 1993 en 1995 jaar na jaar grootschalige werken uitgevoerd om de hoogwaterveiligheid te verhogen. Zo werd de winterdijk over de volledige lengte van de Grensmaas aangelegd, aangevuld, verbreed en gesloten. De voorbije jaren werden in een aantal gebieden (meestal grenzend aan grindwinningsgebieden) ook de zomerdijken verwijderd of verlaagd. Deze ingrijpende weerdverlagingen verhogen de veiligheid binnendijks doordat ze het waterbergend vermogen van het rivierbed vergroten. Daarnaast leveren ze enorme mogelijkheden op inzake biodiversiteit (natuurontwikkeling) en landschapsbeleving. Al deze werken worden gepland en uitgevoerd in nauw overleg met de Nederlandse partijen. Afstemming gebeurt in de Vlaams Nederlandse Bilaterale Maascommissie (een ambtelijk overleg op hoog niveau).

Stand van zaken

Op dit moment is er geen eindbeeld voorhanden van alle nog uit te voeren rivierverruimingswerken met weerdverlagingen. Van 2015 tot 2019 zullen er wel dergelijke werken worden uitgevoerd in de uiterwaard van de Boyen (Dilsen-Stokkem) en bij Houbenhof in Kessenich. Er is eveneens een ingreep in het vooruitzicht gesteld bij het Molenveld (Stokkem) Dilsen-Stokkem en ten zuiden van het autoveerpont bij Meeswijk.

3.2 Lopende, geprogrammeerde of wenselijke projecten/processen op vlak van inrichting en beheer van de open ruimte specifiek voor de planzone Kessenich binnen het RivierPark Maasvallei

In de voorbije 8 jaar werden in deze planzone reeds enkele acties/projecten gerealiseerd. Een aantal van deze acties die passen in het Plan van Aanpak Maasvallei werden mede geïnitieerd van uit de zogenaamde Commissie Kansen voor Kessenich. De samenstelling van deze commissie en de reeds besproken plannen van deze commissie vergemakkelijken de afstemming en de planvorming van een toekomstig landinrichtingsproject.

Initiatiefnemer(s) en partners

Het initiatief komt van RLKM in nauw overleg met het gemeentebestuur.

Er werd een commissie Kansen in Kessenich opgericht dat de belangen van alle deelnemers vertegenwoordigd. Met het opstellen van een startnota werden de krijtlijnen, actiepunten en consensus onderschreven door de commissie.

Deelnemers van de commissie zijn: Gemeentebestuur Kinrooi, Heemkundige kring, De Schutterij, de kerkfabriek, een wijkcomité uit dorpscentrum van Kessenich, Agentschap Onroerend Erfgoed, RLKM.

Doel

Het Regionaal Landschap Kempen en Maasland wil samen met alle betrokkenen het dorp Kessenich en zijn wijde omgeving dusdanig (her)inrichten dat de cultuurhistorische, esthetische en ecologische kwaliteiten van het dorp en zijn omgeving worden versterkt, ontwikkeld en benut. Deze aanpak komt enerzijds de leefbaarheid, de authenticiteit en identiteit van Kessenich ten goede en versterkt anderzijds de toeristisch recreatieve aantrekkingskracht van het grensdorp.

Door consensus over krachtlijnen en door het installeren van een Commissie werd een actieplan uitgewerkt waarin de volgende doelstellingen worden bepaald (en in de toekomst verder wordt begeleid):

- kwaliteiten bewaren en versterken
    - in de dorpskern van Kessenich de bestaande kwaliteiten versterken, zwaktes afzwakken of wegwerken
    - natuurontwikkeling in NO met behoud van vergezichten (= variatie in beheer)
    - dorpsgezicht met motte en kerk als dorpsrand is een bijzondere ruimtelijke kwaliteit en dient gevrijwaard te worden = geen bebouwing tussen kerk en waterpartij
    - ruimtelijke, bestuurlijke en geschiedkundige relatie met trekpleister Thorn
- douanekantoor als transferium op maat tussen Kessenich dorp en het beschermde dorpsgezicht van Borgitter
- wegwerken en afzwakken van aanwezige zwaktes.

De knelpunten voor Kessenich werden in 5 clusters samengevat:

1. Dorpskern Kessenich: tegeltuintjes sociale woonwijk “Ons Dak”, Verbinding Kerk en De Gaard, herinrichting kerkplein, de Borg en achterliggende openbare ruimte, Pastorietuin, niet landschappelijk geïntegreerde infrastructuur van Aquafin, Schoorstraat;
2. Historische gebouwen: De Motte, kerkhof bij sint-Martinuskerk, andere beeldbepalende gebouwen;
3. Omgeving kasteel Borgitter;
4. Verbinding dorpskern met omgeving: natuurgebieden en (voormalige) grindplas, Verbinding centrum met het natuurgebied Vijverbroek;
5. Buitengebied: begintraject wandelgebied “Drie Eigen”, aankoop en inrichting douanekantoor en omgeving.

Dankzij deze nota konden al enkele knelpunten worden opgelost. Andere werden reeds in planvorming uitgetekend.

Reeds gerealiseerde acties met het RivierPark Maasvallei als (leidende) partner (voor situering zie Figuur 2**):**

2007 opstellen van landschapsplan voor Kessenich met de commissie Kansen voor Kessenich;
2009 ontwikkelen van wandelgebied Kessenich en de Drie Eigen;
2009 Aanleg geveltuintjes in sociale woonwijk centrum Kessenich;
2010 Herinrichting van de Pastorijtuin met boomgaard en historische site 'Willibrorduspu't';
2011 Implementatie architectonische huisstijl RPMV op zicht- en rustpunten in het wandelgebied Kessenich;
2012 Ruimtelijk onderzoek naar de Motte van Kessenich: renovatie en ontwikkeling van de motte en haar omgeving;
2013 Uittekenen en mee realiseren van het bomenmonument, rust- en infopunt in het heringerichte grindgebied Kleizone door het Herstructureringscomité;
2013-2014: aankoop en inrichting van historisch pand: het douanekantoor ifv infopunt van het RivierPark Maasvallei en toeristische wegwijzer;
2014 samenwerking opgestart tussen particulier verhuur van stilsloepen Botel en de MaasVerkenners van het RivierPark voor begeleide boottochten.

Acties die in uitvoering zijn binnen het RivierPark Maasvallei:

2013-2016: Project Randzones: grindwinning met ruime compensaties in functie van Europese beschermde natuur;
Verlaging zomeroever van de Maas bij hoeve Houbenhof ten noorden van Geistingen
2014-2015: Beeldkwaliteitsplan Ophoven: opruimen verrommeling aan het veer van Ophoven;
2012-heden: Deelname aan de Raad van Bestuur Agropolis: terreinen (35 ha) voor het ontwikkelen van duurzame en innovatieve landbouw.

Projecten die in het kader van het RivierPark Maasvallei belangrijk en wenselijk zijn om te realiseren:

- Realiseren natuurcorridor Vijverbroek met natuurkern Koningssteen-Kollegreend. Ruimtelijke bestemmingen zijn passend. Echter de terreinsituatie (eigendom, gebruik) is tot dusver in strijd met gewestplan bestemmingen.
  Betrokken partners: Steengoed projecten, gemeente Kinrooi, direct betrokken landbouwers, Natuurpunt vzw en Limburgs Landschap vzw.
- Betekenisvolle plaatsen binnen het historisch Maasdorp herinrichten om de landschapskwaliteit en dus de belevingswaarde te vergroten. Zodoende wordt het

toeristisch-recreatief potentieel van het dorp vergroot. Noodzakelijke acties hiervoor zijn onder andere:

- de beschermde site 'De motte en omgeving De Gaard' te consolideren, te herinrichten en toeristisch recreatief passend te ontsluiten;
- inrichten en aansluiten van 'De motte' met de Witbeek en de grindplas 'Bastion'. De grindplas 'Bastion' en omgeving maken deel uit van de herinrichting grindgebieden door het Herstructureringscomité.
- De herinrichting van het kerkplein 'Op de Berg'.

Betrokken partners: Gemeente Kinrooi, lokaal weefsel via Kansen voor Kessenich, Agentschap Onroerend Erfgoed, Herstructureringscomité.

3.3 Lopende, geprogrammeerde of wenselijke projecten/processen op vlak van inrichting en beheer van de open ruimte specifiek voor de planzone Leut binnen het RivierPark Maasvallei

In de afgelopen 8 jaar werden in deze planzone reeds een reeks acties/projecten gerealiseerd. Het merendeel van deze acties die passen in het Plan van Aanpak Maasvallei werden mede geïnitieerd van uit de zogenaamde Commissie Levend Leut.

Initiatiefnemer(s) en partners

De commissie Levend Leut werd geïnitieerd door RLKM en reeds in 2003 opgericht. Na 2006 (goedkeuring Plan van Aanpak Maasvallei) bleek dit ook een belangrijk werkinstrument om acties uit het Plan van Aanpak mee mogelijk te maken. De commissie moest het lokale weefsel meenemen in een traject van actieve landschapszorg (met inbegrip van beschermd erfgoed). In de commissie werden ook de lokale belanghebbenden en eigenaars opgenomen. Een startnota vormde de basis om alle kansen en knelpunten in de meest gave kern van dit landschap op te lijsten. Vervolgens werden voor alle (fysieke) knelpunten ook oplossingen uitgewerkt. Over het overgrote deel van deze oplossingen werd er consensus bereikt in de commissie. Vervolgens werd, onder het motto 'vandaag doen waar we consensus en middelen voor hebben' meteen met de uitvoering gestart.

Deelnemers van de commissie zijn: Gemeentebestuur Maasmechelen (schepenen toerisme en leefmilieu en ambtenaren) Onroerend Erfgoed Vlaanderen, ANB, Kerkfabriek van de Parochie St. – Petrus, Stichting Limburgs Landschap, Stichting Vilain XIIII, Agentschap R.O Vlaanderen, Erfgoed Eisden, enkele lokale HoReCa uitbaters, twee belangrijkste eigenaars van de kasteelomgeving, schoolbestuur Vrije Basisschool, lokale politie Maasland en RLKM.

Missie en visie van Levend Leut

Het Regionaal Landschap Kempen en Maasland wil samen met alle betrokkenen het park Vilain XIIII en wijde omgeving dusdanig (her)inrichten dat de cultuurhistorische, esthetische en ecologische kwaliteiten en potenties van het gebied worden versterkt, ontwikkeld en

benut ten einde het landschapsgericht toerisme te stimuleren en de leefkwaliteit van deze omgeving te verhogen.

Leut is een van de meest markante Maaslandse dorpen. Het is geselecteerd als een van de toegangsdorpen voor het RivierPark Maasvallei in uitbouw. Dat is een erkenning van zijn intrinsieke kwaliteiten. Het heeft nog enige *couleur locale*. Het is uitzonderlijk rijk aan onroerend erfgoed. Zowel landschappelijk als architectonisch heeft het centrum van Leut in tegenstelling tot veel Vlaamse en Limburgse dorpen, de moderniseringsdrang van de tweede helft van de 20ste eeuw doorstaan zonder verlies van al zijn erfgoed.

Het biedt plaats aan een ensemble van bijzonder erfgoed: kasteel, kasteelpark met bijzondere bomencollectie, kasteelgracht, kasteelhoeve, eeuwenoude dreven, smidse (van Meeswijk), gebouwen rond het dorpsplein, oud kerkhof, pastorij, Paenhuis, dorpspomp,… . De Maas en zijn ruimere winterbed zijn bovendien vlakbij.

De aanwezige, en door de hogere overheid onderkende, kwaliteiten en potenties (beschermd landschap, beschermd dorpsgezicht) van het kasteelpark en omgeving kunnen beter tot uiting komen en worden benut dan nu het geval is. De daadwerkelijke ‘opwaardering’ en het op een doordachte wijze open stellen van deze omgeving zal zowel voor de inwoners van Leut, Meeswijk, Mazenhoven als voor de bezoeker (passant, toerist) een meerwaarde betekenen in zake leefkwaliteit en landschapsbeleving.

Concrete doelen waren bij aanvang: de renovatie van het kasteelpark, de herinrichting van het dorpscentrum van Leut, het zoeken naar mogelijkheden tot behoud van de Smidse (Meeswijk), de inkleding van het nieuwe kerkhof en de aan(een)sluiting van de natuurgebieden ‘De Cup’ en ‘Mazenhoven’. Door het samenbrengen van al deze gebieden en elementen - met inbegrip van de molen “Nieuw Leven” en het veer van Meeswijk - met een hoge erfgoedwaarde, in een aantrekkelijk bezoekersaanbod zullen de toeristisch recreatieve mogelijkheden maximaal tot hun recht komen.

De Commissie Levend Leut bereikte consensus over tal van wenselijke acties. Onder impuls van het projectbureau RivierPark Maasvallei werden voor een aantal acties financiële middelen gevonden. Meerdere van deze acties werden uitgevoerd. Andere werden in planvorming uitgetekend:

Reeds <u>gerealiseerde acties</u> met het RivierPark Maasvallei als (leading) partner (voor situering (zie Figuur 3**):**

2002	in kader van Landschapszorg wordt de commissie Levend Leut opgericht;
2004	bestrating van de historische Kasteeldreef in Maaskeien;
2004	inrichten wandelgebied Leut en Vucht met wandelkaarten, paden, bewegwijzering en brochures;
2005	herstel kasteelpark en opnemen in wandelgebied +opening wandelgebied;
2008	restauratie van de Smidse in Leut;
2008	herstel en herinrichting historisch kerkhof Leut;
2011	inrichten van wandelgebied met huisstijl van het RivierPark Maasvallei;
2012	herstel van oude dorpspomp en heraanleg van het dorpsplein (Fase 1);

2013 herstel van de historische boomgaard en heraanleg van de dreef;
2013 opwaarderen van de oude legendewandeling langs de Maas;
2014 herstel laatste Maaskruis en inrichten als waardevol zicht- en rustpunt;
2014 vervolledigen van de historische bomencollectie van Vilain XIIII.

<u>Acties die in uitvoering</u> zijn binnen het RivierPark Maasvallei:

2014-2015: Samen met de gemeente wordt het wandelgebied van Leut uitgebreid, aangepast en vernieuwd. Het gebied heet nu Leut-Vucht en ’t Greven is nu ook opgenomen in dit wandelgebied. Dit is een lopende actie.

Projecten die in het kader van het RivierPark Maasvallei <u>belangrijk en wenselijk zijn</u> om te realiseren:

- Dorpsplein Leut fase 2: aanleggen van een parkeervoorziening, een groene overloopparking en picknickvoorziening , met aangepaste verkeer remmende aansluiting op de historische dreef.
- Aanleg van landschapsversterkende kleine landschappelijke elementen (KLE) langs het netwerk van landwegen tussen Leut en de Maas.
- Het kasteelpark vormt een belangrijk onderdeel van het Maasdorp maar is in eigendom bij een particulier en onderworpen aan de bepalingen van een beschermd landschap. Het onderhoud hiervan en de aanpalende gebouwen zouden een constructief en structureel oplossing/invulling moeten hebben.
- Ook de hoefstal van de smidse zou nog verder moeten worden gerenoveerd alsook een functie en /of gebruik geven. Ook hier zit de eigendom bij particulieren. Smidse inrichten als levend museum.
- De maasdorpjes Vucht en Meeswijk zouden hun historische karakter moeten behouden en waar zinvol herstellen door het opruimen van verrommelingen en verhardingen en beter te laten aansluiten op historische, toeristische en recreatieve netwerk.
- De omgeving rond het fiets- en autoveerpont van Meeswijk moet worden ontdaan van verrommeling en een duidelijk plan voor worden opgesteld. Voor toeristen en bezoekers die zich als zachte weggebruiker verplaatsen binnen het RivierPark(van Vlaanderen naar Nederland en omgekeerd) is dit het belangrijkste verkeersknooppunt in het RivierPark. De ruimtelijke kwaliteit van deze omgeving of het gebrek daaraan is dus een belangrijk aandachtspunt.

Figuur 8: Herinrichting dorpsplein Leut Fase 1 met op de achtergrond het heringerichte historische kerkhof.

4 Voorstel landinrichtingsproject "Maasvallei – Fase 1"

4.1 Doelstellingen

Het decretale doel van Landinrichting is de toepassing op geïntegreerde wijze van instrumenten en de uitvoering van maatregelen die gericht zijn op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de functies en de kwaliteiten van de ruimte.

De doelstelling van het Landinrichtingsproject Maasvallei ligt volledig in deze lijn. Zo wil dit Landinrichtingsproject in de verschillende segmenten van de Maasvallei op geïntegreerde wijze zoveel mogelijk instrumenten en maatregelen activeren en inzetten met als **ultiem doel de kwaliteiten en de functies (ruimtelijk, landschappelijk, ecologisch, toeristisch, …) in het projectgebied van het RivierPark Maasvallei waar mogelijk te herstellen, te versterken of te ontwikkelen.** Daarbij staat het streven naar **synergie** tussen functies en belangen centraal!

Hiermee sluit het doel van dit landinrichtingsproject ook naadloos aan bij het **globale doel en een aantal operationele doelstellingen** die in 2006 **in het Plan van Aanpak Maasvallei** werden vastgelegd. Delen van dit plan zijn reeds uitgevoerd; **andere onderdelen kunnen dankzij Landinrichting mogelijk worden gemaakt.**

In het plan van Aanpak Maasvallei is deze geïntegreerde aanpak als volgt verwoord en in wezen strookt dit in zeer hoge mate met het decretale doel van Landinrichting:

> *"De Maasvallei vormt ecologisch gezien een hoofdverbinding op internationaal niveau. In de vlakte van de Maasvallei liggen meerdere kleine landelijke kernen. Deze kernen zijn historisch verweven met de loop van de grillige Maas. Ieder dorp heeft zijn 'couleur locale' gebaseerd op historiek, landschap en de aanwezige identiteitsbepalende elementen. Dit maakt van de Maasvallei een gebied met een markant gezicht. De wens is om de* ***intrinsieke kwaliteiten van de streek te ontwikkelen en te benutten****.*
>
> *Daarom wordt met de ontwikkeling van het RivierPark Maasvallei ingezet op een landschap dat toeristisch kwaliteitsvol is ontsloten en toegerust met infrastructuur op maat. Een regio met een sterke ruimtelijke herkenbaarheid (historische identiteit) waar ook ecologisch veel te beleven is, waardoor er op duurzame of 'slimme' wijze een toeristisch – economische meerwaarde ontstaat voor de regio. Dit '****ecolonomisch' landschap*** *vereist een kwaliteitsvolle landelijkheid in de dorpen en een argeloos natuurrijk landschap in het rivierbed.*
>
> *Een 'kans gerichte' benadering blijkt haalbaar. Een regionale toeristisch-economische ontwikkeling is slechts duurzaam als er voor alles consequent en doorgedreven geïnvesteerd wordt in de meest basale toeristische voorziening, met name een aantrekkelijk, niet verrommeld, natuurrijk landschap met authentieke goed beheerde en ontsloten landschappen en monumenten ingebed in een wel doordachte, benutte en ingerichte open ruimte."*

Bovenstaande passage ligt volledig in de lijn van de hoger geciteerde decretale doelstelling van Landinrichting.

Met de verruimde mogelijkheden via het nieuwe decreet 'Landinrichting' kunnen belangrijke doelstellingen van het initiële Plan van Aanpak Maasvallei worden gerealiseerd of minstens worden gefaciliteerd:

- **Herwaarderen van een aantal Maasdorpen** die het concept 'snoer van Maasdorpen' versterken en de attractiviteit van de streek verhogen: We willen in dit project overheden en andere partners samenbrengen, stimuleren en faciliteren om werk te maken van omgevingskwaliteit. Dit kan door te investeren in ruimtelijke kwaliteit en in de landschaps- en erfgoedwaarden die nu onder druk staan in deze dorpen. De authenticiteit waar mogelijk versterken of (deels) herstellen. Die Maasdorpjes hun 'couleur locale' versterken verhoogt de belevingskwaliteit van het buitengebied. Het betreft onder meer de herwaardering/herinrichting van enkele dorpscentra/ pleinen. Zodoende wordt het fysieke dorpsweefsel versterkt. Dit komt zowel de inwoners als de - voor deze regio zo belangrijke - vrijetijdseconomie ten goede en zorgt finaal voor een versterkte leefbaarheid van de dorpen.
- Daarnaast kunnen een aantal acties opgenomen in het Plan van Aan pak van de Maasvallei mee ondersteund en gefaciliteerd worden zoals:
    - Het **vergroten van de verbondenheid tussen de verschillende Maasdorpen** en tussen de Maasdorpen en de rivier/rivierbed/omgeving als geheel;
    - Het **versterken van markante punt- en lijnvormige landschapsstructuren** als ruimtelijke dragers;
    - Het **realiseren van (onderdelen van) natuurverbindingen** tussen de Maas en het nabij gelegen Kempens Plateau;
    - De **zorg voor acht kasteeldomeinen** in het hele projectgebied (2 in de 2 geselecteerde planzones).
- De **huisstijl van de Maasvallei** als herkenbaarheid voor het gebied gebruiken als drager ook bij het versterken van het dorpsweefsel.
- De ingerichte gebieden inschuiven in de reeds bestaande of nog te ontwikkelen **recreatieve netwerken** zoals de wandelgebieden van de Maasvallei.

4.2 Gebiedsafbakening Landinrichting Maasvallei – Fase 1

4.2.1 Situering binnen het ruimer kader van de Maasvallei

Het gebied 'Maasvallei' dat onderwerp uitmaakt van een onderzoek naar landinrichting, situeert zich in het uiterste oosten van Vlaanderen, hier vormt de Maas over zo'n 46 km de grens met Nederlands Limburg. Deze zogenaamde Grensmaas stroomt van Lanaken via Maasmechelen, Dilsen-Stokkem en Maaseik naar Kinrooi, om bij het 'einde van België' in Nederland binnen te stromen. (Zie kaart 1).

Het gebied van het RivierPark Maasvallei, gelegen op het Vlaamse grondgebied, is in zes gelijkwaardige segmenten opgedeeld. (Segmenten: Kessenich, Aldeneik, Elen, Stokkem, Leut en Oud-Rekem). Deze segmenten maken het mogelijk om het gebied naast een globale benadering ook meer op microschaal te analyseren en waar wenselijk en mogelijk op detail niveau in te richten - weliswaar passend binnen de overkoepelende visie voor het volledige RivierPark.

Segment 1 en segment 5 komen overeen met wat in het kader van de agenderingsnota voor Landinrichting Maasvallei benoemd zijn als de planzones “Kessenich-Ophoven” (segment 1) en “Leut-Meeswijk” (segment 5).

Op verzoek van de minister bevoegd voor Landinrichting is beslist om het Onderzoek naar de Opportuniteit en de Haalbaarheid van het Landinrichtingsproject Maasvallei op te delen in verschillende fasen.

- **Fase 1** richt zich op de twee hoger genoemde planzones waar landschapsplannen voor delen van deze planzones reeds zijn opgemaakt. Deze zogenaamde landschapsplannen zijn zeer uitvoeringsgericht en pragmatisch opgevat. Ze zijn bovendien sterk gericht op herstel, behoud, ontwikkeling van de kwaliteiten van de ruimte. Zorg voor beeldkwaliteit, omgevingskwaliteit, beleefbaarheid staan centraal. Het is een benadering die volledig in de lijn ligt van het instrument landinrichting.
- De vier andere segmenten (Aldeneik, Elen, Stokkem en Oud-Rekem) komen mogelijk in aanmerking voor een **tweede fase** van het Landinrichtingsproject Maasvallei.

4.2.2 Gebiedsafbakening Landinrichtingsproject Maasvallei – Fase 1

Op kaarten 2a en 2b wordt de gebiedsafbakening voor het Landinrichtingsproject Maasvallei - Fase 1 aangeduid.

Voor het Landinrichtingsproject Maasvallei – Fase 1 wordt voorgesteld om 2 planzones te beschouwen, met name de planzone Kessenich (kaart 2a) en de planzone Leut (kaart 2b).

4.3 Niet-limitatief overzicht van de betrokken partners

Binnen de bestaande projectstructuur van het RivierPark Maasvallei bestaat reeds de volgende organisatiestructuur:

De stuurgroep Maasvallei wordt voorgezeten door gedeputeerde van Toerisme van de provincie Limburg en ondervoorzitter gedeputeerde van Leefmilieu. De schepenen van leefmilieu en toerisme van de vijf Maaslandse gemeenten, het projectbureau Maasvallei van RLKM vzw, de directeur van RLKM vzw en een afgevaardigde van Toerisme Limburg maken deel uit van de stuurgroep.

De projectgroep bestaat uit afgevaardigden van een hele reeks middenveldorganisaties alsook de gemeentelijke en Vlaamse administraties en verzelfstandigde overheidsinstanties.

Participanten van de Projectgroep Maasvallei zijn: ambtenaren leefmilieu en toerisme van de vijf Maaslandse gemeenten, Agentschap Ruimtelijke Ordening, nv. De Scheepvaart, Agentschap Natuur en Bos, Limburgs Landschap, Natuurpunt, Boerenbond, Bichterweerd NV/ Steengoed, Agentschap Onroerend erfgoed, Toerisme Limburg vzw, Provinciaal Natuurcentrum, Vlaamse Landmaatschappij, MAREC, Vlaamse overheid departement RWO, De Wissen, Vlaamse Administratief Centrum, Grind Herstructureringscomité.

De Maasvallei heeft ook enkele **themagroepen** waar themagericht wordt gewerkt aan de voorbereiding (draagvlak, consensus) van specifieke acties of het ontzenuwen van potentiële conflictstof (tussen gebruikers van het buitengebied) die de doelstellingen van het RivierPark Maasvallei kunnen hypothekeren.

- Commissie “Kansen voor Kessenich”: Gemeente Kinrooi ambtenaren en schepenen toerisme en leefmilieu en erfgoed en ruimtelijke ordening, RLKM vzw, De Schutterij, Sociaal huis ‘Ons Dak’, kerkfabriek St. Martinuskerk, Agentschap R-O. Vlaanderen, Heemkundige kring;
- Commissie “Levend Leut”: Gemeente Maasmechelen ambtenaren en schepenen toerisme en leefmilieu en erfgoed en ruimtelijke ordening, Kerkfabriek van de Parochie St. – Petrus, Stichting Limburgs Landschap, Stichting Vilain XIIII, Agentschap R-O Vlaanderen, Erfgoed Eisden, enkele lokale HoReCa uitbaters, Agentschap Natuur en Bos, Schoolbestuur Vrije Basisschool, lokale politie Maasland;
- Werkgroep “Zwerfvuil”: milieauambtenaren van de Maasgemeenten, Limburg.net, natuurbeheerders en nv De Scheepvaart;
- Werkgroep “Vissen”;
- Themagroep “Toerisme”: VVV-kantoren van de Maasgemeenten, MAREC;
- Themagroep “Beheer”: het zogenaamde beheerdersoverleg van de Nederlandse en Vlaamse natuurgebieden van het RivierPark Maasvallei, nv De Scheepvaart, Rijkswaterstaat, grindsector;
- Themagroep “Natuurbeheer met boeren”: onderzoek en verkenning van mogelijkheden tot samenwerking bij jaarrondbegrazing in het RivierPark Maasvallei.

Om het landinrichtingsproject “Maasvallei - Fase 1” te kunnen uitvoeren zullen in ieder geval **volgende partners betrokken moeten worden bij de opmaak van landinrichtingsplannen en de uitvoering ervan**. Doordat er reeds meerdere overlegstructuren bestaan binnen het RivierPark Maasvallei zal het Landinrichtingsproject hier ook gebruik van kunnen maken.

Kernpartners van het RivierPark Maasvallei:

1) Het Regionaal Landschap Kempen en Maasland VZW projectbureau Maasvallei
   a) Oorspronkelijke opdrachthouder en initiator van het Rivierpark Maasvallei met al zijn deelprojecten/acties en mede-initiator van het landinrichtingsproject Maasvallei – Fase 1;
   b) verantwoordelijk voor de organisatie van de Project- en Stuurgroep van het RivierPark Maasvallei;

   c) verantwoordelijk voor de uitbouw van het toeristisch-recreatief netwerk RivierPark Maasvallei.
2) Provincie Limburg als:
   a) Initiële opdrachtgever van het project RivierPark Maasvallei;
   b) Voorzitterschap en ondervoorzitterschap van de Stuurgroep Maasvallei;
   c) Mogelijke co-financierder van het landinrichtingsproject.
3) Gemeentebesturen van de Maaslandse gemeenten (Kinrooi, Maaseik, Dilsen-Stokkem, Maasmechelen en Lanaken) met specifiek voor fase 1 het gemeentebestuur van Kinrooi en Maasmechelen:
   a) Bestuurlijke dragers en mede-initiatiefnemers van het project RivierPark Maasvallei
   b) verantwoordelijk voor het gemeentelijk openbaar domein in het projectgebied;
   c) lid van de Project- en Stuurgroep Maasvallei;
   d) financiële partner van het landinrichtingsproject.
4) Toerisme Limburg vzw:
   a) Oorspronkelijke opdrachthouder en mede-initiator van het RivierPark Maasvallei;
   b) Lid van de Stuur- en Projectgroep Maasvallei;
   c) verantwoordelijk voor de promotie van het RivierPark Maasvallei.

Overige te betrekken partners:

- Vlaamse overheid: Agentschap Natuur en Bos, Ruimte, Onroerend Erfgoed, Landbouw en Visserij, Afdeling land- en bodembescherming verantwoordelijk voor de inrichting, uitvoering en opvolging van de verschillende opdrachten en decreten;
- Het herstructureringscomité verantwoordelijk voor de herinrichting van de voormalige grindgebieden in het RivierPark Maasvallei;
- NV De Scheepvaart verantwoordelijk voor het beheer van de Maas en de hoogwaterveiligheid;
- Middenveldorganisaties zoals Natuurpunt en Limburgs Landschap als natuurbeheerders binnen het RivierPark Maasvallei en landbouworganisaties;
- Marec toeristisch recreatieve watersportuitbater aan de Maas;
- Lokale weefsel vertegenwoordigd in de Commissie Levend Leut en de Commissie Kansen voor Kessenich;
- Relevante provinciale administraties;
- Vlaamse Landmaatschappij als lid van de projectgroep.

4.4 Voorstel van Planbegeleidingsgroep

In art. 3.3.2.1. § 1 van het besluit van 6 juni 2014 betreffende de landinrichting wordt de samenstelling van de planbegeleidingsgroepen nader gespecifieerd:

Art. 3.3.2.1. §1. De planbegeleidingsgroep is samengesteld uit de volgende leden:

- *de voorzitter, aangewezen door de minister;*
- *een vertegenwoordiger van het agentschap die het secretariaat verzekert, aangewezen door de leidend ambtenaar van het agentschap;*

- *een vertegenwoordiger van elk departement van de Vlaamse administratie waarvan de bevoegdheid bij het landinrichtingsproject is betrokken, aangewezen door de leidend ambtenaar van het departement in kwestie;*
- *een vertegenwoordiger van elke provincie waarvan de bevoegdheid bij het landinrichtingsproject is betrokken, aangewezen door de deputatie in kwestie;*
- *een vertegenwoordiger van elke gemeente waarvan de bevoegdheid bij het landinrichtingsproject is betrokken, aangewezen door het college van burgemeester en schepenen in kwestie;*
- *een vertegenwoordiger van de doelgroep natuur, aangewezen door de Mina-raad;*
- *een vertegenwoordiger van de doelgroep bos, aangewezen door de Mina-raad, als die doelgroep betrokken is bij het landinrichtingsproject;*
- *een vertegenwoordiger van de doelgroep landbouw, aangewezen door de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij, als die doelgroep betrokken is bij het landinrichtingsproject;*
- *een vertegenwoordiger van de doelgroep recreatie, aangewezen door de minister, als die doelgroep betrokken is bij het landinrichtingsproject;*
- *vertegenwoordigers van andere doelgroepen die betrokken zijn bij het landinrichtingsproject, aangewezen door de minister;*

Voor elk lid, vermeld in het eerste lid, wordt een plaatsvervangend lid aangewezen op de wijze, vermeld in het eerste lid.

De minister bepaalt welke departementen, agentschappen, provincies, gemeenten en doelgroepen bij het landinrichtingsproject betrokken zijn.

Het agentschap vraagt aan de instanties, vermeld in het eerste lid, om een lid en een plaatsvervangend lid aan te wijzen. Twee maanden nadat het agentschap die vraag heeft gesteld, kan de planbegeleidingsgroep geldig samenkomen.

De planbegeleidingsgroep kan op elk moment derden raadplegen.

Er bestaat momenteel reeds een **breed partnerschap in het RivierPark Maasvallei**. Het is wenselijk om, voor de praktische organisatie van het landinrichtingsproject Maasvallei - Fase 1, optimaal af te stemmen op dit brede partnerschap. Op deze manier kunnen we zowel verder bouwen op het brede inhoudelijke **draagvlak** dat in de loop van de jaren werd opgebouwd binnen het partnerschap als terugvallen op **engagementen** binnen dit partnerschap in de afgelopen jaren. Daarenboven kan gebruik gemaakt worden van de bestaande **overlegstructuren** (Stuurgroep en Projectgroep) binnen het RivierPark Maasvallei.

Op basis hiervan stellen we volgende **samenstelling van de planbegeleidingsgroep** voor het landinrichtingsproject Maasvallei –Fase 1 voor, rekening houdende met de in art. 3.3. aangehaalde te betrekken partners:

Voorstel voor Planbegeleidingsgroep landinrichtingsproject “Maasvallei - Fase 1”

- Voorzitter, voor te dragen door de minister; hier wordt gesuggereerd om als voorzitter een vertegenwoordiger van het Regionaal Landschap Kempen en Maasland, voor te laten dragen door de Raad van Bestuur van Regionaal Landschap Kempen en Maasland;
- Secretaris, voor te dragen door de leidend ambtenaar van de Vlaamse Landmaatschappij;
- Een vertegenwoordiger van het departement Leefmilieu, Natuur en Energie, voor te dragen door de leidend ambtenaar van het departement;
- Een vertegenwoordiger van het departement Ruimte Vlaanderen, voor te dragen door de leidend ambtenaar van het departement;
- Een vertegenwoordiger van het departement Landbouw en Visserij, voor te dragen door de leidend ambtenaar van het agentschap;
- Een vertegenwoordiger van het Agentschap van Natuur en Bos, voor te dragen door de leidend ambtenaar van het agentschap;
- Een vertegenwoordiger van het Agentschap Onroerend Erfgoed, voor te dragen door de leidend ambtenaar van het agentschap;
- Een vertegenwoordiger van het Agentschap NV De Scheepvaart, voor te dragen door de leidend ambtenaar van het agentschap;
- Een vertegenwoordiger van de Vlaamse Milieumaatschappij, voor te dragen door de leidend ambtenaar van het Agentschap;
- Een vertegenwoordiger van de Provincie Limburg, voor te dragen door de deputatie van de provincie Limburg;
- Een vertegenwoordiger van de gemeente Maasmechelen, voor te dragen door het college van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Maasmechelen;
- Een vertegenwoordiger van de gemeente Kinrooi, voor te dragen door het college van Burgemeester en Schepenen van de gemeente Kinrooi;
- Een vertegenwoordiger van de doelgroep natuur, aangewezen door de Mina – Raad. Hier wordt gesuggereerd een gezamenlijke vertegenwoordiger te laten voordragen door Limburgs Landschap vzw en Natuurpunt vzw;
- Een vertegenwoordiger van de doelgroep bos, aangewezen door de Mina – Raad. Hier wordt gesuggereerd een gezamenlijke vertegenwoordiger te laten voordragen door Limburgs Landschap vzw en Natuurpunt vzw;
- Een vertegenwoordiger van de doelgroep landbouw, aangewezen door de Strategische adviesraad voor Landbouw en Visserij;
- Een vertegenwoordiger van de doelgroep recreatie, aangewezen door de minister. Hier wordt gesuggereerd een vertegenwoordiger te laten voordragen van de 2de directie Welzijn en Sportdienst van de provincie Limburg;
- Een vertegenwoordiger van de doelgroep Toerisme, aangewezen door de minister. Hier wordt voorgesteld om een vertegenwoordiger te laten voordragen door Toerisme Limburg vzw;
- Een vertegenwoordiger van de doelgroep economie, aangewezen door de minister. Hier wordt voorgesteld een vertegenwoordiger te laten voordragen door het Grindcomité.

4.5 Financiering en fasering

4.5.1 Raming van de kosten van het landinrichtingsproject "Maasvallei – Fase 1" en indicatie van de wijze van financiering

Onderstaande raming is gemaakt op basis van gebiedskennis en ervaringen die tot dusver werden opgedaan met eerdere werken en investeringen in het kader van het RivierPark Maasvallei. Het is mogelijk dat vooral de bijdragen van partners tijdens het proces van planvorming nog worden bijgesteld in meer of min.

Om het **Landinrichtingsproject Maasvallei - Fase 1** segmenten Kessenich en Leut uit te voeren zal minstens een budget van **circa 1.650.000 euro** nodig zijn. De raming die is samengevat in onderstaande tabel is gemaakt per segment. Zoals beschreven in hoofdstuk 4.1 zullen de middelen vooral worden ingezet om vooral de omgevingskwaliteit, en bijgevolg de beleefbaarheid, van de dorpskernen van Kessenich, Leut en Vucht te verbeteren. Een kleiner deel van de middelen zal worden ingezet om de landschapskwaliteit van de open ruimte rond de dorpskernen te vergroten.

In totaal omvat dit voorstel de inzet van **1.000.000 euro aan subsidies landinrichting,** aangevuld met de eigen bijdrage van de subsidie ontvangende projectpartners. Deze landinrichtingsmiddelen worden maximaal gecombineerd met middelen van partners of andere **complementaire financieringen** die worden ingezet voor de realisatie voor specifieke deelacties. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan subsidies in het kader van het decreet Onroerend Erfgoed of het Plattelandsbeleid,… . Via deze weg mikken we op bijkomende investering van ca. 200.000 euro waardoor een **totale investering van 1.650.000 euro in beide planzones** mogelijk wordt.

Voor het Landinrichtingsproject Maasvallei – Fase 1 zal mogelijkerwijze beroep worden gedaan op de verschillende **instrumenten van Landinrichting**. Afhankelijk van het procesverloop van sommige acties binnen het Landinrichtingsproject kan het voor het bekomen van resultaat nodig blijken om het instrument 'grondverwerving' in te zetten. Dit zal duidelijk worden bij de opmaak van de landinrichtingsplannen voor de beide planzones ("Kessenich" en "Leut").
Er wordt geopteerd om voor de realisatie van het landinrichtingsproject Maasvallei – Fase 1, geen gebruik te maken van uitvoeringsinitiatieven, zoals voorzien in art. 3.4.2 van het decreet, aangezien er binnen de reguliere werking van het RivierPark Maasvallei hierrond reeds meerdere initiatieven in uitvoering zijn.

Projectplannen per planzone i.k.v. doelstellingen Maasvallei	**Raming totale kosten Landinrichtings project Maasvallei Fase 1**	**Raming aandeel Partners LIP/ overige**	**Raming aandeel Landinrichting (euro)**
Planzone 1 Kessenich: - herwaarderen van markante plaatsen in de Maaslandse dorpskern van Kessenich. - herkenbaarheid van de regio vergroten door het gebruik van huisstijl Maasvallei langsheen de recreatieve netwerken (wandelen, fietsen) in de dorpen Kessenich, Ophoven, Geistingen; - herstel en opwaarderen van onroerend erfgoed in Kessenich, meer bepaald de site van de Motte en de Gaard - realiseren van de natuurverbinding tussen Vijverbroek en Kollegreend	**950.000 €**	**450.000 €**	**500.000 €**
Planzone 2 Leut: - herwaarderen van markante plaatsen in de Maaslandse dorpskernen van Leut en Vucht - saneren en herinrichten (materialisatie) van de site Veerpont te Meeswijk. - herkenbaarheid van de regio vergroten door het gebruik van huisstijl Maasvallei langsheen de recreatieve netwerken (wandelen, fietsen) in de dorpen Leut, Meeswijk, Vucht en Eisden - hoefstal smidse te Meeswijk - landschap versterkende elementen (bomenrijen, hagen, bomengroepjes, bermen) langs het netwerk van landwegen tussen Leut en de Maas.	**700.000 €**	**200.000 €**	**500.000 €**
Totale kosten	**1.650.000 €**	**650.000 €**	**1.000.000 €**

Tabel 1: Indicatieve financiering voor Landinrichtingsproject Maasvallei – Fase 1

4.5.2 Indicatieve fasering van het landinrichtingsproject "Maasvallei – Fase 1"

Het voorgestelde landinrichtingroject "Maasvallei – Fase 1" willen we **realiseren in de periode 2015-2022.** In deze indicatieve planning is rekening gehouden met de volgende aspecten:

- een vlotte opstart van de planvorming voor het opstellen van landinrichtingsplannen voor de beide planzones, na goedkeuring van het onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid, gebaseerd en verder werkend op het reeds doorlopen proces binnen het RivierPark Maasvallei;
- een doorlooptijd van 2.5 jaar voor het opstellen van landinrichtingsplannen voor elke van de 2 planzones, gebaseerd op de reeds bestaande informatie binnen het bestaande samenwerkingsverband RivierPark Maasvallei;
- een doorlooptijd van 3 jaar voor het realiseren van de landinrichtingsplannen via uitvoering op het terrein;
- in totaal worden er 2 landinrichtingsplannen voorzien, één per planzone. Aangezien het 2 verschillende gebieden betreft, kan de opmaak en uitvoering van deze landinrichtingsplannen parallel aan elkaar gebeuren.

Afgestemd met andere landinrichtingsprojecten, kan **de uitvoering van deze twee landinrichtingsplannen voor de beide planzones starten in 2018-2019**.

5 Motivering van de meerwaarde van de instelling van een landinrichtingsproject in het projectgebied "Maasvallei – Fase 1"

Binnen de Maasvallei met zijn vele functies en wisselend grondgebruik spelen er tal van maatschappelijke en bestuurlijke krachten. Uiteenlopende actoren zijn bezig met hun bevoegdheid, vakgebied, hun eigen economisch, politiek of maatschappelijk belang of het realiseren van sectorale doelstellingen. Het project RivierPark Maasvallei is er in de afgelopen jaren tot op bepaalde hoogte in geslaagd om een aantal van deze **belangen en krachten te integreren**. Ook bij acties die tot doel hebben om de **dorpskernen en dorpsranden een kwaliteitsimpuls te geven en kwaliteitsvolle landschappelijke, ecologische en toeristisch-recreatieve verbindingen tot stand te brengen**, speelt dit **krachtenveld** een belangrijke rol.

In het traject dat tot dusver werd afgelegd bij de uitbouw van het RivierPark Maasvallei zijn tot dusver een aantal zeer gevarieerde acties en deelprojecten gerealiseerd. Het kader hiervoor was, en is, het Plan van Aanpak Maasvallei en het daaruit voortvloeiende 'Charter Maasvallei, grensverleggend' .

Het **werk is zeker niet af**. Het plan van Aanpak bevat nog een aantal **complexe uitdagingen**, zoals onder meer de verdere uitwerking en realisatie van **landschapsplannen per valleisegment**.

<u>Ondanks de reeds verschillende uitgevoerde projecten kaderend in het project Maasvallei is de investering van een landinrichtingsproject noodzakelijk omdat:</u>

1. de **aanpak van kleinere deelprojecten** (naargelang middelen en consensus) **niet volstaat om het concept 'snoer van Maasdorpen'** en de aanpak op landschapsniveau die daarvoor nodig is **afdoend en binnen een redelijke termijn te realiseren**;
2. er een **kwaliteitsvolle landschappelijke verbinding ontbreekt** tussen de kernen van de Maasdorpen de omgevende landbouwgebieden en de grote heringerichte ontgrindingsgebieden en/of de Maasuiterwaarden(winterbed rivier);
3. de **realisatie van enkele operationele doelstellingen zoals omschreven in het Plan van Aanpak haalbaar worden** als het instrumentarium en de middelen van een Landinrichtingsproject kan worden ingezet;
4. de **reeds uitgevoerde projecten** te kunnen **vervolledigen, aanvullen en versterken.**

Het instrument landinrichting sluit het best aan bij de concrete vraag voor de realisatie van geïntegreerde landschapsplannen voor het verbeteren van de omgevingskwaliteit (ruimtelijk, erfgoedwaarden, ecologisch, landschappelijk) en dus ook van de toeristische belevingswaarde van de Maasvalleisegmenten. De procedure van dit instrument en van de opmaak van landinrichtingsplannen beantwoordt aan de vraag voor het detecteren van de knelpunten, het beschrijven van remediërende maatregelen, het aftoetsen ervan met de lokale partners, het verfijnen van de plannen en de uiteindelijke uitvoering.

De meerwaarde van de instelling van een landinrichtingsproject in het projectgebied "Maasvallei - Fase 1" is meervoudig.

- De instrumenten van Landinrichting in combinatie met de reeds aanwezige 'terreinkennis' en ervaring binnen het RLKM kan de realisatie van de landschapsplannen op niveau van de Maasvallei segmenten veel dichter bij brengen. Deze landschapsplannen hebben als belangrijke kwaliteit dat ze maximaal streven naar integratie en afstemming van met elkaar verwante functies in het buitengebied.
- De uitvoering van de landschapsplannen moet gestalte geven aan het 'Snoer van Maasdorpen' en uiteindelijk resulteren in grotere omgevingskwaliteit en minder verrommeling van het buitengebied.
- Het betreft acties die zich richten op behoud, herstel of ontwikkeling van beeldbepalende of typische landschapsstructuren en landschapselementen in de Maasvallei en vooral in de dorpskernen en dorpsranden. Hierdoor zullen de kwaliteiten van dit buitengebied betekenisvol worden verhoogd.
- De Stuurgroep van het RivierPark Maasvallei heeft in unanimiteit vastgesteld dat de regio en met name de verschillende Maasdorpen, inclusief de dorpsranden, nood hebben aan een geïntegreerde aanpak om ook in dit deel van het Maaslandschap de kwaliteiten van de streek te versterken en vervolgens te kunnen benutten ten dienste van de leefkwaliteit van de eigen inwoners en het verder activeren van de vrijetijdseconomie (natuur- en landschapstoerisme). Zo kan het opwaarderen van de Maasdorpen gebruikt worden voor het toeristisch en recreatieve exploitatie van het gebied.
- Om deze effecten te kunnen bekomen zullen verschillende inrichtings-instrumenten moeten worden ingezet en dat op een gecoördineerde en geïntegreerde wijze. Hierbij zal gebruik moeten worden gemaakt van de mogelijkheden van verschillende sectorale wetgevingen (bv. decreet integraal waterbeheer, decreet erfgoed, decreet ruimtelijke ordening, plattelandsbeleid, decreet natuurbehoud,….) alsook gebruik moeten worden gemaakt van specifieke landinrichtingsmogelijkheden (uitvoering van werken, uitvoering werken uit kracht van wet, uitvoering van grondverwerving, vestigen van erfdienstbaarheden, beheerovereenkomsten, dienstenvergoedingen, …).
- De grootte en complexiteit van sommige processen, waarbij verdergaande integratie van meerdere met het buitengebied verwante beleidsdomeinen zeer wenselijk is, kan gebaat zijn bij de inzet van een aantal instrumenten van landinrichting.
- Het instrument Landinrichting kan op zijn beurt weer fungeren als katalysator voor andere deelprojecten in het Rivierpark Maasvallei. Zo kan het Landinrichtingsinstrument en de opmaak van de landinrichtingsplannen voor de 2 planzones ook andere acties of andere doelstellingen van het Plan van Aanpak faciliteren of ondersteunen.
- Anderzijds biedt de ervaring die binnen het RivierPark Maasvallei is opgebouwd met het complexe maatschappelijke krachtenveld en het feit dat verschillende partners reeds zijn verzameld in een gerodeerde projectstructuur, grote voordelen voor de voortgang en slaagkansen van een landinrichtingstraject.

6 Motivering waaruit blijkt dat het landinrichtingsproject voldoet aan het doel van landinrichting en dat het bijdraagt aan het vigerende (Vlaamse) beleid

6.1 Het landinrichtingsproject "Maasvallei - Fase 1" voldoet aan het doel van landinrichting

Wat is het decretale doel van landinrichting?

Het doel van landinrichting is decretaal vastgelegd in artikel 1.1.3 van het decreet van 28 maart 2014 als:

> *" …de afstemming en de toepassing op geïntegreerde wijze van instrumenten en de uitvoering van maatregelen die gericht zijn op het behoud, het herstel en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de ruimte."*

Motivering

Het landinrichtingsproject "Maasvallei – Fase 1" wordt ingezet in het kader van het in 2006 goedgekeurde Plan van Aanpak Maasvallei en richt zich op de ruimte in en rond het snoer van Maasdorpen.

Het Landinrichtingsproject helpt in de permanente zorg en aandacht voor meer ruimtelijke kwaliteit in de kernen en de overgangsgebieden tussen kernen en de onbebouwde ruimte. De landschapsplannen die voor ieder van de zes Maasvallei-segmenten worden voorgesteld in het Plan van Aanpak moeten gestalte geven aan de kwaliteitszorg op microniveau. In twee van deze segmenten (Kessenich en Leut) is gestart met de uitvoering van onderdelen van de algemene landschapszorg. De lokale landschapszorginitiatieven werden tot dusver geïnitieerd door het projectbureau en kwamen tot stand in nauwe samenspraak met gemeentebesturen en het lokale weefsel in de beide Maasdorpen. Procescommunicatie en procesmanagement, hoewel arbeidsintensief, zijn in deze zeer belangrijk.

De projectstructuur en het aantal participerende partners in het project RivierPark Maasvallei is op zich al een illustratie van het feit dat meerdere instrumenten en maatregelen op een geïntegreerde wijze worden afgestemd en ingezet.

De maatregelen die in het Plan van Aanpak zijn opgenomen - ten dele uitgevoerd en ten dele nog uit te voeren via Landinrichting -, vallen in hoge mate samen met het doel van het landinrichtingsinstrument. Bij het lezen van het Plan van Aanpak stelt men vast dat het overgrote deel van de acties of deelprojecten uitermate sterk gericht zijn op *het **behoud**, het **herstel** en de **ontwikkeling** van een aantal functies en kwaliteiten van de ruimte*.

Zo wordt er sterk ingezet op acties voor <u>behoud</u> van:

- Bijvoorbeeld het authentieke en historische karakter van de verschillende maasdorpen.
    - Het behouden van de erfgoedwaarden in het gebied;
    - Het behouden van de natuurwaarden in het gebied;

Op het herstel van de functies en kwaliteiten van de ruimte, door:

- Het herstellen van de natuurwaarden in delen van het projectgebied;
- Het herstellen van de erfgoedwaarden in delen van het projectgebied;
- Het herstellen van historische en functionele 'open ruimte' in de kernen van de Maasdorpen;

Op het ontwikkelen van de functies en de kwaliteiten van de ruimte, door:

- Het verbeteren van de mogelijkheden van natuurverbindingen
- Het ontwikkelen / verbeteren verbinding kernen met het buitengebied;
- Het ontwikkelen / verbeteren van de kernen van de Maasdorpen als toegangsdorp;
- Ontwikkelen van een kwaliteitsvol toeristisch-recreatief netwerk voor de Maasvallei dat bovendien ook grensoverschrijdend zal worden uitgebouwd samen met de Nederlandse maasgemeenten, de provincie Nederlands Limburg en nog andere betrokkenen bij de uitbouw van het RivierPark op de Nederlandse maasoever.

Om deze maatregelen te kunnen realiseren zullen verschillende instrumenten moeten ingezet worden en dat op een gecoördineerde en geïntegreerde wijze. Hierbij zal gebruik gemaakt worden van de mogelijkheden van verschillende sectorale wetgevingen (bv. decreet erfgoed, decreet ruimtelijke ordening, decreet natuurbehoud, decreet integraal waterbeheer) en zal ook gebruik moeten gemaakt worden van specifieke landinrichtingsmogelijkheden (uitvoering van werken, uitvoering werken uit kracht van wet, uitvoering van grondverwerving, vestigen van erfdienstbaarheden, beheerovereenkomsten, dienstenvergoedingen, …)

Conclusie: het voorgestelde landinrichtingsproject Maasvallei - Fase 1 voldoet aan de doelstellingen van Landinrichting zoals omschreven in het decreet van 28 maart 2014, meer nog: de doelstellingen vallen samen !

6.2 Bijdrage van het landinrichtingsproject "Maasvallei" aan de realisatie van de doelstellingen van het (Vlaamse) beleid

In het landinrichtingsdecreet van 28 maart 2014 is vermeld waaraan een landinrichtingsproject een bijdrage dient te leveren.

> *"ART 3.1.1.*
> *Om ingesteld te kunnen worden moet een voorstel tot landinrichtingsproject een bijdrage leveren aan*
> - *ofwel, het Vlaamse beleid, inzake het behoud, de bescherming en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de open ruimte;*

- *ofwel, het gemeentelijk of provinciaal beleid terzake, als de uitvoering van dat beleid past in de prioriteiten van de Vlaamse regering;*
- *ofwel een publiekrechtelijke of een privaatrechtelijke rechtspersoon die in het Vlaamse Gewest is belast met taken van openbaar nut uitvoert op het vlak van het behoud, de bescherming en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de open ruimte, als de uitvoering van dat beleid past binnen de prioriteiten van de Vlaamse Regering."*

Motivering

De provincie Limburg en de Maaslandse gemeenten zijn dé kernpartners in dit project én de bestuurlijke dragers van het Plan van Aanpak Maasvallei dat ze reeds in 2006 goed keurden. Zij zijn vragende partij voor het inzetten van de instrumenten van landinrichting. Gezien met deze landinrichting uitvoering zal worden gegeven aan acties uit het Plan van Aanpak Maasvallei spreekt het voor zich dat de acties die worden opgezet in dit Landinrichtingsproject ook passen in hun beleid.

Hetzelfde geldt voor publiekrechtelijke of privaatrechtelijke rechtspersonen die in de Maasvallei taken van openbaar nut uitvoeren op het vlak van het behoud, de bescherming en de ontwikkeling van functies en kwaliteiten van de open ruimte. Ook partijen zoals nv. De Scheepvaart, Herstructureringscomité, toeristische diensten,… zijn via de projectgroep en specifieke themagroepen betrokken in de voorbereiding, en uitvoering van acties die kaderen in het Plan van Aanpak Maasvallei.

Uit voorafgaande hoofdstukken blijkt dat de gebiedsgerichte aanpak van het RivierPark Maasvallei – waarbinnen dit Landinrichtingsproject wordt ingebed- met zijn verschillende deelprojecten op heel wat punten zeer goed samenspoort met het Vlaams beleid zoals hieronder opgesomd.

6.2.1 Regeerakkoord 2014-2019 "Vertrouwen, verbinden, vooruitgaan"

De uitgangspunten, de principe en doelen zoals die zijn opgenomen in het Plan van Aanpak Maasvallei komen in grote mate overeen en geven mee uitvoering aan meerdere onderdelen van het huidige regeerakkoord.

- Ruimtelijke Ordening blz 56: er wordt gewerkt vanuit een bottom-up benadering waarbij de betrokken bestuursniveaus mekaar versterken en complementair fungeren, eerder dan mekaar te domineren.
- Ruimtelijke Ordening: blz 56 : we stimuleren een **samenwerking op bovenlokaal niveau**. **Denken vanuit een regionaal belang** in plaats van de som van individuele lokale belangen maakt het mogelijk om tot breed gedragen oplossingen te komen voor ruimtelijke vraagstukken.
- Ruimtelijke Ordening, blz 56: Wanneer we mensen willen aanzetten om mee te bouwen aan een welvarende samenleving, dan moeten we ervoor zorgen dat ze

ook kunnen wonen , werken en zich ontspannen in een **kwaliteitsvolle leefomgeving**.

- Ruimtelijke Ordening, Open ruimte blz. 57 onder de titel multifunctioneel landelijk gebied: We voeren een dynamisch open ruimtebeleid, **vertrekkende van uit een gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie**, waarbij rekening wordt gehouden met waterbeheer, landschap en natuur, maar bijvoorbeeld ook met recreatie, mogelijke ecosysteemdiensten, landbouw, voedselproductie en onroerend erfgoed. Een multifunctionele gebiedsgerichte benadering van de open ruimte dringt zich op. Het landelijk gebied wordt maximaal ingericht in functie van een **kwalitatieve open ruimte** en de **economische leefbaarheid** van het platteland en al zijn functies.
- Het open ruimte beleid zal vertrekken van een gebiedsgerichte en geïntegreerde aanpak. We installeren een **sterk overlegmodel en coördinatie** tussen de verschillende overheden en sectoren. ….
- Ruimtelijke Ordening, blz. 60 om de kwaliteiten van de Vlaamse ruimte beter te bewaren is een gebiedsgerichte, projectmatige en geïntegreerde aanpak nodig in het ruimtelijk ontwikkelingsbeleid. Dit vraagt een sterk overlegmodel en coördinatie tussen verschillende sectoren en overheden.
- Bij complexe processen waarbij verschillende thematieken aan bod komen is **procescoördinatie en integratie noodzakelijk**, de Vlaamse regering zal in die gevallen een procesmanager aanduiden
- Deze passages worden haast letterlijk hernomen in het luik **Landbouw** (blz. 72) en aangevuld als volgt:
- De geïntegreerde aanpak combineert de verschillende Vlaamse doelen in een gebied (economie, mobiliteit, omgeving, landbouw, natuur, water, landschap) maakt de koppeling met lokale agenda's en streeft naar kwaliteit. Hierdoor besparen we kosten, neemt het draagvlak toe, verzekeren we de realisatie en zetten we kwaliteitsvolle uitvoeringen neer die ook buiten Vlaanderen mogen gezien worden.
- Plattelandsbeleid blz 73: we genereren maximale output via een **gebiedsgerichte en projectmatige aanpak met grote betrokkenheid van lokale actoren**. Dergelijk gebiedsgericht beleid biedt een specifiek antwoord op verschillende sociale, economische, ecologische, culturele en ruimtelijke uitdagingen in zowel de plattelandsgebieden als in de overgangsgebieden tussen het platteland en de stad.

6.2.2 Beleidsnota Omgeving

SD3 Eenvoudige en <u>doeltreffende instrumenten</u>

> *"Ik investeer in moderne, eenvoudige, doeltreffende en flexibele instrumenten, om <u>gebiedsgericht beleid te realiseren</u> en nieuwe, innovatieve vormen van ruimtegebruik te ondersteunen." (blz. 21)*

OD11. <u>Geïntegreerde planning</u> verzekert versnelde, vereenvoudigde en sluitende procedure

"Het planologisch instrumentarium maak ik meer uitvoeringsgericht en flexibel. Ik zorg er in elk geval voor dat kort op het planologisch bestemmen van een gebied ook snel een uitvoering op het terrein volgt." (blz. 23)

SD4 Dynamisch, gebiedsgericht en realisatiegericht ruimtelijk ontwikkelingsbeleid

OD18. Goedkeuring BRV dat verder bouwt op krachtlijnen RSV
3. Ruimte is een eindig goed, waarmee zorgzaam wordt omgegaan.

"*Zowel het vorm geven van de Metropool Vlaanderen (1), het in samenhang versterken van de ruimtelijke netwerken (2) en het geïntegreerd en gebiedsgericht benaderen (3), gebeuren vanuit ruimtelijke ontwikkelingswaarden: zorgvuldig omgaan met ruimte, verhogen van ruimtelijk rendement van de bebouwde ruimte en versterken van de ruimtelijke veerkracht. Het bereiken van een hoger niveau van ruimtelijke kwaliteit is daarbij de rode draad." (blz. 32)*

SD5. Geïntegreerde gebiedsontwikkeling voor een kwaliteitsvolle leefomgeving met een evenwichtige mix van functies

"*Ik geef verder voorrang aan het Europese territoriale cohesiebeleid in Vlaanderen, en zet bovendien in op gebiedsgerichte processen en strategische projecten van onderuit. Ik heb hierbij oog voor de identiteit en sterktes van een gebied en een sterke betrokkenheid van de betrokken burgers en maatschappij." (blz. 32)*

OD 19. Geïntegreerd regisseren en afstemmen van ruimtevragen op maat van het gebied

"Ik stuur erop aan dat – samen met de betrokken partners – ruimtevragen optimaal op elkaar worden afgestemd zodat de gewenste maatschappelijke ontwikkeling op (maat van) het terrein vorm krijgt.

OD21. Landbouw en natuur: partners in een multifunctioneel landelijk gebied

- *"Ik zet in op een multifunctioneel beleefbaar landelijk gebied met sterke dorpen, vanuit een gebiedsgerichte en geïntegreerde ruimtelijke visie. De open ruimtes moeten een kwalitatieve werk-woon-recreëeromgeving kunnen aanbieden. Ik houd daarom rekening met waterbeheer, landschap en natuur, landbouw, evenals met recreatie, voedselproductie en de andere ecosysteemdiensten. (blz. 33)*
- *"Via de beleidsplanning zorg ik ervoor dat bepaalde grote aaneengesloten openruimtegebieden voor landbouw en natuur en een fijnmazig netwerk van blauwe en groene aders veerkrachtig worden ontwikkeld zodat de open ruimte de uitdagingen van de toekomst het hoofd kan bieden. (blz. 33)*
- *"ik stap af van te grote gebiedsdekkende GRUP's, zodat een efficiënt, beheersbaar en kwalitatief overlegproces mogelijk is. Hierbij zet ik algemeen in op beleidsdomeinoverschrijdende afstemming voor gebiedsgerichte openruimteprojecten en meer specifiek op een versterkte samenwerking tussen Ruimte Vlaanderen en de VLM om tot een sterkere integratie te komen van ruimtelijke planningsprocessen en inrichtingsprojecten in de open ruimte. We moeten komen tot nieuwe impulsen voor gebiedsgerichte processen in de open ruimte die in volledige samenwerking en bottom-up tot stand komen." (blz. 34)*

- *"Ik wil in een aantal strategisch belangrijke gebieden in partnerschap met alle betrokkenen tot geïntegreerde realisaties komen. Ik zet hierbij via het instrument landinrichting minstens in op randstedelijke gebieden (blz. 34)*

2. Water

OD28. Opmaak tweede generatie stroomgebiedbeheerplannen met focus op gebiedsgerichte investeringen

- *"Specifieke aandacht gaat naar groenblauwe infrastructuur, zoals oeverzones, bufferstroken, schorren, wetlands, waterpartijen en overstromingsgebieden. Die bieden (milieu)baten op zeer veel vlakken: […], biodiversiteit en omgevingskwaliteit." (blz. 40)*

5. Hinder

OD43. Verhogen van de lokale leefkwaliteit

"Rekening houdend met deze veranderingen zal ik stappen ondernemen om de leefbaarheid in onze woon- en werkgebieden te verbeteren. […]. Verder wil ik groen-, water- en mobiliteitsbeleving laten samenkomen, waarmee door het gericht aanpakken van bepaalde trajecten 'onderweg zijn' een aangename ervaring kan worden voor stappers en trappers. Afsluitend wil ik stimuleren dat tuinen, openbaar domein en bedrijventerreinen meer ingericht worden volgens de ecologische en sociale noden van de omgeving en zo een grote bijdrage laten leveren aan het fijnmazig groenblauw netwerk." (blz. 48-49)

6. Natuur

OD46. Verankering en vrijwaring van natuur- en bosgebieden

"[…] Dit veronderstelt dat we de open ruimte niet beschouwen als wat overblijft na ontwikkeling, maar als intrinsiek waardevol goed dat ons verschillende ecosysteemdiensten oplevert en waar we met zorg mee omgaan." (Blz. 51)

"In het kader van behoud en versterking van de natuur verbind ik via netwerken stedelijk en landelijk gebied met ruimte voor water, recreatie, toerisme, lokale economie en sociale of educatieve projecten." (blz. 51)

SD9. Het omgevingsbeleid wordt wetenschappelijk onderbouwd. We stimuleren doorwerking van het omgevingsbeleid in relevante beleidsvelden en sectoren.

OD62. Extra kansen creëren voor natuur bij infrastructuur- en bouwwerken

"Om doelgericht en gecoördineerd uitvoering te geven aan ontsnipperingsmaatregelen en ecologisch bermbeheer zal nauw worden samengewerkt met alle rechtsreeks betrokken entiteiten van de Vlaamse overheid, lokale besturen en het middenveld. Hiermee beantwoord ik onder meer aan de vraag van de Europese Commissie om meer aandacht te besteden aan ontsnippering en concreet aan de connectiviteit tussen beschermde gebieden in de context van Natura2000." (blz. 63)

6.2.3 Beleidsnota Toerisme

Uitgangspunten:

2. De toeristische sector doen uitgroeien tot een gezonde en bruisende sector

2.5. Groen-blauwe fiets- en wandelnetwerken als hefboom voor lokaal verankerd ondernemerschap

- *"Ik tracht het potentieel van fiets- en wandelroutenetwerken dan ook toeristisch te versterken.*
  Naar analogie met het fietsknooppuntennetwerk ontsluit ik de reeds aangeduide gebieden in Vlaanderen met een aantrekkelijk wandelknooppuntennetwerk. Ik houd de fietsknooppuntennetwerken op peil, net als de Landelijke Fietsroutes (LF). Ik onderzoek ook hoe de recreatieve en functionele fietsroutenetwerken elkaar wederzijds kunnen versterken. De groenblauwe netwerken fungeren o.a. als brug tussen stedelijk en landelijk gebied. […] Zo wil ik de continuïteit van wandelen en fietsen langs groen-blauwe netwerken maximaal garanderen." (blz. 22)
- *"Daarnaast concentreer ik mijn beleid op het verhogen van de landschapsbeleving, bijvoorbeeld door thematische routes." (blz. 22)*
- *"Ik tracht dat soort dat soort (nvdr. Wandelarrangementen, apps, lokale producten volgens korte keten, picknick in de boomgaard, slow food, lokale gastronomie) lokaal verankerd ondernemerschap langs de groen-blauwe netwerken efficiënt te ondersteunen." (blz. 23)*

6.2.4 Beleidsnota Jeugd

Kindvriendelijke publieke ruimte

- *"De druk op de publieke ruimte is groot, kinderen en jongeren krijgen fysiek minder ruimte (minder open ruimte, minder toegankelijke natuur). Goede publieke ruimte*

kan dan ook een enorme invloed hebben op de leefwereld van kinderen en jongeren." (blz. 12)

6.2.5 Beleidsnota Landbouw en Visserij

OD7.3 Dorpen zijn de ziel van het Vlaamse Platteland

- *"Ik zal als onderdeel van het actieprogramma voor het Vlaams Plattelandsbeleidsplan ook de uitvoering verzekeren en/of ondersteunen van belangrijke plattelandsthema's. Ik denk hierbij in de eerste plaats aan het ontwikkelen van een effectief dorpenbeleid. […] het opzetten en uitvoeren van gedegen, participatieve trajecten kan een belangrijke succesfactor zijn voor het realiseren van het gewenste maatwerk." (blz. 46)*

6.3 Conclusie

Wat met dit Landinrichtingsproject wordt beoogd, past volledig in het regeerakkoord 2014-2019 van de Vlaamse Regering en in de beleidsnota's waaruit hierboven een aantal passages zijn geciteerd.

Zo wordt in het Plan van Aanpak van het RivierPark Maasvallei - dat het ruimer kader is voor het landinrichtingsproject – "Benadering op streekniveau" als eerste principe naar voor geschoven en toegelicht (Blz. 28 Plan van Aanpak). Het traject dat in dit project reeds werd doorlopen en de samenstelling van Stuurgroep en Projectgroep zijn het levende bewijs van een bovenlokale samenwerking en hoe er wordt gedacht vanuit een regionaal belang. In de voorbije jaren zijn er zodoende ook al gedragen oplossingen ontstaan voor ruimtelijke vraagstukken. De aanpassing van het grinddecreet in functie van projectgrindwinning is daarvan een goed voorbeeld.

Werken aan een kwaliteitsvolle omgeving ten dienste van de eigen bevolking, de recreant en de vrijetijdseconomie (inclusief toerisme) is een centrale gedachte in het project RivierPark Maasvallei. Het voorwoord uit het Plan van Aanpak maakt dat meteen duidelijk. De realisatie van verschillende projecten op het terrein toont aan dat de aanpak van het project RivierPark Maasvallei werkt.

Door het instellen van het landinrichtingsproject Maasvallei – Fase 1, kan een cruciale bijdrage geleverd worden aan de realisatie van het Vlaamse beleid in het projectgebied van de Maasvallei in het algemeen en aan de verdere realisatie van de doelstellingen uit het Plan van Aanpak van her RivierPark Maasvallei in het bijzonder.

7 Bijlagen

7.1 Kaartenatlas

Kaart 1: situering RivierPark Maasvallei .....
Kaart 2: projectperimeter Landinrichting Maasvallei – Fase 1.....
Kaart 2a: projectperimeter Landinrichting Maasvallei – Fase 1; Planzone Kessenich.....
Kaart 2b: projectperimeter Landinrichting Maasvallei – Fase 1; Planzone Leut .....
Kaart 3: gewestplan.....
Kaart 4: gewestplan – Planzone Kessenich.....
Kaart 5: gewestelijk RUP “Herstructurering Vissenakker en omgeving”.....
Kaart 6: gewestplan – Planzone Leut .....
Kaart 7: juridisch kader natuur.....
Kaart 7a: juridisch kader natuur – Planzone Kessenich.....
Kaart 7b: juridisch kader natuur – Planzone Leut .....
Kaart 8a: juridisch kader onroerend erfgoed – Planzone Kessenich.....
Kaart 8b: juridisch kader onroerend erfgoed – Planzone Leut .....
Kaart 9a: juridisch kader waterbeheer – Planzone Kessenich .....
Kaart 9b: juridisch kader waterbeheer – Planzone Leut.....

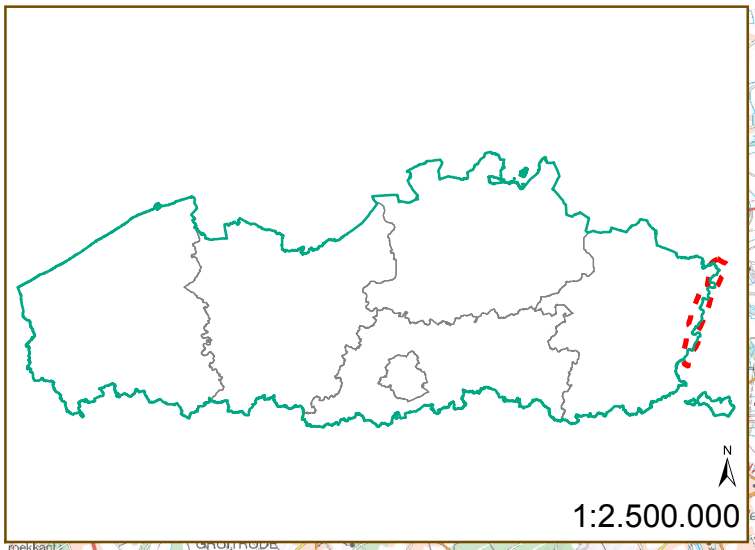

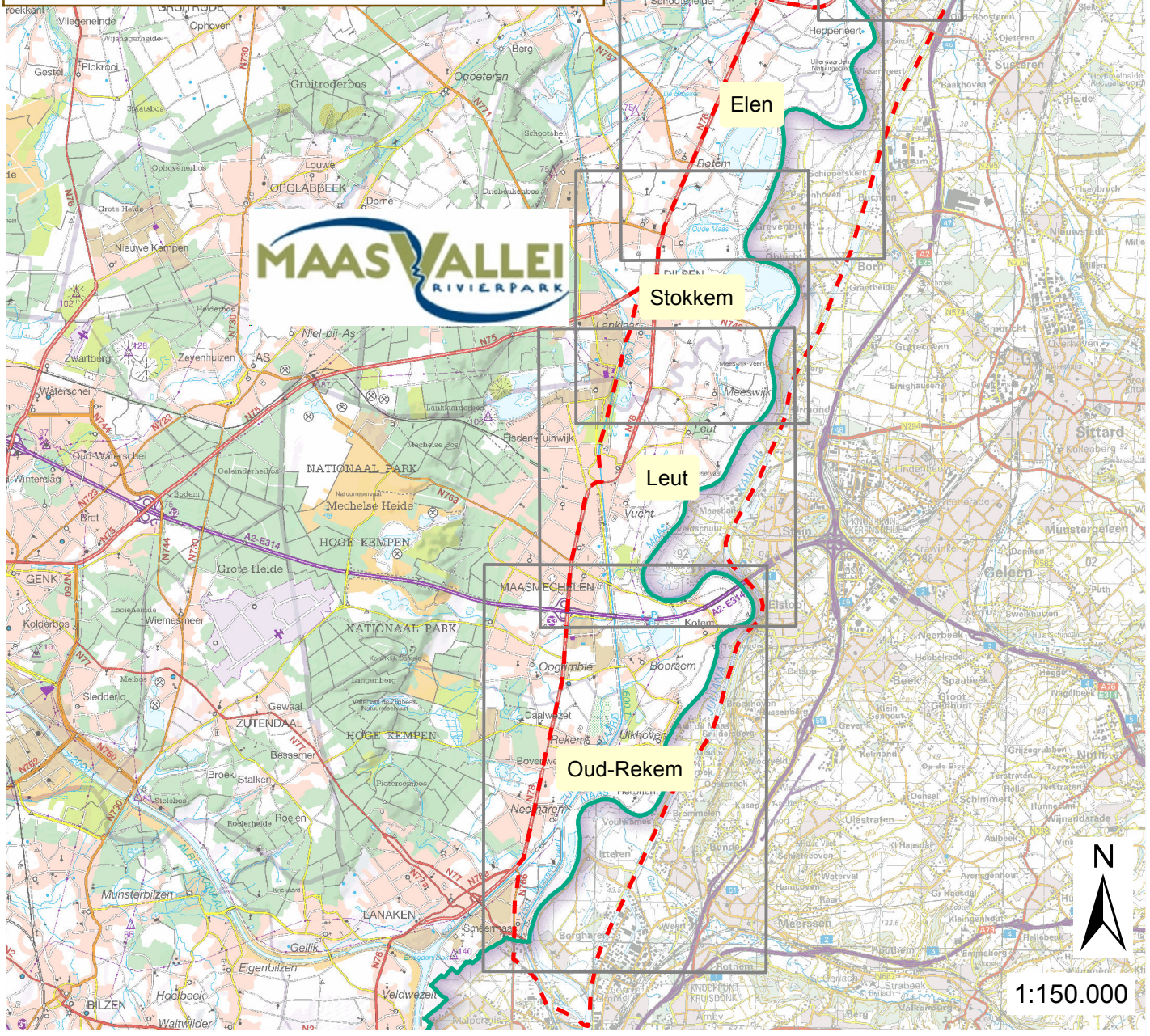

Landinrichting
Maasvallei - Fase 1

Onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid Maasvallei - Fase 1

Kaart 1: Situering RivierPark Maasvallei

Legende

- RivierPark Maasvallei
- Segmenten - RivierPark Maasvallei
- Vlaanderen

bron: - Topografische kaart 1/100.000, raster, NGI, Opname 2001-2006; © Nationaal Geografisch Instituut
- Vectoriële versie van de administratieve grenzen NGI (GDI-Vlaanderen)

Aangemaakt op: 26 maart 2015

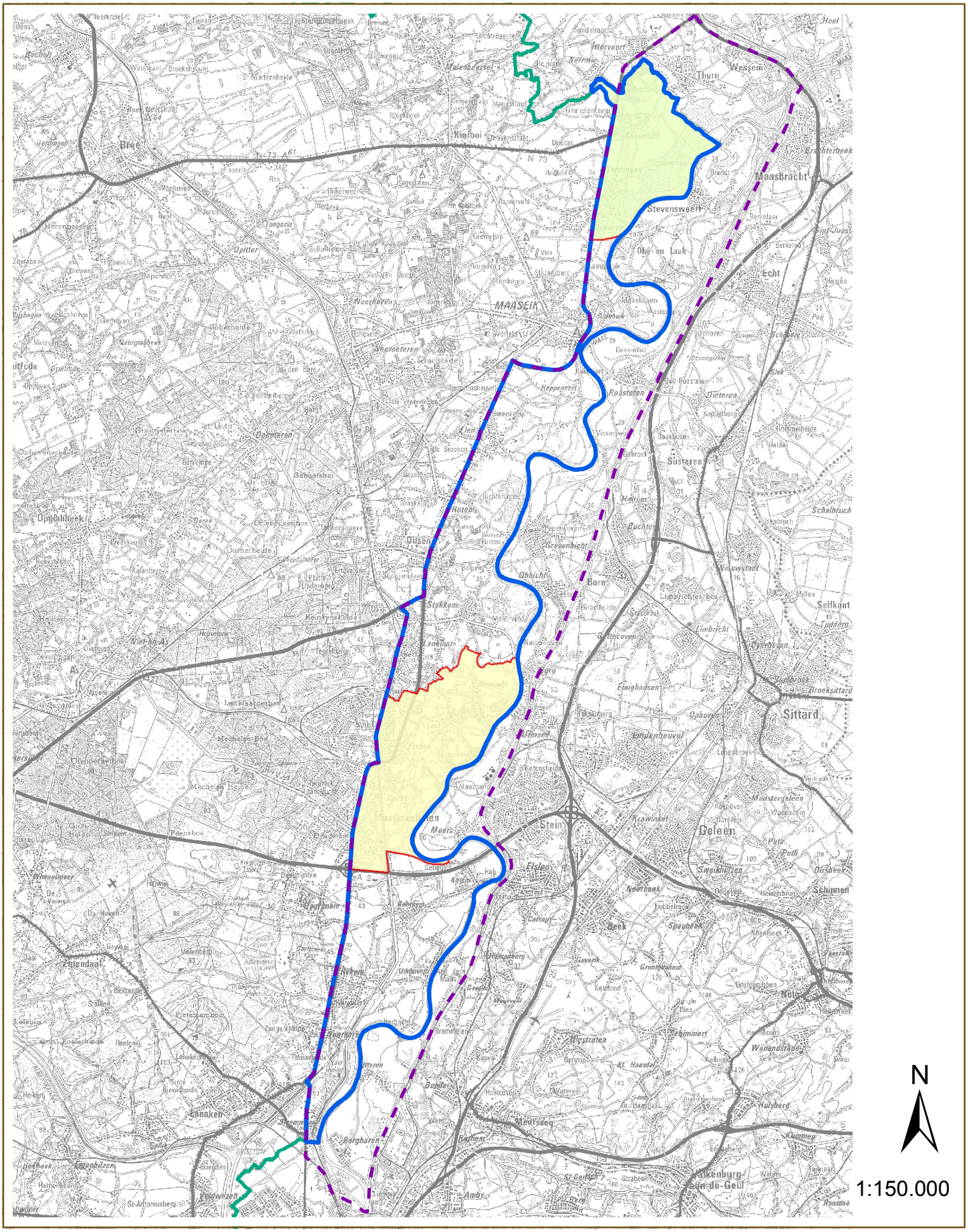

Landinrichting
Maasvallei - Fase 1

bron: - Rasterversie van de Topografische kaart zwartwit, 1/100.000
NGI, opname 1986-1990 (GDI-Vlaanderen)
- Vectoriële versie van de administratieve grenzen
NGI (GDI-Vlaanderen)

Aangemaakt op: 26 maart 2015

Legende

- RivierPark Maasvallei
- Projectperimeter Landinrichting Maasvallei
- LI Maasvallei - Perimeter Planzone Leut
- LI Maasvallei - Perimeter Planzone Kessenich
- Vlaanderen

Onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid
Maasvallei - Fase 1

Kaart 2: Projectperimeter Landinrichting Maasvallei - Fase 1

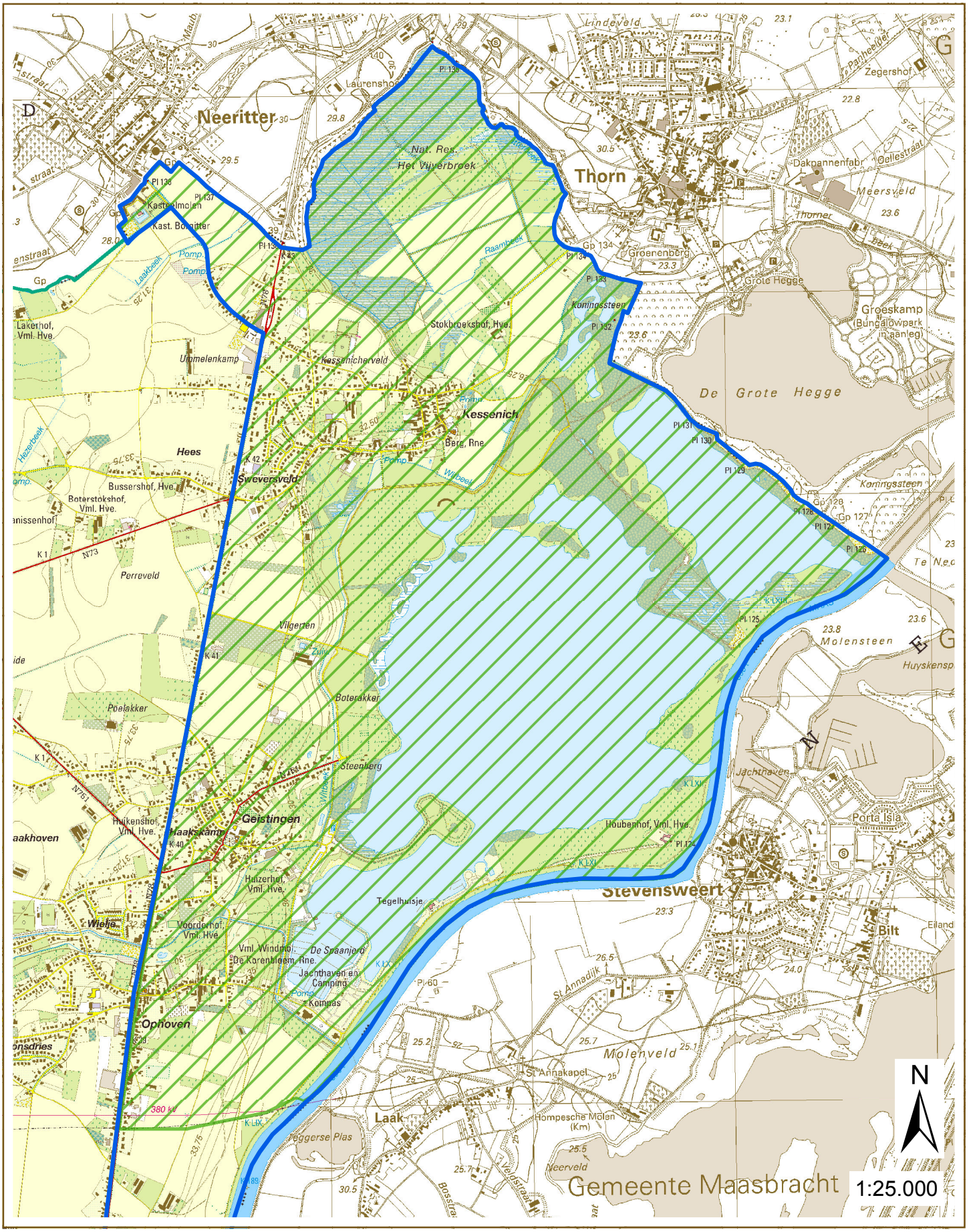

Landinrichting
Maasvallei - Fase 1

bron: - Digitale versie van topografische kaart 1/10.000, raster, kleur, NGI, opname 1991-2008 (AGIV)
- Vectoriële versie van de administratieve grenzen NGI (GDI-Vlaanderen)

Aangemaakt op: 26 maart 2015

Onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid Maasvallei - Fase 1

Kaart 2a: Projectperimeter Landinrichting Maasvallei - Fase 1
Planzone Kessenich

Legende

- Projectperimeter Landinrichting Maasvallei
- LI Maasvallei - Perimeter Planzone Kessenich
- Vlaanderen

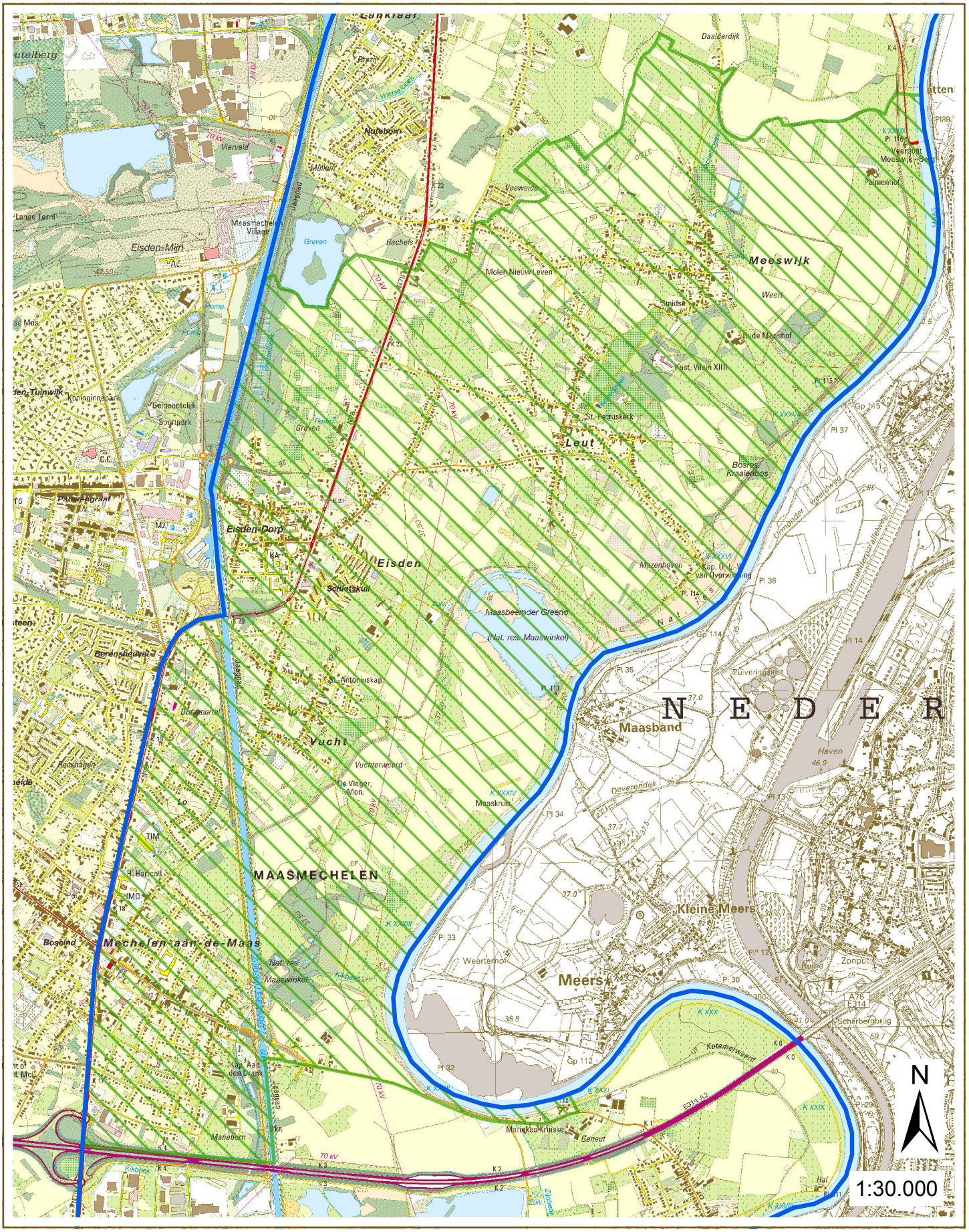

Landinrichting
Maasvallei - Fase 1

bron: - Digitale versie van topografische kaart 1/10.000, raster, kleur, NGI, opname 1991-2008 (AGIV)
- Vectoriële versie van de administratieve grenzen NGI (GDI-Vlaanderen)

Aangemaakt op: 26 maart 2015

Onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid Maasvallei - Fase 1

Kaart 2b: Projectperimeter Landinrichting Maasvallei - Fase 1
Planzone Leut

Legende

- Projectperimeter Landinrichting Maasvallei
- LI Maasvallei - Perimeter Planzone Leut
- Vlaanderen

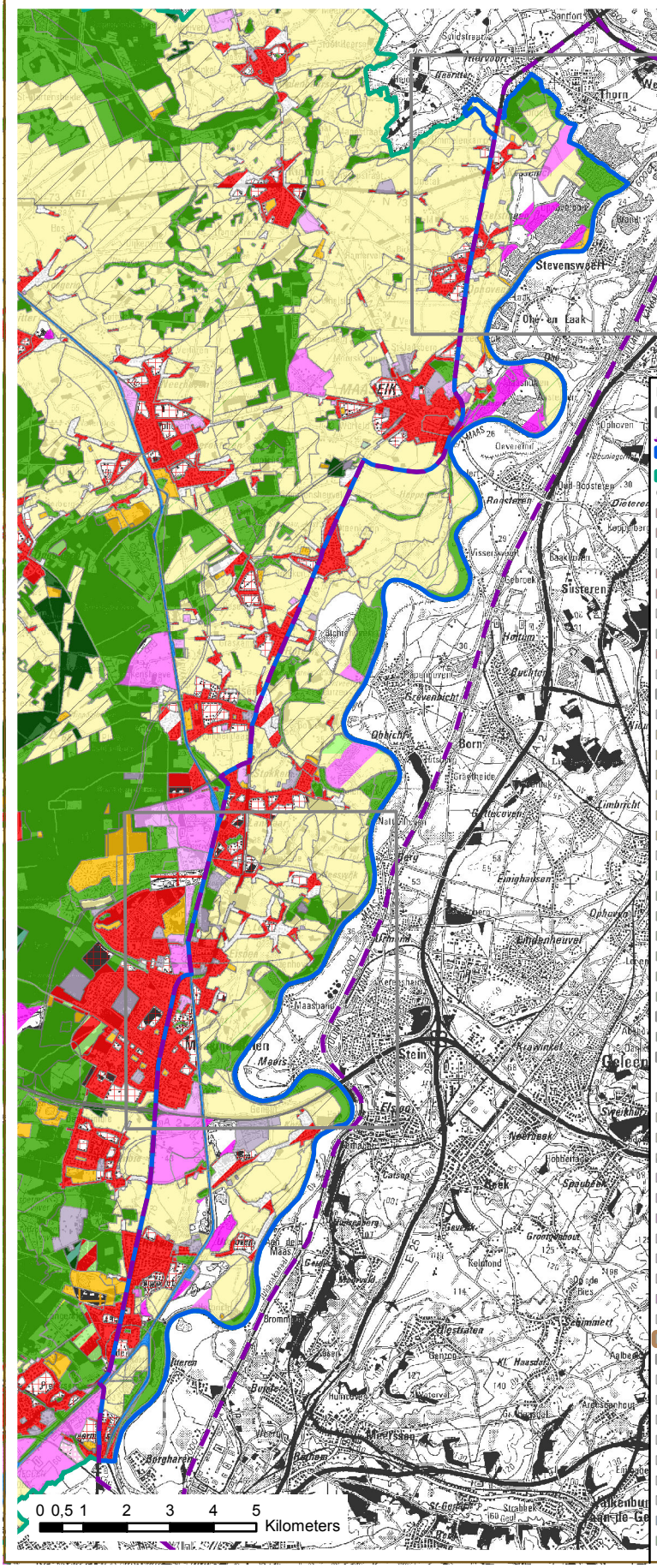

Legende

- Segmenten Kessenich en Leut
- RivierPark Maasvallei
- Projectperimeter Landinrichting Maasvallei
- Landsgrens België

Gewestplan

- 0100- woongebied
- 0101- woongebied met kultureel, historische en/of esthetische waarde
- 0102- woongebied met landelijk karakter
- 0103- woongebied met landelijk karakter en kultureel, historische en/of esthetische waarde
- 0104- woonpark
- 0105- woonuitbreidingsgebied
- 0130- pleisterplaats voor nomaden of woonwagenbewoners
- 0132- gebied voor stedelijke ontwikkeling
- 0182- uitbreidingsgebied voor stedelijke functies
- 0183- woonaansnijdingsgebied
- 0200- gebied voor gemeenschapsvoorzieningen en openbaar nut
- 0400- recreatiegebieden
- 0401- gebieden voor dagrecreatie
- 0402- gebieden voor verblijfrecreatie
- 0412- gebied voor recreatiepark
- 0430- gebieden voor jeugdcamping
- 0431- golfterrein
- 0480- reservegebied voor recreatie
- 0500- parkgebieden
- 0510- parkgebied met semi-agrarische functie
- 0600- bufferzones
- 0700- groengebied
- 0701- natuurgebied
- 0702- natuurgebied met wetenschappelijke waarde of natuurreservaten
- 0710- zone voor natuurontwikkeling
- 0734- bijzonder groengebied (paardenfokkerij)
- 0800- bosgebieden
- 0810- bosgebieden met ecologisch belang
- 0880- uitbreidingsgebied voor bos
- 0900- agrarische gebieden
- 0901- landschappelijk waardevolle gebieden
- 0910- agrarische gebieden met ecologisch belang
- 0914- landbouwgebied met culturele, historische en/of esthetische waarde
- 1000- industriegebieden
- 1002- milieubelastende industrieën
- 1080- reservegebied voor industriële uitbreiding
- 1100- ambachtelijke bedrijven en kmo's
- 1111- lokaal bedrijventerrein met openbaar karakter
- 1181- reservegebieden voor ambachtelijke bedrijven en kmo's
- 1200- ontginningsgebieden
- 1201- uitbreiding van ontginningsgebieden
- 1211- kleiontginningsgebieden
- 1212- ontginningsgebieden met nabestemming natuurontwikkeling
- 1230- tijdelijk ontginningsgebied
- 1281- reservegebied voor kleiontginning
- 1331- opspuitingsgebied
- 1332- bezinkingsgebied
- 1400- militaire gebieden
- 1500- bestaande autosnelwegen
- 1502- bestaande luchtvaartterreinen
- 1504- bestaande waterwegen
- 1636- zone voor koninklijk domein

N

1:150.000

Landinrichting
Maasvallei - Fase 1

bron: - Rasterversie van de Topografische kaart zwartwit, 1/100.000 NGI, opname 1986-1990 (GDI-Vlaanderen)
- Vectoriële versie van de administratieve grenzen NGI (GDI-Vlaanderen)
- Vectoriële versie van het Gewestplan, Dept. RWO 2002 (bijgewerkt 2011) (AGIV)

Onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid
Maasvallei - Fase 1

Kaart 3: Gewestplan

Aangemaakt op: 26 maart 2015

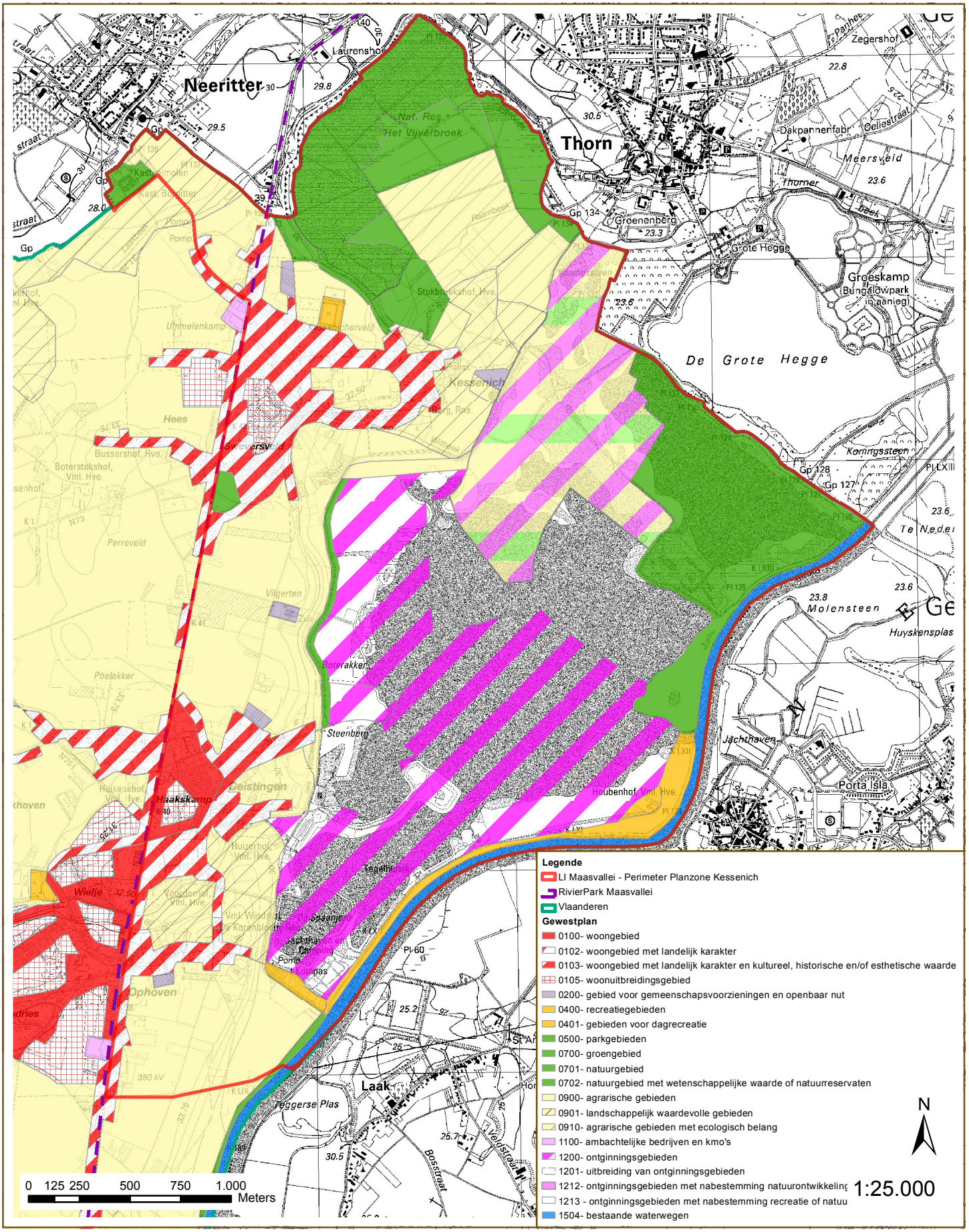

Landinrichting
Maasvallei - Fase 1

bron: - Digitale versie topografische kaart 1/10.000, raster, zwart-wit NGI - 1991-2008 (AGIV)
- Vectoriële versie van de administratieve grenzen NGI (GDI-Vlaanderen)
- Vectoriële versie van het Gewestplan, Dept. RWO 2002 (bijgewerkt 2011) (AGIV)

Onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid
Maasvallei - Fase 1

Kaart 4: Gewestplan - Planzone Kessenich

Aangemaakt op: 26 maart 2015

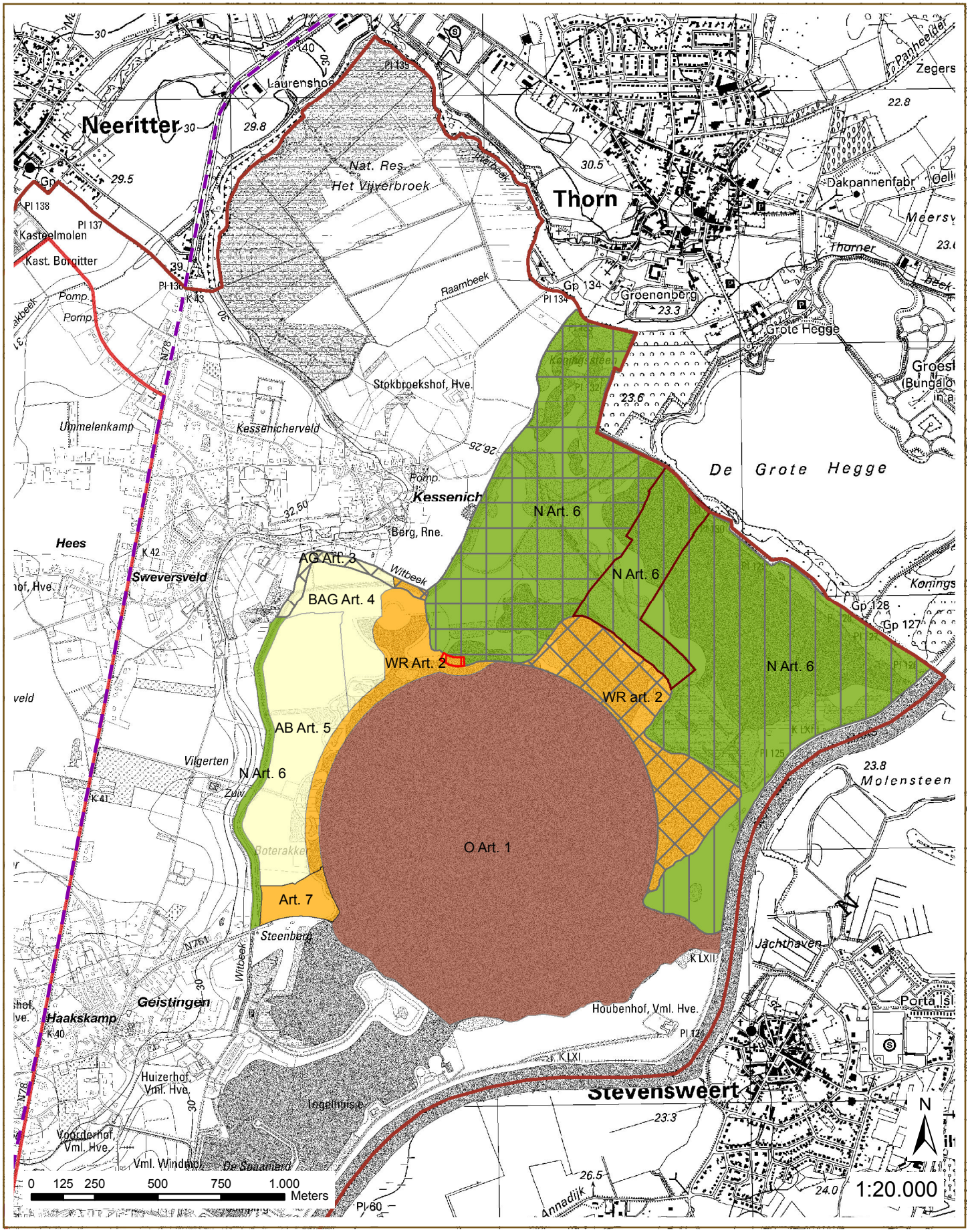

Landinrichting
Maasvallei - Fase 1

Onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid
Maasvallei - Fase 1

Kaart 5: Gewestelijk RUP "Herstructurering Vissenakker en omgeving"

Legende
- Perimeter Planzone Kessenich
- RivierPark Maasvallei
- Vlaanderen

RUP Herstructurering Vissenakker
- AG Agrarisch gebied
- AB Agrarische bedrijvenzone
- O Gebied voor de winning van oppervlaktedelfstoffen
- R Recreatiegebied
- WR Gebied voor watergebonden recreatie
- N Natuurgebied
- BAG Bouwvrij agrarisch gebied

bron: - Digitale versie topografische kaart 1/10.000 raster, zwart-wit NGI, opname 1991-2008 (AGIV)
- Vectoriële versie van de administratieve grenzen (NGI)
- Gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen (RUP) (Dep. RWO, Afdeling Ruimtelijke Planning, 2013)
- RUP Herstructurering Vissenakker (BVR 09/09/2011)

Aangemaakt op: 26 maart 2015

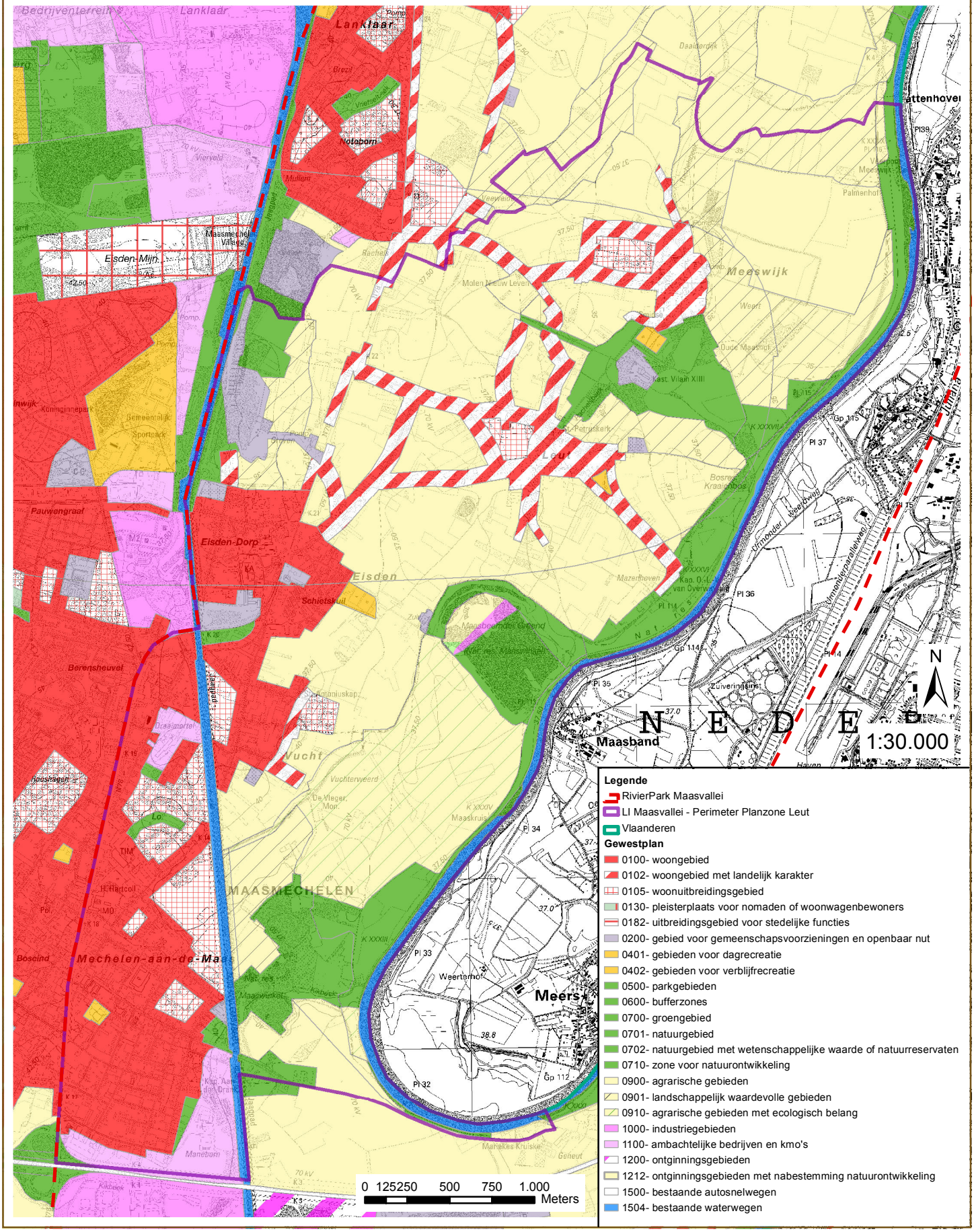

Landinrichting
Maasvallei - Fase 1

bron: - Digitale versie topografische kaart 1/10.000, raster, zwart-wit NGI - 1991-2008 (AGIV)
- Vectoriële versie van de administratieve grenzen NGI (GDI-Vlaanderen)
- Vectoriële versie van het Gewestplan, Dept. RWO 2002 (bijgewerkt 2011) (AGIV)

Onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid
Maasvallei - Fase 1

Kaart 6: Gewestplan - planzone Leut

Aangemaakt op: 26 maart 2015

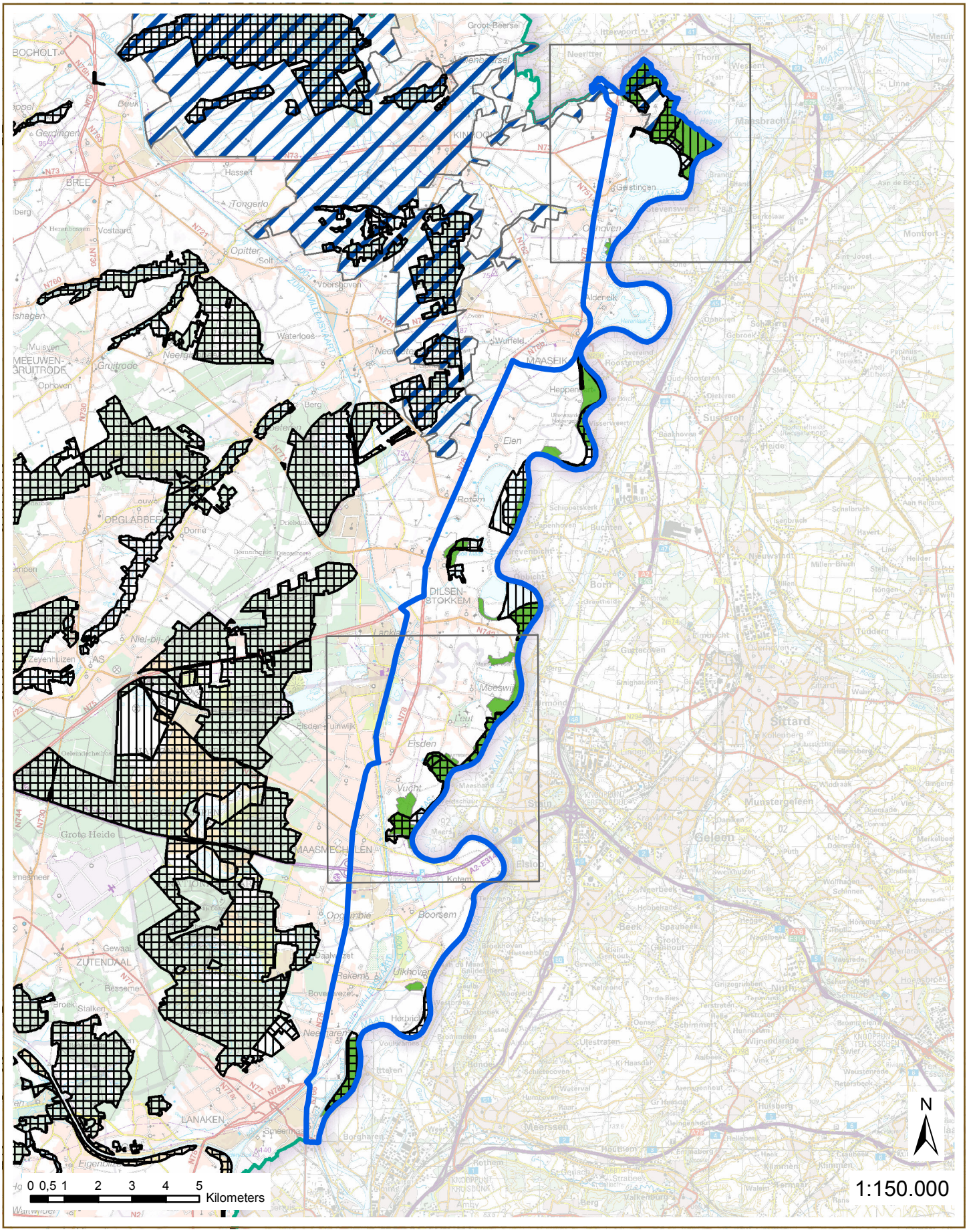

Landinrichting
Maasvallei - Fase 1

Onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid Maasvallei - Fase 1

Kaart 7: Juridisch Kader Natuur

Legende

- Segmenten Kessenich en Leut

VEN-gebieden

- Grote eenheid natuur
- Grote eenheid natuur in ontwikkeling
- Natuurverwevingsgebied
- **SBZ-V Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof**
- SBZ-H Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek
- **Projectperimeter landinrichting Maasvallei**
- **Vlaanderen**

bron: - Rasterversie van de Topografische kaart kleur schaal 1/100.000 NGI, opname 1986-1990 (GDI-Vlaanderen)
- Digitale versie van de Habitatrichtlijngebieden, MVG-LIN AMINAL-Natuur toestand 15/2/2008 (OC GDI-Vlaanderen)
- Vectoriële versie van de Vogelrichtlijngebieden, toestand 22/07/2005 (ANB, 2006)
- Vectoriële versie van de VEN-gebieden, toestand 07/05/2010 (AGIV, 2010)
- Vectoriële versie van de administratieve grenzen NGI (GDI-Vlaanderen)

Aangemaakt op: 26 maart 2015

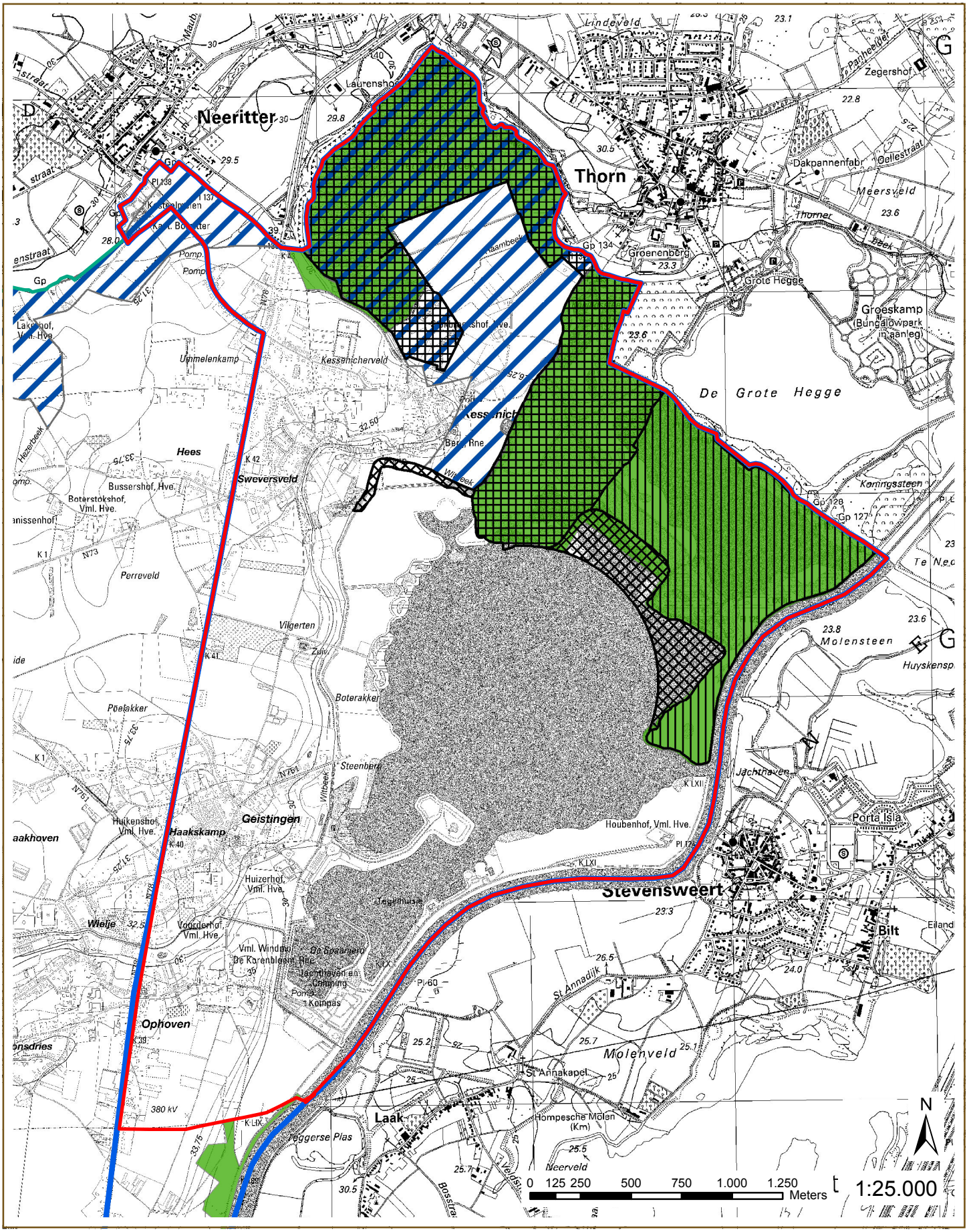

Landinrichting
Maasvallei - Fase 1

Onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid Maasvallei - Fase 1

Kaart 7a: Juridisch Kader Natuur
Planzone Kessenich

Legende

- **Projectperimeter landinrichting Maasvallei**
- **LI Maasvallei - Perimeter Planzone Kessenich**
- **Vlaanderen**

VEN-gebieden

- Grote eenheid natuur
- Grote eenheid natuur in ontwikkeling
- Natuurverwevingsgebied
- **SBZ-V Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof**
- SBZ-H Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek

bron: - Rasterversie van de Topografische kaart kleur zwart-wit 1/10.000 NGI, opname 1991-2008 (AGIV)
- Digitale versie van de Habitatrichtlijngebieden, MVG-LIN AMINAL-Natuur toestand 15/2/2008 (OC GDI-Vlaanderen)
- Vectoriële versie van de Vogelrichtlijngebieden, toestand 22/07/2005 (ANB, 2006)
- Vectoriële versie van de VEN-gebieden, toestand 07/05/2010 (AGIV, 2010)
- Vectoriële versie van de administratieve grenzen NGI (GDI-Vlaanderen)

Aangemaakt op: 26 maart 2015

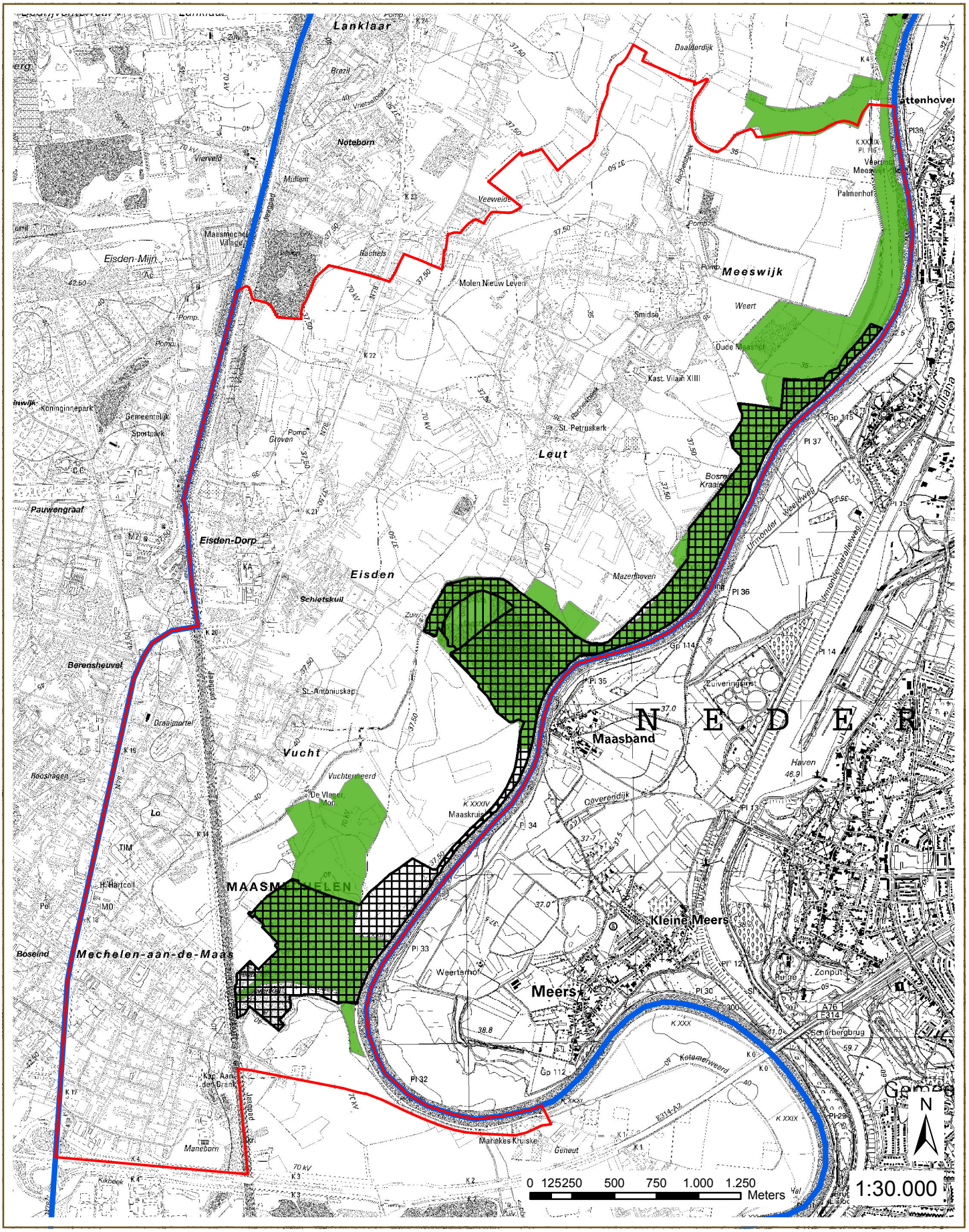

Landinrichting
Maasvallei - Fase 1

Onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid Maasvallei - Fase 1

Kaart 7b: Juridisch Kader Natuur
Planzone Leut

Legende

- **Projectperimeter landinrichting Maasvallei**
- **LI Maasvallei - Perimeter Planzone Leut**
- **Vlaanderen**

VEN-gebieden

- Grote eenheid natuur
- Grote eenheid natuur in ontwikkeling
- Natuurverwevingsgebied
- **SBZ-V Hamonterheide, Hageven, Buitenheide, Stamprooierbroek en Mariahof**
- SBZ-H Uiterwaarden langs de Limburgse Maas en Vijverbroek

bron: - Rasterversie van de Topografische kaart kleur zwart-wit 1/10.000 NGI, opname 1991-2008 (AGIV)
- Digitale versie van de Habitatrichtlijngebieden, MVG-LIN AMINAL-Natuur toestand 15/2/2008 (OC GDI-Vlaanderen)
- Vectoriële versie van de Vogelrichtlijngebieden, toestand 22/07/2005 (ANB, 2006)
- Vectoriële versie van de VEN-gebieden, toestand 07/05/2010 (AGIV, 2010)
- Vectoriële versie van de administratieve grenzen NGI (GDI-Vlaanderen)

Aangemaakt op: 26 maart 2015

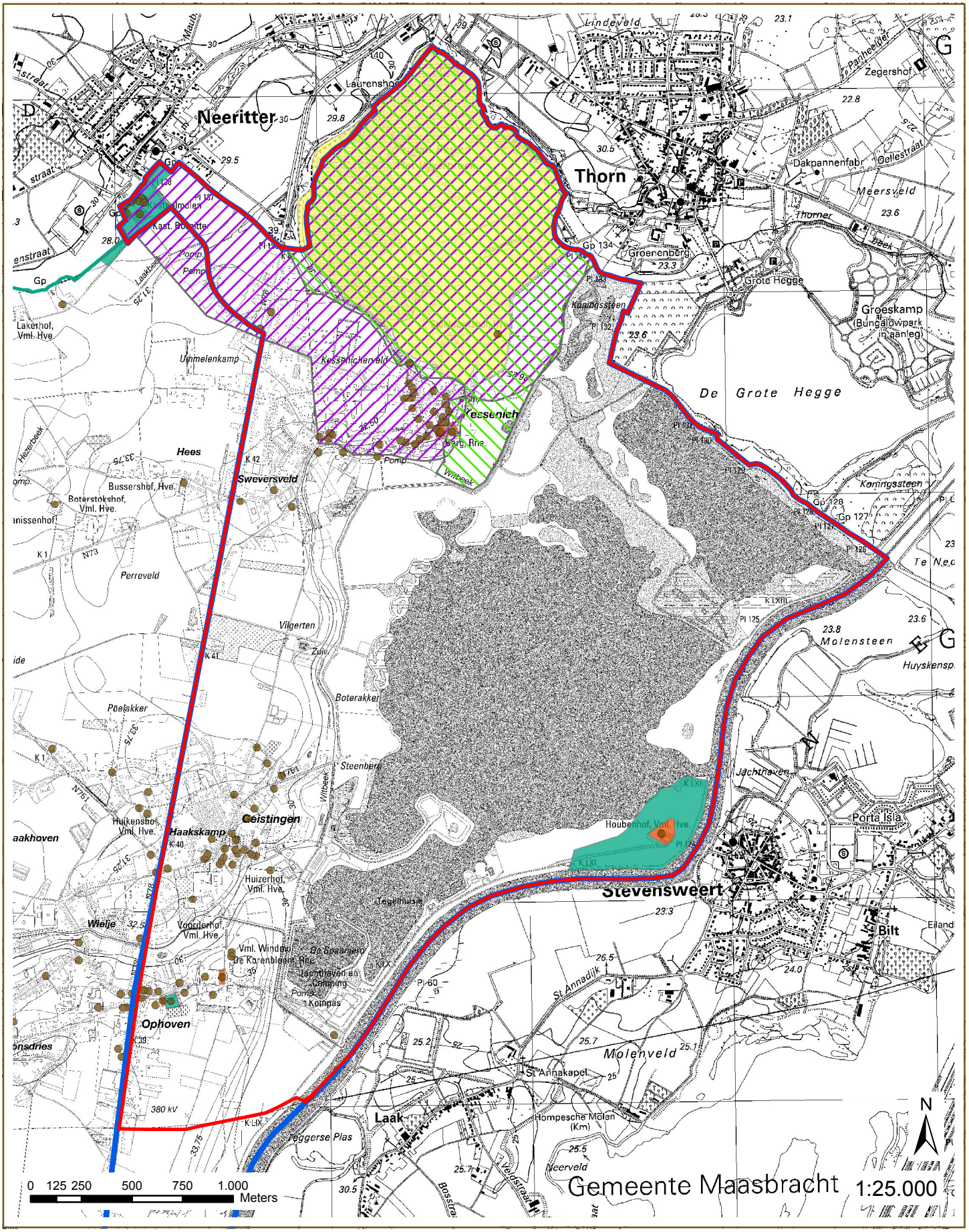

Landinrichting
Maasvallei - Fase 1

Onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid Maasvallei - Fase 1

Kaart 8a: Juridisch Kader onroerend erfgoed
Planzone Kessenich

Legende

- Projectperimeter landinrichting Maasvallei
- LI Maasvallei - Perimeter Planzone Kessenich
- Inventaris bouwkundig erfgoed
- Ankerplaatsen
- Relictzones
- Beschermde dorps- en stadsgezichten
- Beschermde monumenten
- Beschermde landschappen

bron: -Digitale versie van topografische kaart 1/10.000, raster zwartwit, NGI, opname 1991-2008 (AGIV)
-Vectoriële versie van de Beschermde landschappen, Stads- en dorpsgezichten, monumenten, Onroerend Erfgoed (2012)
-Digitale versie van de landschapsatlas, MVG-LIN-AROHM-Monumenten en Landschappen, toestand 31/03/2001 (OC GDI-Vlaanderen)
- Vectoriële versie van de administratieve grenzen NGI (GDI-Vlaanderen)

Aangemaakt op: 26 maart 2015

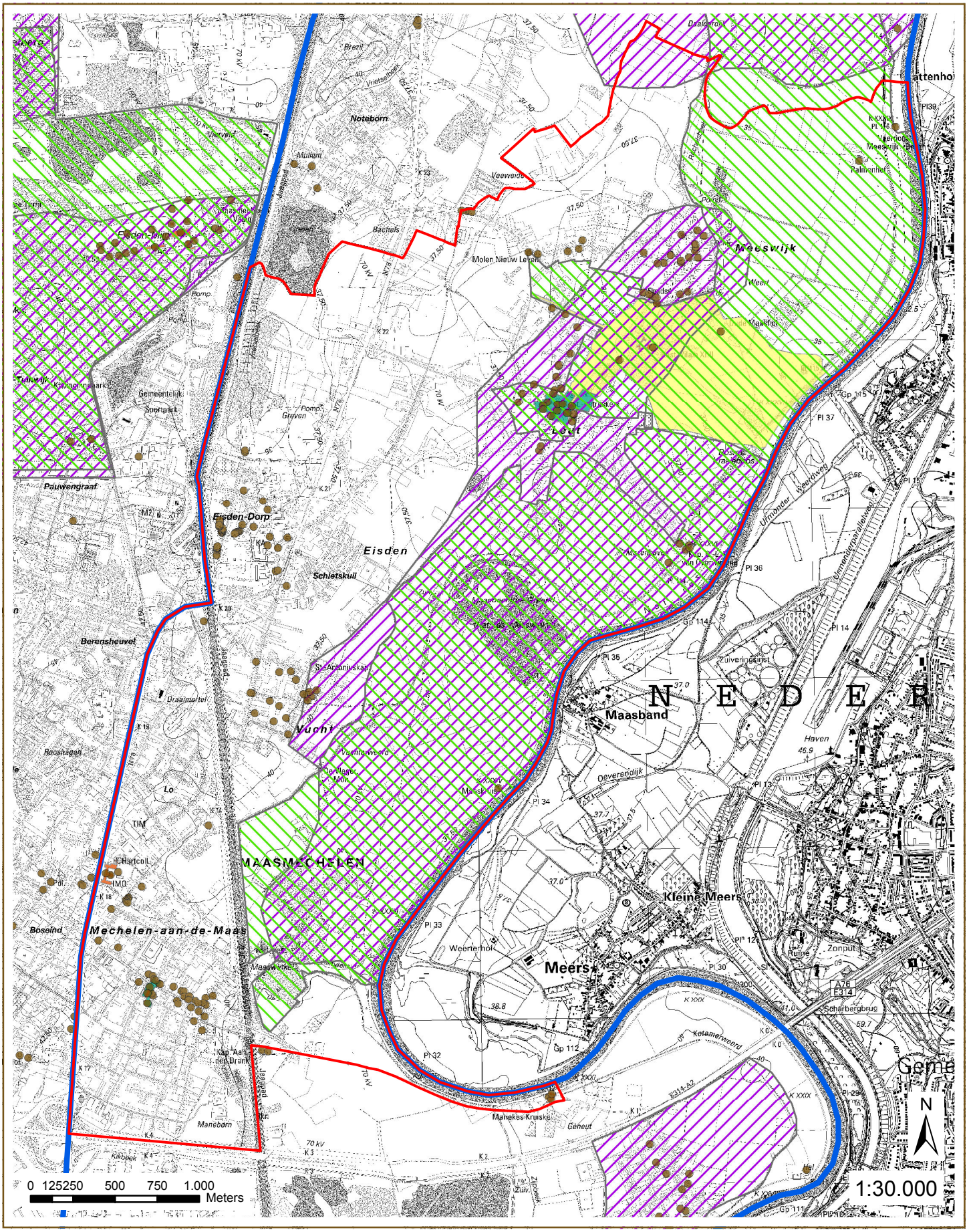

Landinrichting
Maasvallei - Fase 1

Onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid Maasvallei - Fase 1

Kaart 8b: Juridisch Kader onroerend erfgoed
Planzone Leut

Legende

- Projectperimeter landinrichting Maasvallei
- LI Maasvallei - Perimeter Planzone Leut
- Inventaris bouwkundig erfgoed
- Ankerplaatsen
- Relictzones
- Beschermde dorps- en stadsgezichten
- Beschermde monumenten
- Beschermde landschappen

bron: -Digitale versie van topografische kaart 1/10.000, raster zwartwit, NGI, opname 1991-2008 (AGIV)
-Vectoriële versie van de Beschermde landschappen, Stads- en dorpsgezichten, monumenten, Onroerend Erfgoed (2012)
-Digitale versie van de landschapsatlas, MVG-LIN-AROHM-Monumenten en Landschappen, toestand 31/03/2001 (OC GDI-Vlaanderen)
- Vectoriële versie van de administratieve grenzen NGI (GDI-Vlaanderen)

Aangemaakt op: 26 maart 2015

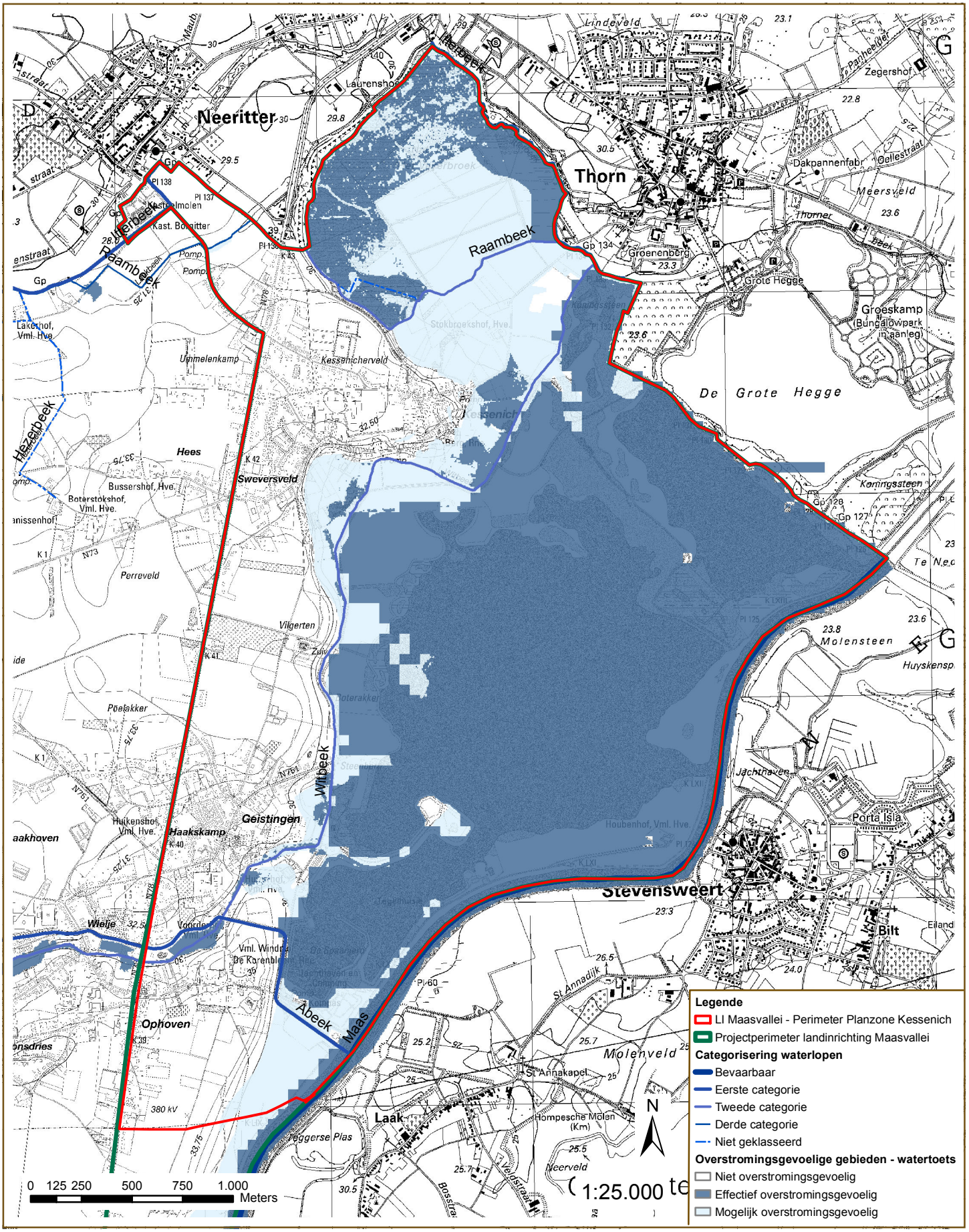

Landinrichting
Maasvallei - Fase 1

Onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid
Maasvallei - Fase 1

Kaart 9a: Juridisch Kader waterbeheer
Planzone Kessenich

bron: - Digitale versie van topografische kaart 1/10.000, raster, zwartwit NGI, opname 1991-2008 (AGIV)
- Vlaamse Hydrografische Atlas - Waterlopen, toestand 28/08/2012 (VMM & AGIV, 2012)
- Watertoetskaarten - Overstromingsgevoelige gebieden 2014 AGIV & CIW (AGIV-product).
- Vectoriële versie van de administratieve grenzen NGI (GDI-Vlaanderen)

Aangemaakt op: 26 maart 2015

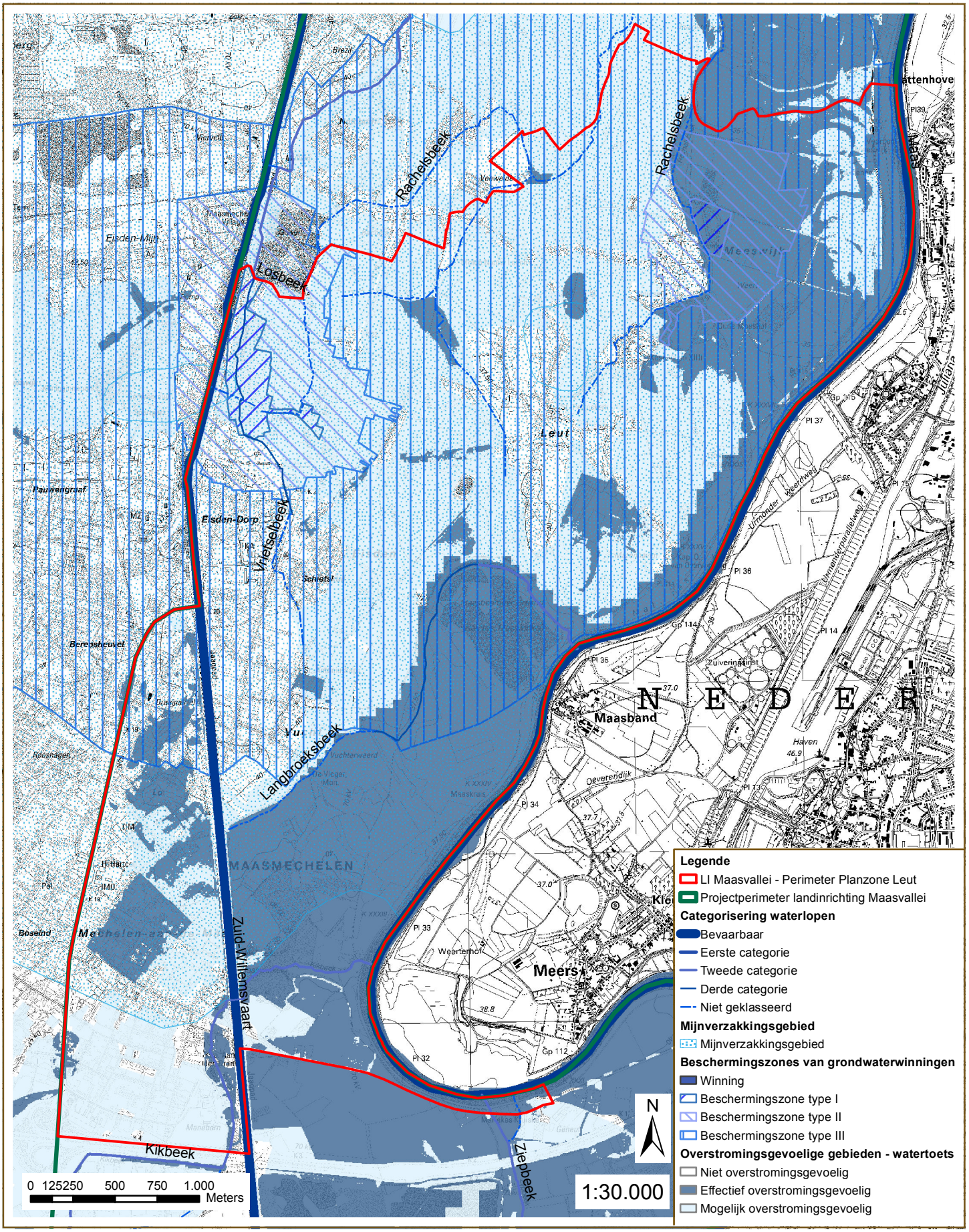

Landinrichting
Maasvallei - Fase 1

Onderzoek naar de opportuniteit en haalbaarheid
Maasvallei - Fase 1

Kaart 9b: Juridisch Kader waterbeheer
Planzone Leut

bron: - Digitale versie van topografische kaart 1/10.000, raster, zwartwit NGI, opname 1991-2008 (AGIV)
- Vlaamse Hydrografische Atlas - Waterlopen, toestand 28/08/2012 (VMM & AGIV, 2012)
- Watertoetskaarten - Overstromingsgevoelige gebieden 2014 AGIV & CIW (AGIV-product).
- Vectoriële versie van de administratieve grenzen NGI (GDI-Vlaanderen)
- Vectoriële versie Beschermingszones van de grondwaterwinningen MVG-LIN-AMINAL-Water, toestand juli 2006 (GDI-Vlaanderen)
- Digitale versie mijnverzakkingsgebieden, MVG-LIN-AMINAL, Afdeling Water; 1/10.000, 2000 (OC GDI-Vlaanderen)

Aangemaakt op: 26 maart 2015

Vlaamse Landmaatschappij
Gulden-Vlieslaan 72
1060 Brussel
www.vlm.be